

VISIE LANDBOUWONTWIKKELINGSGEBIED HALLE-HEIDE

GEMEENTE BRONCKHORST

gemeente Bronckhorst

November 2009

074078950:0.1

B01022.200024

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Achtergrond	6
1.3 Doelstelling, status en procedure	7
1.4 Leeswijzer	7
2 Aanpak	8
3 Kaders en plangebied	11
3.1 Reconstructie	11
3.1.1 Reconstructieplan Achterhoek en Liemers	11
3.1.2 Actuele beleidsontwikkelingen	13
3.2 Ontwikkelingen in de landbouw	16
3.3 Milieugebruiksruimte	18
3.3.1 Algemeen	18
3.3.2 LOG Halle-Heide	21
3.4 Landschappelijke karakteristiek LOG Halle-Heide	24
3.5 Infrastructuur	26
3.6 Overige beleidsmatige doelstellingen in LOG Halle-Heide	27
4 Van wensen naar uitgangspunten	30
4.1 Inleiding	30
4.2 Wensen	30
4.2.1 Publieke wensen	30
4.2.2 Wensen werkgroep Halle-Heide	31
4.3 Overwegingen en uitgangspunten voor de visie	32
5 Visie	39
5.1 Inleiding	39
5.2 Uitgangspunten	39
5.3 Visiekaart	40
5.3.1 Hervestiging	41
5.3.2 Nieuwvestiging	41
5.3.3 Bestaande bedrijven	42
5.4 Inpassingsprincipes	43
5.4.1 Zwaar blok	43
5.4.2 Licht blok	46
5.5 Procesafspraken en evaluatie	47
6 Uitvoeringsplan	49
6.1 Inleiding	49

6.2 Concrete projecten	49
1 Lijst van afkortingen	52
2 Achtergrondkaarten	53
3 Leden projectorganisatie en verslagen werkgroep	63
4 Uitgangspuntenmatrix	80
5 Visiekaart	83
Colofon	84

Samenvatting

Als uitwerking van de reconstructiewet is op 23 februari 2005 het reconstructieplan Achterhoek en Liemers vastgesteld. In het reconstructieplan is het buitengebied opgedeeld in drie zones: extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied. In de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's) krijgt de IV met voorrang kansen voor ontwikkeling; hier is naast hervestiging en uitbreiding ook nieuwvestiging mogelijk.

De doelstelling van onderhavige Ontwikkelingsvisie is het in beeld brengen van mogelijkheden voor de hervestiging en/of nieuwvestiging van IV-bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Halle-Heide en zo ja, waar en onder welke voorwaarden. Met deze Ontwikkelingsvisie heeft de gemeente Bronckhorst een instrument in handen om individuele aanvragen voor her- en nieuwvestiging in het LOG Halle-Heide te kunnen beoordelen, weten landbouwbedrijven waaraan hun aanvragen moeten voldoen en krijgen bewoners inzicht in de ontwikkelings(on)mogelijkheden in hun omgeving. Het is niet de bedoeling om voor te schrijven wat er exact wel en niet mag, maar wel om een kader te stellen voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. De visie wordt vervolgens juridisch vertaald naar het bestemmingsplan en dient als basis voor de uitvoering van inrichtingsplannen en de aanvraag van subsidies voor projecten voor de ontwikkeling van het LOG. De herziening van het bestemmingsplan voor het LOG Halle-Heide wordt vooraf of gelijktijdig met het ontwerp-bestemmingsplan voor het buitengebied van Zelhem in procedure gebracht

De gemeente heeft de visie opgesteld in een proces waarin bewoners zijn geïnformeerd via informatieavonden. Door zitting te nemen in een werkgroep hebben burgers en belangengroeperingen daarnaast de mogelijkheid gekregen om gedurende het proces van totstandkoming hun eigen mening en visie in te brengen.

Het model dat als basis voor de visie heeft gestaan, kan worden gezien als een tafel met vier poten. De vier poten vormen de bouwstenen voor de visie: milieugebruiksruimte, landschap, bestuurlijke standpunten en private wensen. De ontwikkelingsvisie, het eindresultaat, kan worden gezien als het tafelblad.

De milieugebruiksruimte is zeer bepalend voor vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden in de IV sector. Binnen de milieugebruiksruimte is de geurwet bepalend voor de mogelijkheden op een locatie. Dit wordt dan ook als een eerste schifting voor mogelijke locaties gebruikt. Daarna zijn aan de hand van een matrix wensen geïnventariseerd van de ambtelijke en bestuurlijke leden van de projectgroep en de leden van de werkgroep. Die hebben geleid tot een aantal uitgangspunten. Vervolgens zijn de overblijvende locaties aan de hand van deze uitgangspunten getoetst. Op basis hiervan is een visie geformuleerd voor de (on-)mogelijkheden van nieuwvestiging, hervestiging en omgang met bestaande IV-bedrijven Deze visie is uitgedrukt in een ruimtelijk kaartbeeld. Voor de landschappelijke inpassing van nieuw- en hervestigende IV-bedrijven zijn inpassingsprincipes opgesteld.

Voor een goede invulling van de ontwikkelingsvisie voor het LOG Halle-Heide, zijn in het kader van een Uitvoeringsprogramma enkele projecten geformuleerd.

Deze projecten betreffen zowel projecten die nodig zijn ten behoeve van de uitbreiding van bestaande bedrijven en de vestiging van nieuwe bedrijven, als ook het behoud van de bestaande kwaliteiten in het LOG.

Voorliggende visie is op 26 november 2009 door de gemeenteraad van de gemeente Bronckhorst vastgesteld. Voorliggende rapportage is opgesteld, zodat alle amendementen en wijzigingen in één document zijn opgenomen.

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

Het reconstructieplan Achterhoek en Liemers, vastgesteld op 23 februari 2005 door Provinciale Staten van Gelderland, is een regionale uitwerking van de Reconstructiewet. In het reconstructieplan worden kaders gesteld waarbinnen de landbouw en in het bijzonder de intensieve veehouderij (IV) zich kan ontwikkelen in Achterhoek en Liemers. Een vertaalslag is nodig tussen het reconstructieplan en het bestemmingsplan om tot een uitgewerkt geheel te komen.

Met het opstellen van deze Ontwikkelingsvisie wordt het mogelijk voor de gemeente Bronckhorst om het beleid voor hervestiging en nieuwvestiging van IV bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) in het bestemmingsplan buitengebied op te nemen. Daarnaast gaat deze visie ook in op de mogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven in het LOG.

1.2

ACHTERGROND

De varkenspest in 1997 was de aanleiding voor de rijksoverheid om de reconstructie van het ruimtegebruik op de zandgronden in Oost- en Zuid-Nederland op te zetten. Het doel van de Reconstructiewet is de 'gestapelde' problematiek in de concentratiegebieden van Limburg, Brabant, Gelderland, Utrecht en Overijssel op een samenhangende manier aan te pakken. Met concentratiegebied wordt een gebied bedoeld waarin een grote groep IV-bedrijven is geconcentreerd, zoals aangegeven in de meststoffenwet. In eerste instantie was de doelstelling om veterinaire en milieutechnische problemen rond de IV aan te pakken, later is deze doelstelling uitgebreid naar drie thema's:

1. De versterking van de sociaal-economische vitaliteit van het landelijke gebied.
2. De verbetering van de omgevingskwaliteit (natuur, landschap, cultuurhistorie, water, ammoniak, stank).
3. De vermindering van de veterinaire kwetsbaarheid.

Met IV wordt niet-grondgebonden veehouderij bedoeld. Dit is een verzamelnaam voor veehouderij die hokdieren houdt zoals varkens, kippen, mestkalveren, nertsen et cetera. Tot de grondgebonden veehouderij worden onder andere de melkveehouderij en schapenhouderij gerekend.

De laatste tijd is er veel discussie ontstaan over zogenoemde "megabedrijven" in het buitengebied. Inmiddels zijn er diverse partijen die een beschouwing hebben gegeven op deze bedrijven. In deze visie wordt in hoofdstuk 3 een uiteenzetting van de stand van zaken beschreven.

1.3**DOELSTELLING, STATUS EN PROCEDURE**

De doelstelling van de Ontwikkelingsvisie is het in beeld brengen van mogelijkheden voor de hervestiging en/of nieuwvestiging van IV-bedrijven en zo ja, waar en onder welke voorwaarden. Met deze Ontwikkelingsvisie heeft de gemeente Bronckhorst een instrument in handen om individuele aanvragen voor her- en nieuwvestiging te kunnen beoordelen, weten landbouwbedrijven waaraan hun aanvragen moeten voldoen en krijgen bewoners inzicht in de ontwikkelings(on)mogelijkheden in hun omgeving. Het is niet de bedoeling om voor te schrijven wat er exact wel en niet mag, maar een kader te stellen voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. De visie wordt vervolgens juridisch vertaald naar het bestemmingsplan en dient als basis voor de uitvoering van inrichtingsplannen en de aanvraag van subsidies voor projecten voor de ontwikkeling van het LOG.

De gemeente heeft de visie opgesteld in een proces waarin bewoners zijn geïnformeerd via informatieavonden. Door zitting te nemen in een werkgroep hebben burgers en belangengroeperingen daarnaast de mogelijkheid gekregen om gedurende het proces van totstandkoming hun eigen mening en visie in te brengen.

Het Reconstructieplan verplicht de gemeenten om de reconstructiezonering door te vertalen naar het bestemmingsplan. Voor het LOG Halle-Heide zal de gemeente het vigerende bestemmingsplan gedeeltelijk herzien. Deze herziening wordt voor of gelijktijdig met het ontwerp-bestemmingsplan voor het buitengebied van Zelhem in procedure gebracht.

In het bestemmingsplan kunnen regels worden opgenomen op basis waarvan onderdelen van het bestemmingsplan kunnen worden gewijzigd of moeten worden uitgewerkt (art. 3.6, lid 1a en 1b Wro). Met een uitwerkingsplan kunnen bestemmingen in een plan meer concreet worden ingevuld. Dit plan is nodig wanneer het college van burgemeester en wethouders besluit om mee te werken aan een concreet verzoek voor het uitbreiden van een veehouderij tot een me.r.-plichtige omvang. Dan wordt het concrete initiatief gedetailleerd getoetst waaruit blijkt of voor het initiatief ook een besluit-m.e.r. moet worden opgesteld. Er is dus sprake van meerdere opeenvolgende m.e.r.-procedures (Reconstructieplan-m.e.r.; Bestemmingsplan-m.e.r.; besluit-m.e.r.).

1.4**LEESWIJZER**

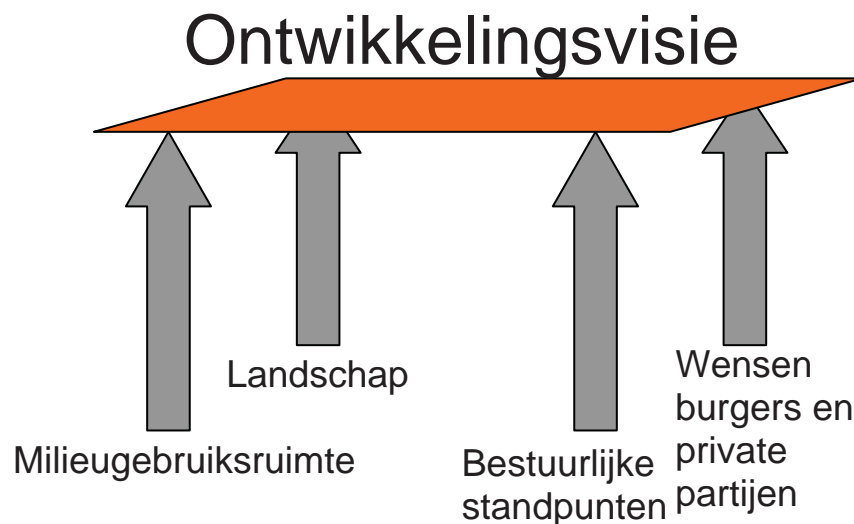
Na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 een overzicht van de gevolgde aanpak. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de kaders voor deze visie: het wettelijke kader en de gebiedskenmerken. Hoofdstuk 4 gaat in op de wensen die er bij diverse belanghebbenden leven ten aanzien van dit gebied, en eindigt met een aantal uitgangspunten voor de visie op het gebied. Hoofdstuk 5 geeft de visie op het gebied weer. In hoofdstuk 6 ten slotte, wordt in het kader van de visie een aantal concrete uitvoeringsprojecten beschreven.

HOOFDSTUK 2 Aanpak

In dit hoofdstuk is de gevolgde aanpak om tot een visie te komen beschreven. Het onderstaande schema geeft de aanpak weer.

Afbeelding 2.1

Schematische weergave van het proces

Maatwerk

Elk aangewezen LOG heeft op dit moment zijn eigen identiteit en kwaliteiten met de daarbij behorende ruimte. Hierdoor is het niet mogelijk om een algemene visie te hebben van hoe de verschillende LOG's zich kunnen gaan ontwikkelen. Per LOG wordt daarom maatwerk geleverd. Dit kan worden gezien als een tafel met vier poten. In hoofdlijn zijn er vier poten te onderscheiden onder de tafel. Dit zijn de bouwstenen voor de visie.

De ontwikkelingsvisie, het eindresultaat, kan worden gezien als het tafelblad dat rust op de vier poten; milieugebruiksruimte, landschap, bestuurlijke standpunten en private wensen. Naast deze factoren kunnen er incidenteel nog andere zaken spelen zoals vrijwaringszones voor gasleidingen of voorgenomen ontwikkelingen uit bestaand beleid. Deze zaken worden ook meegenomen in de visie.

Maatwerk is afhankelijk van de huidige ruimte en te behouden en te ontwikkelen kwaliteiten. De volgende onderdelen die invloed hebben op het LOG worden in kaart gebracht:

- Milieugebruiksruimte.
- Het huidige landschap.

- Infrastructuur.
- Natuurbeheer.
- Overige opgave zoals water.

Daarnaast wordt ingegaan op algemene aspecten zoals gezondheid.

Op basis van deze inzichten is gekomen tot een nadere uitwerking van het LOG. Het tot stand komen van een visie is niet alleen afhankelijk van de uiteindelijk beschikbare ruimte, maar zal ook sterk afhankelijk zijn van:

- Bestuurlijke standpunten.
- Private wensen en ontwikkelingen.
- Wensen van burgers, plaatselijke belangen en organisaties.

Het is bijvoorbeeld mogelijk dat op basis van de milieugebruiksruimte in het LOG er ruimte is voor een bedrijf, maar dat wil niet zeggen dat er ruimte gegeven hoeft te worden. Een belangrijk punt is dus de uiteindelijke vertaling van gegeven ontwikkelruimte in gemeentelijk beleid, zodat voor een ieder helder is wat mogelijk is (kaderstellend).

Toelichting per onderdeel

Milieugebruiksruimte

De milieugebruiksruimte geeft aan welke mogelijkheden er zijn op het gebied van milieuwetgeving om nieuwe bedrijven te vestigen c.q. bedrijven op bestaande locaties te hervestigen. Factoren die van belang zijn, zijn geurhinder, ammoniak en fijn stof.

Landschap

Het huidige landschap is in de loop van vele eeuwen ontstaan. Binnen de gemeente Bronckhorst liggen verschillende landschapstypen met elk een eigen karakteristiek. Uitbreiding of vestiging van voornamelijk grotere bedrijven heeft een visueel/ruimtelijke impact op de omgeving. Landschappelijke inpassing is van belang voor draagvlak in de streek en voor aansluiting bij de bestaande landschappelijke karakteristiek (ruimtelijke kwaliteit is meer dan enkel de verschijningsvorm). Naast het landschap zoals dat visueel wordt ervaren, spelen ook cultuurhistorische- en natuurwaarden een rol bij de opbouw van het landschap. Deze aspecten worden meegenomen in de gemaakte afwegingen.

Infrastructuur

Door vestiging van nieuwe bedrijven en of uitbreiding van bestaande bedrijven kan de belasting van het wegennet veranderen. De gevolgen hiervan worden in beeld gebracht.

Natuurbeheer en wateropgave

Indien er natuur- of wateropgaven van toepassing zijn op het LOG, dan hebben deze waarschijnlijk ook invloed hebben op de uitbreiding of (her)vestiging van bedrijven.

Bestuurlijke standpunten

Vanuit het gemeentelijke bestuur is er een visie op de ontwikkelingen in de LOG's. Deze visie vormt een bouwsteen voor de uitwerking van de uiteindelijke visie voor de LOG's. Met behulp van een werksessie met het college is deze visie scherp in beeld gebracht en de kwaliteit en voortgang van het proces bewaakt.

Wensen burgers en private partijen

Bij het ontwikkelen van de visies voor de LOG's is het ook van belang inzicht te hebben in de gedachten van de ondernemers en bewoners in het gebied. De mening van belangenorganisaties die deze partijen vertegenwoordigen op de ontwikkeling van het LOG

wordt als bouwsteen gebruikt voor de uiteindelijke visie. Door middel van deelname aan een drietal werkgroepbijeenkomsten is het voor verschillende belangenorganisaties en burgers mogelijk gemaakt een mening in te brengen.

3 Kaders en plangebied

3.1 RECONSTRUCTIE

3.1.1 RECONSTRUCTIEPLAN ACHTERHOEK EN LIEMERS

Als uitwerking van de reconstructiewet is op 23 februari 2005 het reconstructieplan Achterhoek en Liemers vastgesteld. Het reconstructieplan is een provinciale uitwerking van de Reconstructiewet. In het reconstructieplan Achterhoek en Liemers is het buitengebied opgedeeld in drie zones; extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied (afbeelding 3.1).

Extensiveringsgebied

In de extensiveringsgebieden staat de natuur centraal en is uitbreiding van intensieve veehouderijen niet meer toegestaan. Deze gebieden liggen rondom kwetsbare bos- en natuurgebieden. Op termijn moet de aanwezigheid van de intensieve veehouderij in de extensiveringsgebieden worden afgebouwd.

Verwevingsgebied

In het verwevingsgebied komen meerdere functies naast elkaar voor. Hier gaan landbouw, natuur en recreatie samen; hervestiging op locaties van bestaande boerderijen of uitbreiding van de intensieve veehouderij wordt onder voorwaarden toegestaan.

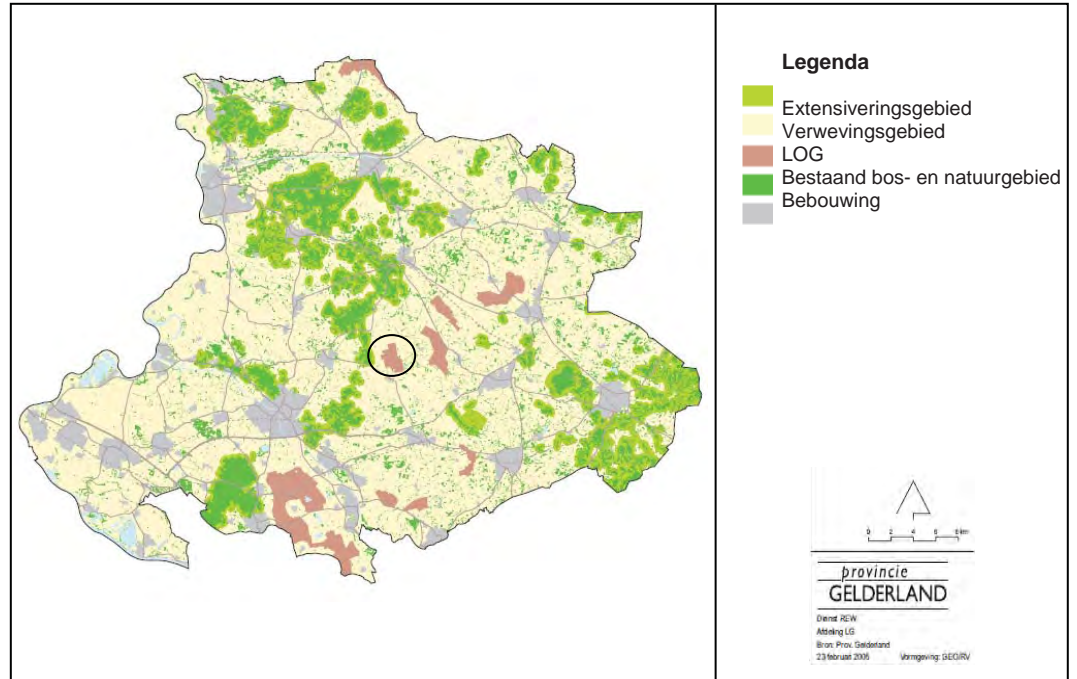
Landbouwontwikkelingsgebied

In deze gebieden krijgt de IV met voorrang kansen voor ontwikkeling; hier is naast hervestiging en uitbreiding ook nieuwvestiging mogelijk. Dit betekent overigens niet dat in de landbouwontwikkelingsgebieden meer milieuruimte is dan op andere locaties voor de intensieve veehouderij. De landelijke wet- en regelgeving geldt in de LOG's net zo goed als op alle andere locaties in Nederland. In het Reconstructieplan zijn voor de Landbouwontwikkelingsgebieden de onderstaande hoofdlijnen aangegeven:

- De intensieve veehouderij een duurzaam perspectief op bedrijfsontwikkeling geven, uiteraard binnen de geldende wettelijke randvoorwaarden.
- Uitbreiding van andere functies, zoals (verspreide) woningen, recreatie en toerisme, die de ontwikkeling van de intensieve veehouderij beperkingen kunnen opleggen zo veel mogelijk tegengaan.
- Ruimte bieden voor de uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven, her- en nieuwvestiging van intensieve veehouderij toestaan.
- De ontwikkeling van andere landbouwfuncties ruimte bieden en waar mogelijk stimuleren.

Afbeelding 3.1

Reconstructiezonering
Achterhoek en Liemers.
De cirkel verwijst naar het LOG
Halle-Heide (bron: provincie
Gelderland)

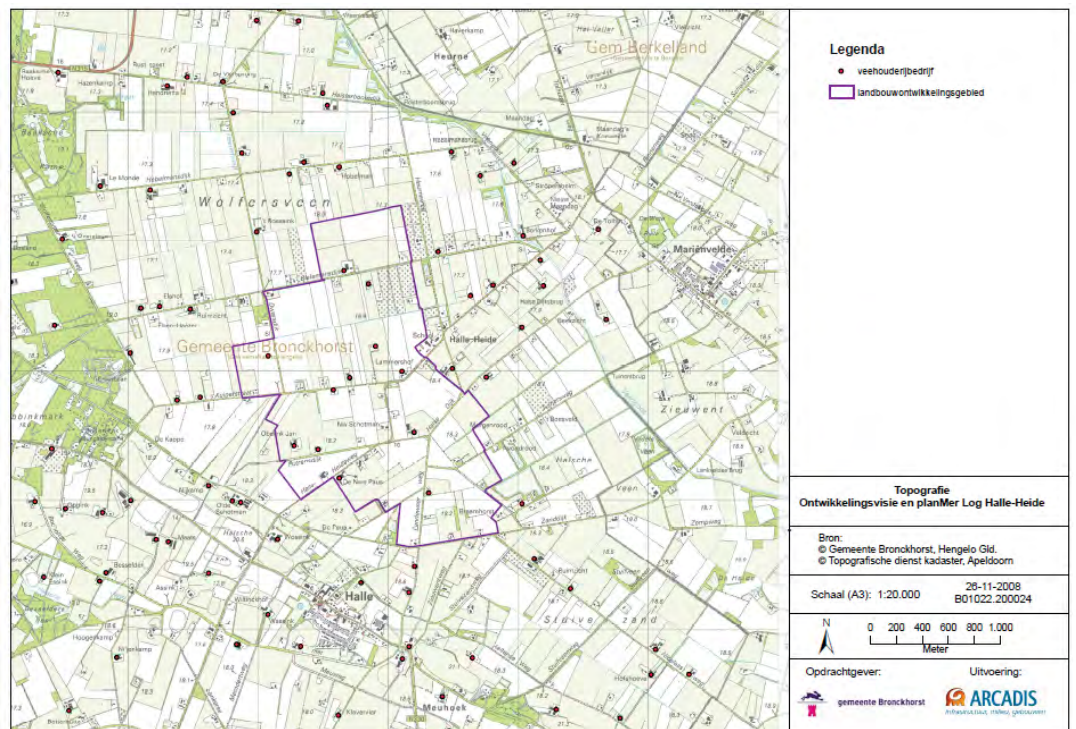

Gemeente Bronckhorst

In de gemeente Bronckhorst bevindt zich één LOG, aangewezen volgens het reconstructieplan Achterhoek en Liemers: Halle-Heide. Het reconstructieplan blijft redelijk op hoofdlijnen over de gewenste ontwikkelingen en legt de nadere detaillering neer bij de gemeente. Verankering van de beleidsopgave dient vooral te worden gedaan in het bestemmingsplan van de gemeente Bronckhorst. Het LOG Halle-Heide is gelegen ten noorden van het dorp Halle. In de afbeeldingen 3.1 en 3.2 zijn de ligging en begrenzing van het LOG weergegeven (zie ook bijlage 2).

Afbeelding 3.2

Begrenzing van het LOG
Halle-Heide

3.1.2

ACTUELE BELEIDSONTWIKKELINGEN

Mede door de grote maatschappelijke beroering betreffende megastallen zijn er diverse adviezen en onderzoeksrapporten verschenen. Deze zijn hieronder kort samengevat.

Toekomstvisie op de veehouderij

Zoals eerder aangegeven is er op landelijk niveau veel aandacht voor de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. In januari 2008 is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gekomen met een toekomstvisie op de veehouderij¹. De boodschap kan worden gezien als een moreel appèl aan de sector. De minister roept op om de komende 15 jaar de sector te verduurzamen, dat wil zeggen produceren met respect voor mens, dier en milieu waar ook ter wereld. Als gevolg van deze verduurzaming moet ook het draagvlak in de samenleving voor de intensieve veehouderij toenemen. Speerpunten van de visie zijn: systeeminnovaties (staltechnieken en houderijsystemen), welzijn en gezondheid van dieren, maatschappelijke inpassing (inpassing van veehouderijen in hun omgeving, niet alleen fysiek maar ook qua beleving), energie en milieu (beperken uitstoot schadelijke stoffen), markt en ondernemerschap (ruimte voor de ondernemer) en verantwoord consumeren. Concreet betekent het dat de veehouderij nu wordt opgeroepen om te gaan anticiperen op komende wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. Als na enige tijd blijkt dat de sector dit onvoldoende oppakt, komen aanvullende maatregelen in beeld.

Rapporten aan de Tweede Kamer***Effecten voor natuur, milieu, volksgezondheid en dierenwelzijn***

Naast de visie voor de ontwikkelingen in de veehouderij zijn op 12 februari 2008 vier rapporten aan de Tweede Kamer aangeboden over de effecten van megastallen voor natuur, milieu, volksgezondheid en dierenwelzijn. De rapporten zijn gemaakt door het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP)², de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA)³, de Raad voor het Landelijk Gebied (RLG)⁴ en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)⁵. De hoofdlijn van deze rapporten is dat megastallen kansen bieden voor milieu, dierenwelzijn, diergezondheid en landschap, maar een mogelijke bedreiging kunnen zijn voor de volksgezondheid.

Samengevat kan worden gesteld dat megabedrijven in de intensieve veehouderij niet leiden tot meer aantasting van het milieu op nationale schaal. Milieunormen dwingen megaveehouders tot toepassing van luchtwassers (IPPC-richtlijn), waardoor nationaal gezien de emissie zelfs licht zal dalen. Door het ontstaan van nieuwe bedrijven verdwijnen andere bedrijven in de buurt van natuurgebieden en woonkernen. Daarbij moet worden opgemerkt dat in de naaste omgeving van nieuwe bedrijven milieuhinder door geur en fijn stof, ammoniakdepositie op natuur en aantasting van het landschap wel toe kunnen nemen.

¹ Brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer van 16 januari 2008 met kenmerk DL.2007/3569.

² Milieu- en Natuurplanbureau, Milieukundige en landschappelijke aspecten van megabedrijven in de intensieve veehouderij, februari 2008.

³ Raad voor de Dierenaangelegenheden, Dierenwelzijn en diergezondheid op megabedrijven in Nederland, februari 2008.

⁴ Raad voor het Landelijk Gebied, Het megabedrijf gewogen, publicatie RLG 08/03, maart 2008.

⁵ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Volksgezondheidsaspecten van veehouderij-megabedrijven in Nederland, februari 2008.

De voordelen zullen per saldo opwegen tegen de nadelen mits de dieren aantallen gereguleerd blijven door beleid en oude stallen worden gesloopt.

Het zal voor een varken of een kip niet uitmaken of het in een heel groot bedrijf gehouden wordt. De verzorging moet dan wel optimaal zijn. Megabedrijven kunnen zich geen misstanden permitteren en moeten transparant opereren. Zij moeten daarbij streven naar het hoogste ambitieniveau voor diergezondheid en dierenwelzijn: elke mogelijke verbetering moet doorgevoerd worden.

De Raad voor het Landelijk Gebied is van mening, dat het platteland ruimte moet bieden aan vestiging van megabedrijven voor varkens en pluimvee⁴. Deze vestiging moet wel gekoppeld worden aan de nieuwste voorzieningen op het gebied van duurzaamheid. Deze hebben betrekking op inpassing in de omgeving, emissies, transport, diergezondheid en dierenwelzijn. De raad acht vestiging van een megabedrijf in een reconstructiegebied alleen mogelijk in goed ontsloten landbouwontwikkelingsgebieden als het bedrijf daarbij goed wordt ingepast in het landschap.

De ontwikkeling naar megabedrijven kan ertoe leiden dat infectieziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn (zogenoemde zoönosen), meer gaan voorkomen⁵. Deze bedreiging is te verminderen wanneer aan de schaalvergroting extra voorwaarden worden gesteld. Hierbij moet men denken aan voldoende afstand tussen bedrijven, geen combinatie van varkens en kippen op één locatie en een minimaal gebruik van antibiotica. Het stalontwerp en de bedrijfsvoering moeten gericht zijn op een zo klein mogelijk risico op introductie en verspreiding van (voor antibioticum ongevoelige) micro-organismen. Gesloten bedrijven, die zoveel mogelijk van start tot slacht op één locatie werken, kunnen verspreiding van infectieziekten voorkomen.

Door het CLM is in juni 2008 een review uitgevoerd van 9 rapporten (waaronder bovenstaande) over megastallen⁶. In deze review wordt gesteld dat geen enkele studie *alle* duurzaamheidsaspecten heeft behandeld en dat de rapporten veel onduidelijkheden en tegenstrijdigheden bevatten. In de review wordt verder aangegeven dat veel van de positieve effecten van de megastallen zijn gebaseerd op aannames en goede voornemens. Mogelijke maatregelen ter regulatie van megastallen (bv. ten aanzien van landschap, diergezondheid, et cetera) komen niet vanzelf en zijn ook niet altijd afdwingbaar.

Begin januari 2009 hebben de vijf reconstructieprovincies (waaronder Gelderland) overleg gevoerd met de ministeries van LNV en VWS over het thema dier- en volksgezondheid. Daarin is het volgende afgesproken:

- Het reeds lopende meerjarige RIVM onderzoeksprogramma over de gezondheidsaspecten wordt gecontinueerd. Het Rijk beoordeelt het lopende onderzoeksprogramma (veelal meerjarige onderzoeken) als afdoende dekkend voor de vragen die thans gesteld worden. Mocht bij nadere consultatie van de GGD's blijken dat onderdelen ontbreken, dan zal dat in het lopende onderzoeksprogramma worden ingevoegd.
- Het RIVM en de GGDs stellen gezamenlijk een uniforme beoordelingssystematiek op.
- Het Rijk (LNV en VWS) coördineert het onderzoek en is ook het aanspreekpunt voor verdere vragen omtrent volksgezondheid en intensieve veehouderij.

⁶ Megastallen nader bekeken, 2008 CLM.

- De provincies voeren de Reconstructieplannen onverminderd uit en van de gemeenten wordt verwacht dat zij de inrichting van de LOGs onverminderd uitvoeren.

In de pers is aandacht besteed aan het bericht dat de provincie Groningen geen megastallen toestaat. Dit ligt iets genuanceerder dan dat. De provincie verbiedt nieuwvestiging van intensieve bedrijven per definitie, maar uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven kan wel degelijk als wordt voldaan aan (onder andere) landschappelijke en infrastructurele eisen. Bovendien dient er sprake te zijn van een maatwerkoplossing. De maximale omvang bouwblok is hier 2 hectare.

Burgerinitiatief

Onder de naam “megastallen naar geschikt bio-industrieterrein” heeft de stichting MOOIJ Land een burgerinitiatief ingediend bij de provincie Gelderland. Dit burgerinitiatief is gestart in de gemeentes Oude IJsselstreek en Montferland en is daarna overgenomen door bewoners van de gemeentes Aalten en Bronckhorst. De stichting wil onder andere dat megastallen voor niet grondgebonden veehouderij op een bio-industrieterrein geplaatst worden, waarbij maatregelen genomen worden om stank, stof en geluid zoveel mogelijk te beperken. Het burgerinitiatief is 19 november 2008 besproken door de Commissie Landelijk Gebied en Water. De behandeling in de Staten heeft plaatsgevonden op 3 december 2008. De Statenfracties gaven aan dat ze het onrustgevoel van de initiatiefnemers goed begrijpen en ook zeker serieus nemen. Op de SP-fractie na zijn ze allen van mening dat het proces van de reconstructie door moet gaan. Met het inrichten van enkele bio-industrieterreinen zou het Reconstructieplan opengebroken worden. Provinciale Staten houden vast aan hetgeen bepaald is in het Reconstructieplan en willen ook geen aanvullende voorwaarden stellen. Verschillende malen werd uitgesproken dat de Gelderse gemeenten aan zet zijn. Zij moeten bepalen wat er op hun grondgebied in de LOG's mogelijk is. Een aantal gemeenten (waaronder dus Bronckhorst) heeft daarom visietrajecten opgestart, voorafgaand aan een Plan-mer en bestemmingsplanherziening. Provinciale Staten willen pas ingrijpen wanneer gemeenten geen voortgang boeken in het proces.

Megastallen in relatie tot ruimte en omgeving

Met betrekking tot dit aspect zijn drie onderzoeken uitgevoerd⁷. Samenvatting per advies:

- Onderzoek Alterra: er zijn al 184 megastallen (in dit geval gedefinieerd als > 300 NGE) in Nederland. In 2000 waren het er nog 104. Alterra verwacht in 2025 een groei tot 1250/3000. Regionaal heeft dit voordelen, lokaal neemt de belasting op de leefomgeving toe.
- Advies College Rijksadviseurs: dit college constateert dat megastallen in LOG's ingepast kunnen worden, met maatwerk op lokaal niveau. Het advies is om geen landelijke normen te stellen, maar in te zetten op een serieus ontwerptraject.
- Advies Prof. Bruil betreffende de gemeentelijke sturingsmogelijkheden: het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheid om bedrijven ‘van buitenaf’ te weren. Dat vergt aanpassing van het Reconstructieplan. Het weren van megabedrijven *as such* is niet mogelijk. Wel kunnen er via het bestemmingsplan allerlei aanvullende eisen/maatschappelijke tegenprestaties worden gesteld. Cumulatie van geurhinder

⁷ ‘Megastallen in beeld’, 2007, Alterra.

‘Advies megastallen, 2007 College van Rijksadviseurs (CRA).

‘Megastallen in het buitengebied’, 2007, prof. Mr. D.W. Bruil.

(wat zijn de effecten van alle agrarische bedrijven gezamenlijk) kan waarschijnlijk via het bestemmingsplan weer worden gebruikt als toetsingsinstrument (goede ruimtelijke onderbouwing). Deze cumulatie werd in het verleden getoetst in de Wet Milieubeheer, maar is sinds enige tijd uit deze wet gehaald. Bij het wijzigen van het bestemmingsplan is de gemeente verplicht een goede ruimtelijke onderbouwing te geven. De cumulatie van geur kan hiervan een onderdeel zijn.

3.2

ONTWIKKELINGEN IN DE LANDBOUW

Intensieve veehouderij in Nederland

De cluster intensieve veehouderij, inclusief veevoer, verwerking, handel en distributie, is in economisch opzicht erg belangrijk binnen het agrocomplex. De sector zorgt voor ruim éénviufde (22%) van de toegevoegde waarde (5,2 miljard in 2003) in agrarisch Nederland⁸. De varkenshouderij heeft met een bijdrage van 55 tot 60% hierin het grootste aandeel. De sector zorgt met 80.000 arbeidsplaatsen voor 20% van de werkgelegenheid in de agrarische sector.

Teruggang aantal bedrijven

Het aantal bedrijven gaat flink achteruit. In 2004 telde Nederland 6.700 gespecialiseerde bedrijven in de intensieve veehouderij, tegenover 10.000 bedrijven in 1990. Behalve op gespecialiseerde bedrijven worden ook varkens, pluimvee of kalveren gehouden als tweede tak. Tegelijk met het aantal bedrijven is ook de veestapel gekrompen. De varkenshouderij daalde sinds 1990 van bijna 14 miljoen dieren naar ruim 11 miljoen stuks. De pluimveehouderij daalde van 95 miljoen naar 88 miljoen leghennen en vleeskuikens.

VARKENSHOUDERIJ

De varkenshouderij heeft een flinke sanering doorgemaakt. Het totale aantal bedrijven in 2004 is nog maar ongeveer de helft van het aantal in 1994. De daling kreeg vanaf 2000 een extra impuls door de twee beëindigingregelingen (Regeling beëindiging veehouderijtakken, die twee keer is opengesteld). Een kwart van de bedrijven stopte hierdoor met varkenshouderij. Dat ging gepaard met een aanzienlijke vermindering van de varkensstapel. Veel gemengde bedrijven hebben de varkenstak afgestoten. Door mechanisatie, automatisering en schaalvergroting vindt varkenshouderij nu voornamelijk op gespecialiseerde bedrijven plaats.

Landelijke trend

De intensieve veehouderij is van oudsher geconcentreerd in Noord-Brabant, Noord-Limburg en delen van Gelderland en Overijssel. Het gaat daarbij grotendeels om verstedelijkte landelijke gebieden en gebieden die erg in trek zijn om te wonen, te werken en te recreëren. Dat heeft invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij aldaar. Aan de andere kant zijn er de mogelijkheden die de reconstructie biedt. Bedrijven die "op slot" zitten en niet kunnen uitbreiden door wet- en regelgeving, kunnen verhuizen naar een plek waar die mogelijkheden wel zijn. Een dergelijke verhuizing is duur, waardoor er nog niet gelijk grote verschuivingen zijn te verwachten.

Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de productierechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat dierrechten niet konden verschuiven tussen drie verschillende concentratiegebieden; het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht), het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg) en de rest van Nederland. Er is op dit moment geen duidelijk beeld over de gevolgen van de

⁸ Agrocluster in beeld, LEI, 2006.

afschaffing van de compartimentering, maar als er een verschuiving plaats gaat vinden, dan wordt verwacht dat die naar het zuiden zal zijn⁹.

De verwachting voor de toekomst is over het algemeen gunstig voor de intensieve veehouderij. Door toenemende concurrentie van binnen en voornamelijk ook van buiten de EU zal de primaire sector zich richten op kostprijsverlaging, onder meer door schaalvergroting en het verbeteren en ontwikkelen van samenwerkingsvormen. Daarnaast zal de gehele sector zich gaan richten op vraaggestuurde productie en het vergroten van de kostenefficiëntie. Daardoor ontstaan er kortere ketens die zich snel kunnen aanpassen aan marktveranderingen.

Grondgebonden landbouw in Gelderland

De grondgebonden landbouw is een belangrijk onderdeel van de totale agrarische sector in de provincie Gelderland: namelijk ongeveer 60% van het totaal aan agrarische bedrijven. Qua landgebruik bepaald deze sector zelfs 90% van het totale agrarische grondgebruik in Gelderland. Gemiddeld is een melkveebedrijf in 2004 in Gelderland 34 ha groot en heeft 54 koeien (84 nge), wat kleiner is dan het Nederlandse gemiddelde (39 ha, 62 melkkoeien, 96 nge).

Trend in Gelderland

Het totaal aantal melkveebedrijven is in 2004 ongeveer 40% afgenomen ten opzichte van 1994⁸. Echter het gemiddelde aantal ha en melkkoeien is in dezelfde periode per bedrijf sterk toegenomen wat wijst op schaalvergroting binnen de provincie. De positie van de melkveehouderij op de internationale zuivelmarkt staat onder druk door het milieubeleid en verdergaande liberalisering van de markt. Toch zijn de perspectieven voor de sector niet ongunstig. De sector levert hoogwaardige producten, de gronden en het klimaat zijn zeer geschikt en de sector zelf is ondernemend. Naar verwachting zal het aantal bedrijven de komende jaren met ruim 4% dalen. De bedrijven die blijven worden wel groter. Het areaal dat ze gebruiken blijft ongeveer gelijk.

Intensieve veehouderij in Gelderland

Gelderland is samen met Overijssel erg belangrijk voor de intensieve veehouderij; de intensieve veehouderij draagt ongeveer 10% bij aan de totale werkgelegenheid in Gelderland. Binnen de intensieve veehouderij is voornamelijk de varkenshouderij sterk vertegenwoordigd in deze provincie. Ongeveer 7% van het totale aantal agrarische bedrijven in Gelderland is intensief varkensbedrijf tegen ongeveer 5% van het totale aantal Nederlandse agrarische bedrijven. Net als bij de grondgebonden landbouw is het gemiddelde varkensbedrijf in Gelderland kleiner dan gemiddeld in de rest van Nederland; 7 ha en 82 NGE in Nederland in 2004, tegen 6 ha en 61 NGE in Gelderland in 2004⁸.

Trend in Gelderland

Sinds 1996 is het aantal varkensbedrijven in Nederland sterk gedaald, in Gelderland is de afname zelfs meer dan 50%. Deze afname is voornamelijk veroorzaakt door de regeling beëindiging veehouderij, het mestbeleid, het diergezondheidsbeleid en slechte bedrijfsresultaten in de jaren 2002 en 2003 door de mond en klauwzeer uitbraak. Echter, ook schaalvergroting speelt een grote rol in de afname van het aantal bedrijven. De grote bedrijven die blijven bestaan liggen veelal in de buurt van kwetsbare natuurgebieden, woonkernen en of andere kwetsbare functies en zullen ondersteund

⁹ Notitie reconstructie en intensieve veehouderij, Reconstructiecommissie Salland-Twente, 2007.

worden om zoveel mogelijk te verplaatsen binnen de LOG's waar milieutechnische en landschappelijke mogelijkheden zijn voor groei in de toekomst.

Situatie Bronckhorst

Binnen de gemeente Bronckhorst bevonden zich in 2005 in totaal 900 landbouwbedrijven, daarvan hebben 756 bedrijven landbouw als hoofdactiviteit¹⁰. Van deze 756 bedrijven zijn 496 bedrijven voornamelijk graasdierbedrijf en 69 voornamelijk hokdierbedrijf.

De hokdierbedrijven zijn voornamelijk varkensbedrijven; namelijk 62 van de 69 bedrijven.

In 2007 is het totale aantal landbouwbedrijven afgenomen tot 836. Waarschijnlijk zal de algemene trend van schaalvergroting verder doorzetten in de gemeente Bronckhorst,

3.3

MILIEUGEBRUIKSRUIMTE

3.3.1

ALGEMEEN

Milieu is een sterk sturend element voor de mogelijkheden die er zijn in de LOG's voor de intensieve veehouderij om zich te ontwikkelen. De milieugebruiksruimte bepaalt namelijk welke mogelijkheden er zijn voor een bedrijf om zich te vestigen op een locatie.

De milieugebruiksruimte wordt in dit geval bepaald door twee factoren: geur en ammoniak. Maar daarnaast speelt fijn stof ook een rol.

MILIEUGEBRUIKSRUIMTE

De milieugebruiksruimte is bepaald op basis van de vergunde rechten (milieuvergunningen) van de omliggende bedrijven, geurgevoelige objecten en Natura2000 gebieden op basis van de programmatuur die door VROM beschikbaar is gesteld (V-stacks) in combinatie met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-tool. Met deze werkwijze komen knelpunten snel en gedetailleerd in beeld.

Wet geurhinder Veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden.

Deze wet heeft een andere systematiek dan de voorgaande regelgeving voor geurhinder van veehouderijen. De wet vormt het toetsingskader ten aanzien van geur veroorzaakt door het houden van dieren. In deze Wet wordt gerekend met "odour units" (ou). Binnen de Wgv krijgen geurgevoelige objecten, zoals huizen, een beschermingsfactor toegewezen.

De Wgv geeft de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen. Hiervoor kent de Wgv naast de standaardnorm een bandbreedte waarbinnen de geurnormen, eventueel afhankelijk van het gebied, strenger of juist soepeler kunnen worden gesteld. De gemeente Bronckhorst kiest voor toepassing van de standaardnorm.

Toetsingskader Ammoniak

Voor de in totaal 162 'Natura 2000-gebieden' worden de komende drie jaar zogenoemde beheerplannen gemaakt. In deze beheerplannen wordt beschreven hoe omgegaan dient te worden met de ammoniakdepositie in de omgeving van de terreinen. Totdat deze beheerplannen zijn opgesteld, werd tot voor kort gebruik gemaakt van het Toetsingskader ammoniak en Natura 2000. Dit toetsingskader was bedoeld om veehouderijbedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden duidelijkheid te geven over hun uitbreidingsmogelijkheden in relatie tot ammoniak. Het betreffende toetsingskader is echter door een uitspraak van de Raad van State in maart 2008 onderuit gehaald.

¹⁰ Statline, CBS, 2008.

In 2008 heeft de Commissie Trojan verschillende onderzoeken gedaan naar mogelijke oplossingen hoe om te gaan met de ammoniakdepositie in de omgeving van Natura 2000 gebieden. De belangrijkste aanbevelingen van de commissie zijn:

- Landelijk beleid is niet mogelijk in deze kwestie, het rijk en provincies moeten meer eigen beleidsruimte krijgen.
- Er moet een nieuw beleidskader komen dat flexibeler wordt gehanteerd, daarin moeten meer aspecten zoals waterpeil, achtergronddepositie, uitstoot uit andere sectoren, bedrijfsgerichte maatregelen en mogelijkheid tot salderen meegenomen worden.
- De drempel tot bezwaar en beroep tegen vergunningen moet verhoogd worden.
- Er moet een nationaal ontwikkelingsplan voor de melkveehouderij opgesteld worden.

Naar aanleiding van deze aanbevelingen is door het kabinet in overleg met provincies en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten inmiddels een handreiking opgesteld voor het bevoegd gezag om hen te helpen bij het beantwoorden van de vraag of sprake is van een significante verslechtering en daarmee bij het al dan niet verlenen van een vergunning. De handreiking bevat nadrukkelijk geen generieke grenswaarden of andere bepalingen, maar bevat aanwijzingen voor de beoordeling van bestaand gebruik en voorgenomen activiteiten in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden die stikstofdepositie veroorzaken. Relevant voor de visie zijn de Natura 2000-gebieden Stelkampsveld en Korenburgerveen. Ditzelfde geldt voor het beschermd natuurmonument De Zumpe. Deze gebieden bevinden zich op tenminste acht kilometer van het LOG. De Zumpe vormt hierop uitzondering met een afstand van circa zes kilometer.

De aanwijzing van Stelkampsveld en het Korenburgerveen tot officieel Natura 2000-gebied is nog niet gestart. Voor deze gebieden wordt een beheerplan opgesteld. De provincie Gelderland neemt hierin het initiatief.

In een separaat op te stellen Plan-MER LOG Halle-Heide wordt nader ingegaan op de consequenties van ammoniak en Natura 2000-beleid voor het LOG. Hierin wordt geconcludeerd dat, gelet op de schaal van het LOG ten opzichte van de afstanden tot de gebieden, zonering van IV-bedrijven geen direct aanknopingspunt biedt voor de beperking van de milieugebruiksruimte.

Fijn stof

De Wet Luchtkwaliteit 2007 vormt het vigerende beleidskader ten aanzien van fijn stof. In Nederland is fijn stof (PM10) één van de twee maatgevende luchtverontreinigende stoffen (de andere is stikstofdioxide (NO₂)). Deze twee stoffen liggen in Nederland het dichtst bij de gestelde grenswaarden uit de Wet Luchtkwaliteit. Overschrijdingen van de andere stoffen komen in Nederland nauwelijks meer voor. Fijn stof en stikstofdioxide zullen dus in belangrijke mate bepalen of er rond planontwikkeling een luchtkwaliteitsprobleem is. De Wet Luchtkwaliteit geeft aan dat de gestelde grenswaarden in acht moeten worden genomen. Daar waar al een overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt, mag door realisatie van het plan geen verslechtering optreden.

Voor fijn stof is in de gemeente Bronckhorst ook de emissie van intensieve veehouderijen van belang bij de lokale bijdrage. De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton PM10. Hiervan was circa 10 Kton (ofwel 20%) afkomstig uit de

landbouw. Van de fijn stof emissie uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton)¹¹.

Inspanningen vanuit rijk en provincies

Sinds begin 2006 is het duidelijk dat er in Nederland sprake is van een fijn stof probleem bij de intensieve veehouderijen. Om de problematiek op te lossen is het rijk in een afrondende fase met het opstellen van een Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit. Het programma leidt tot het verbeteren van de luchtkwaliteit en het voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen. Naast het rijksprogramma wordt er per provincie een programma opgesteld. In de reconstructieprovincies, waaronder Gelderland, zal in dit Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit naast verkeer ook de landbouw als bron worden meegenomen. In de programma's zal een maatregelenpakket worden aangegeven waarmee aan de normen voldaan kan worden. De programma's zullen naar verwachting binnenkort opgesteld worden.

De aanpak voor de landbouw bestaat uit twee sporen:

- Het saneren van bestaande knelpunten.
- Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen.

Saneren van bestaande knelpunten

In 2007 is door ECN (Energie Centrum Nederland) in samenwerking met rijk en provincies een onderzoek gestart om te bepalen welke bedrijven een knelpunt vormen. Met andere woorden welke bedrijven hebben een te hoge bijdrage aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het rijk wil in eerste instantie de bedrijven met de hoogste knelpunten aanpakken. Oplossingen voor fijn stof problematiek zijn voornamelijk via technische maatregelen te realiseren, voorbeelden zijn: het gebruiken van luchtwassers en olie vernevelen op het dier.

Uit het verfijningonderzoek van het ECN blijkt dat er in Gelderland bij 250 bedrijven mogelijk sprake is van een grenswaardenoverschrijding. Voor een groep van 43 bedrijven (die door omschakeling naar scharrelhuisvesting kan groeien tot 69 bedrijven) kan met enige mate van zekerheid gesteld worden dat er een grenswaardenoverschrijding op zal treden in 2010. Deze bedrijven worden hierna aangeduid als prioritaire bedrijven¹². Deze bedrijven bevinden zich voornamelijk in de Gelderse Vallei. Binnen (en rond) het LOG Halle-Heide bevinden zich geen prioritaire bedrijven¹³. Bij een inzoomactie waar een klein aantal bedrijven bekeken werd kwamen lagere concentraties naar voren¹¹, dan in het landelijke onderzoek. De verwachting is dat bij uitbreiding van deze streekproef naar alle prioritaire bedrijven lagere concentraties gevonden worden dan in de verfijningslag.

Naarmate er verder wordt ingezoomd wordt het toetsingskader belangrijker. Het toetsingskader is op dit moment op hoofdlijnen duidelijk, het definitieve toetsingskader bepaalt mede of een bedrijf wel of geen overschrijding veroorzaakt. Nader onderzoek van de emissiefactoren is nodig om vast te stellen of alleen de prioritaire bedrijven bekeken worden, of dat meer bedrijven betrokken moeten worden.

¹¹ Charadon W.J. en Van der Hoek K.W., 2002, Alterra-rapport 682, ISSN 1566-7197, Alterra.

¹² Fijn stof uit stallen, een samenvatting, ECN, 2008.

¹³ Het regionaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit Gelderland, provincie Gelderland, 2008.

Voorkomen van nieuwe overschrijdingen

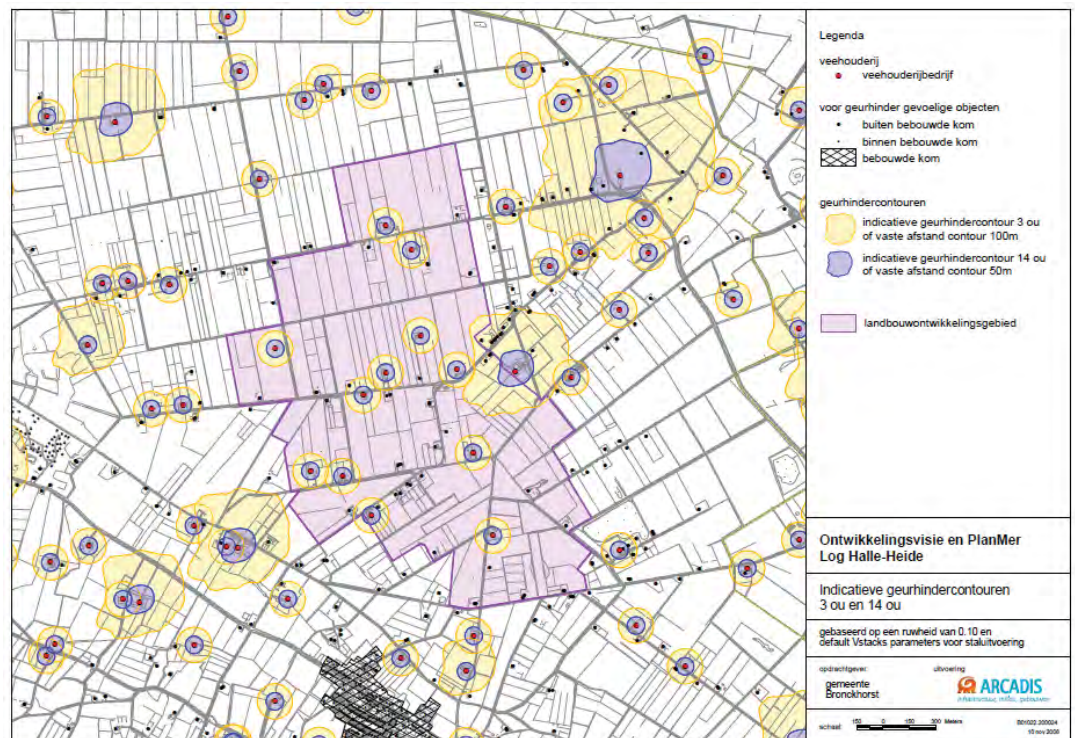
Beoordeling van de gevolgen op het gebied van fijn stof voor de omgeving van individuele aanvragen voor milieuvergunning wordt meegenomen in de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer. Door het ministerie van VROM wordt een handreiking ontwikkeld over de toetsing van fijn stof bij vergunningsaanvragen. Het ziet ernaar uit dat het toetsingskader vergelijkbaar zal zijn aan het toetsingskader van ammoniak en geur.

3.3.2**LOG HALLE-HEIDE****Wet geurhinder veehouderij**

In de afbeeldingen 3.3 en 3.4 wordt de situatie ten aanzien van de Wgv in het LOG weergegeven (zie ook bijlage 2). Afbeelding 3.3 geeft de geuruitstoot weer van de bedrijven die zich momenteel in het gebied bevinden, op basis van de vigerende milieuvergunningen. In afbeelding 3.3 zijn, ter indicatie, de geurcontouren van drie odour units (ou) weergegeven (maximum voor woningen en andere geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom) en 14 ou (maximaal toegestaan voor woningen en andere geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom). Het plangebied LOG Halle-Heide kent overigens geen bebouwde kom. Voor niet intensieve veehouderijbedrijven geldt een vaste afstand van 50 meter, deze afstand is weergegeven als cirkel rondom de betreffende bedrijven. De contouren van de intensieve veehouderijen zijn over het algemeen groter en hebben een grillige vorm. Bij de beoordeling of vergunningaanvragen van individuele veehouderijen verleend kunnen worden, dient bepaald te worden of deze de normen voor geurbelasting op een geurgevoelig object overschrijden. Op de afbeelding is te zien dat binnen het LOG uitsluitend niet intensieve veehouderij aanwezig is (de kleine ronde contouren). In het oosten ligt er een intensief bedrijf tegen de grens van het LOG aan, ook op iets grotere afstand liggen er rondom het LOG meerdere intensieve (varkens)veehouderijen.

Afbeelding 3.3

Indicatieve geurhindercontouren rondom agrarische bedrijven
De blauwe cirkel is de norm voor het buitengebied (14 OU)

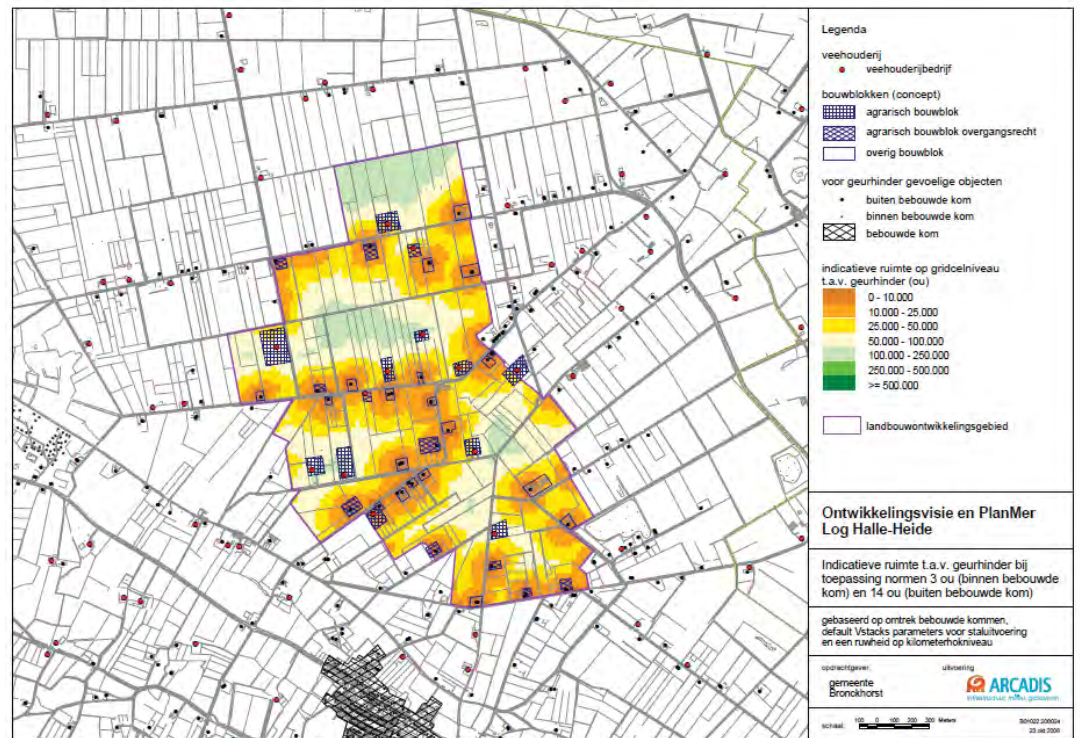

In afbeelding 3.4 is de indicatieve gebruiksruimte weergegeven op basis van de Wgv

(zie ook bijlage 2). De gebruiksruimte is bepaald op basis van de aanwezige geurgevoelige objecten en de vaste waarden (3 en 14 ou) uit de Wgv. In de berekeningen zijn niet alleen de bedrijven en geurgevoelige objecten in het LOG meegenomen, maar ook de bedrijven en geurgevoelige objecten buiten het LOG. De kaart laat zien waar er op basis van de regelgeving ten aanzien van de maximale geurbelasting wel of geen ruimte is voor de uitbreiding van de geuremissie. Het gaat dan om milieugebruiksruimte die van belang is voor de individuele beoordeling van vergunningsaanvragen. Bij het bepalen van de milieugebruiksruimte is de cumulatie niet meegenomen. Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij (of omschakeling van niet-intensief naar intensief) gaat per definitie gepaard met een uitbreiding van de geuremissie. Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet noodzakelijkerwijs het geval. Door toepassing van moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om binnen een vergund emissieniveau uit te breiden. Verspreid over het LOG bevinden zich veel burgerwoningen die de uitbreidingsruimte beperken.

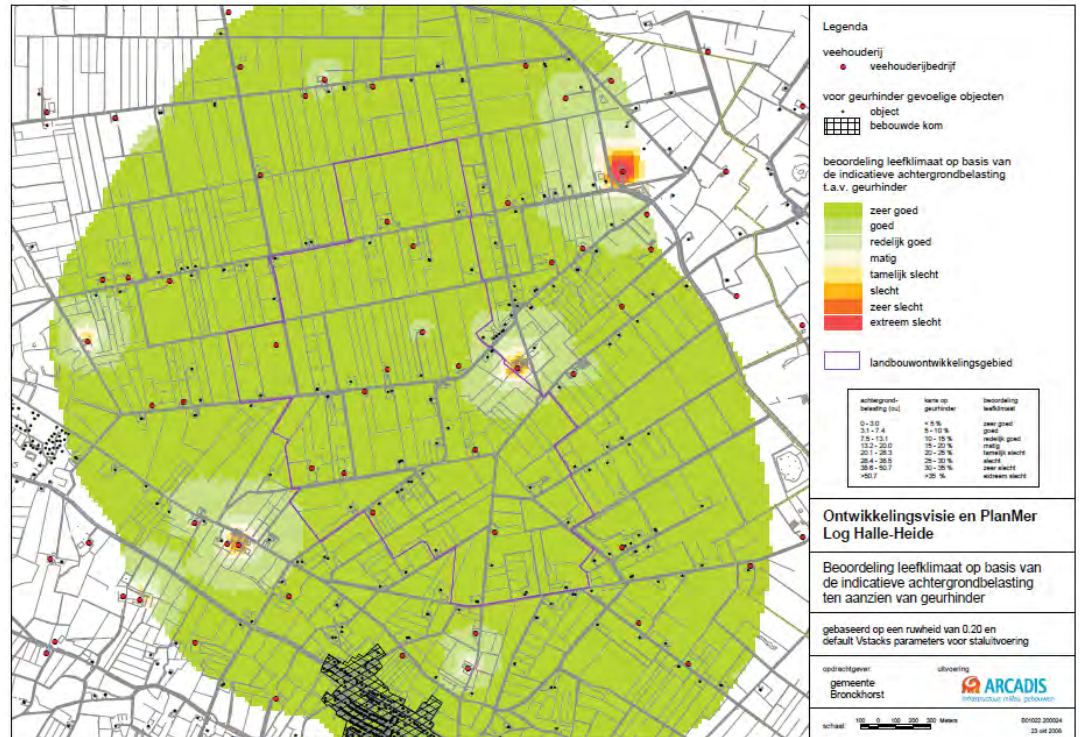
Afbeelding 3.4

Indicatieve gebruiksruimte op basis van de Wgv

Afbeelding 3.5

Achtergrondbelasting geur

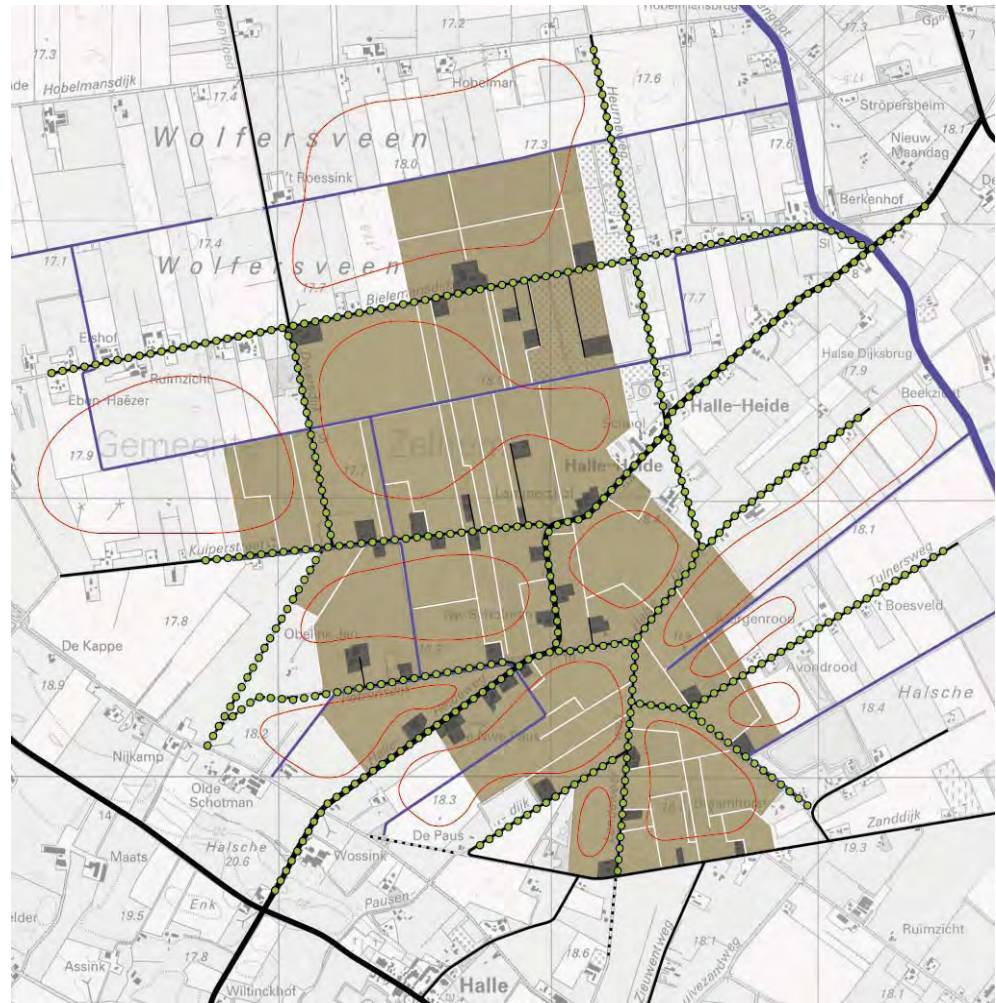
In afbeelding 3.5 is de cumulatieve geurhinder in het LOG afgebeeld (zie ook bijlage 2), het niveau van de achtergrondbelasting in en om het LOG is ter plaatse van geurgevoelige objecten goed tot zeer goed.

3.4

LANDSCHAPPELIJKE KARAKTERISTIEK LOG HALLE-HEIDE

Afbeelding 3.6

Landschapskarakteristiek LOG
Halle-Heide

Het LOG Halle-Heide ligt in het ontginningslandschap van de 20^e eeuw. Dit landschapstype behoort tot de zogenaamde jonge landschappen en is grootschalig en georganiseerd. Het gebied is systematisch in cultuur gebracht wat zich vertaalt in een rationeel landschap. Het landschap wordt gekenmerkt door rechte lijnen, beplante wegen, blokvormige erven en open ruimtes (zie afbeelding 3.6).

In het verleden is sprake geweest van veelal kleinschalige agrarische bedrijvigheid. Een flink aantal van deze bedrijven is gestopt maar wat bleef is de bebouwing. Het gebied heeft echter ook nu nog de potentie om plaats te bieden voor toekomstgerichte agrarische bedrijvigheid.

Rechte lijnen

Rechthoekigheid is kenmerkend voor het ontginningslandschap. In het gebied ten noorden van de Halle-Heideweg is dit zeer duidelijk herkenbaar in het landschap. Ten zuiden van deze weg is de structuur minder eenduidig, maar nog steeds goed waarneembaar. De rechte wegen vormen belangrijke structurerende lijnen in het landschap. Samen met de rechte waterlopen bepalen zij het patroon van de rechthoekige verkaveling.

Afbeelding 3.7

Rechte lijnen in en rond het LOG Halle-Heide

Beplante wegen

De rechtlijnige wegenstructuur is beplant met bomenrijen, lanen of singels. Deze opgaande structuren vormen het ruimtelijk raamwerk van het gebied. Karakteristiek voor de ontginningslandschappen in het algemeen is het transparante en eenduidige karakter van de wegbeplantingen, waardoor een zeer open en ruimtelijk beeld ontstaat. In het landschap van LOG Halle-Heide is dit transparante karakter van de wegbeplantingen echter op veel plaatsen verloren gegaan. Door de aanwezigheid van dichte en onregelmatige beplantingen is het open karakter van het gebied deels verdwenen.

Afbeelding 3.8

Wegbeplanting in het LOG Halle-Heide: links karakteristiek, rechts verrommeld.

Blokvormige erven

De erven van het ontginningslandschap zijn direct gekoppeld aan de rechtlijnige wegenstructuur en maken deel uit van het ruimtelijk raamwerk van het gebied. Een enkele keer ligt een erf wat verder van de weg af. De woning is gericht op de weg. De voorzijde van het erf heeft een 'sierfunctie' wat tot uiting komt in de vormgeving van de woning en de aanleg van de tuin. De agrarische opstallen staan veelal achter de woning en zijn gericht naar het achterliggende landschap. Deze zijde van het erf heeft een meer functionele invulling. Dit is zichtbaar in zowel de gebouwen als in de beplantingen. De erven zijn rationeel van opzet. De nok van de gebouwen staat haaks op de weg, soms parallel aan de weg. De vorm van het erf is rechthoekig en kent een duidelijke markering.

Afbeelding 3.9

Erven in het LOG. Een woning met karakteristieke gevel gericht op de weg, heldere overgang van erf naar landschap door middel van haag.

Open ruimtes

Openheid is een belangrijk en zeer gewaardeerd kenmerk van het ontginningslandschap. De grote ruimtes (aangegeven met rode lijnen in afbeelding 3.6) tussen de wegen in het LOG dragen bij aan het karakter van het gebied. Vooral de ruimtes ten noorden van de Halle-Heideweg hebben een grote omvang. Ten zuiden van deze weg is het landschap wat onregelmatiger en hierdoor zijn de open ruimtes kleiner. De opgaande beplantingen van de kwekerijen aan de Bielemansdijk hebben een groot effect op de maat van de ruimte. Her en der liggen veenbosjes in de open ruimte als restant van de ontginning. Deze bosjes zijn karakteristiek voor het gebied.

Afbeelding 3.10

Grote open ruimtes

3.5**INFRASTRUCTUUR**

In afbeelding 3.11 is de huidige situatie van de infrastructuur van het LOG Halle-Heide afgebeeld (zie ook bijlage 2). De belangrijkste verkeersafwikkeling in het LOG vindt plaats via de Halle-Heide weg. Deze weg wordt in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan aangeduid als sociale en economische route, wat betekent dat deze weg een hoofdzakelijk verbindende functie heeft. Verder zijn een aantal lokale (deels verharde) wegen van belang. Als laatste zijn er binnen het LOG een aantal wandel en fietsroutes te vinden die samenvallen met de infrastructuur zoals weergegeven in afbeelding 3.11 (zie ook bijlage 2).

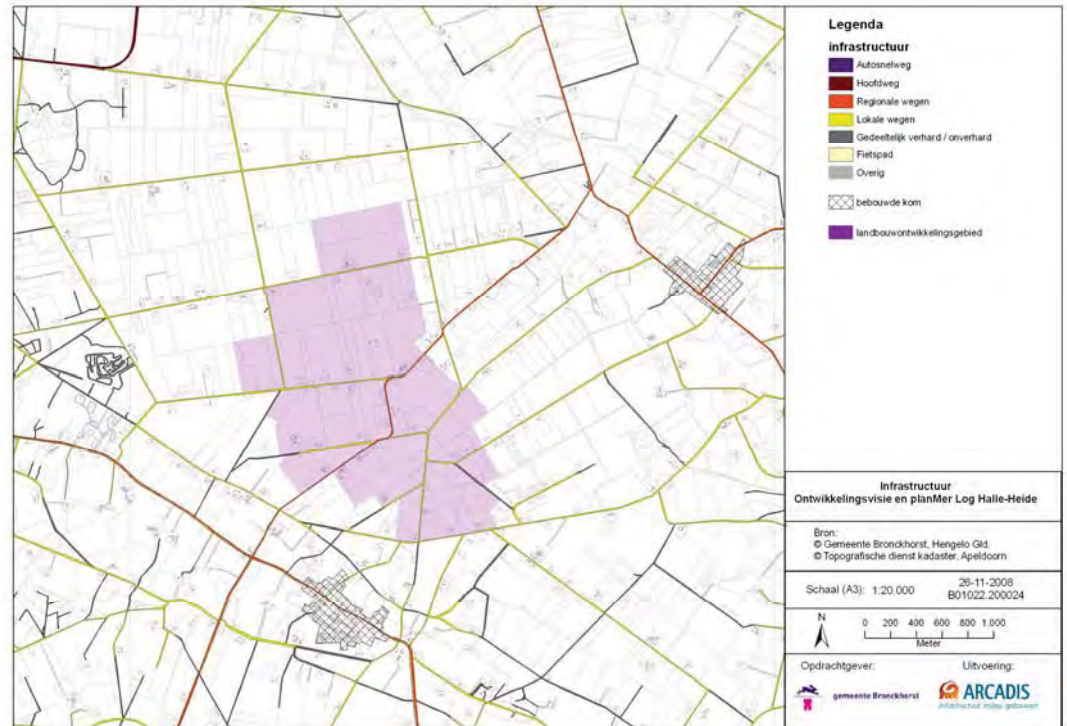
In 2008 is in opdracht van gemeente Bronckhorst door bureau BVA Verkeersadviezen een verkeersonderzoek verricht naar sluipverkeer in het gebied rondom Halle. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van hoge intensiteiten op de wegen in het buitengebied rondom Halle. Wel blijkt dat de snelheid op een aantal wegen te hoog ligt. Vooral op de Landeweerweg en de Molenweg zijn snelheden van 80 km/uur en meer geen uitzondering.

Een aantal routes wordt veelvuldig gebruikt door sluipverkeer (onder andere op de relatie tussen de Dorpsstraat/Varseveldseweg en de Halle-Heideweg.

Op het gebied van kabels, leidingen en hoogspanningsmasten doen zich geen bijzonderheden voor.

Afbeelding 3.11

Infrastructuur

3.6

OVERIGE BELEIDSMATIGE DOELSTELLINGEN IN LOG HALLE-HEIDE

Natuurbeheer

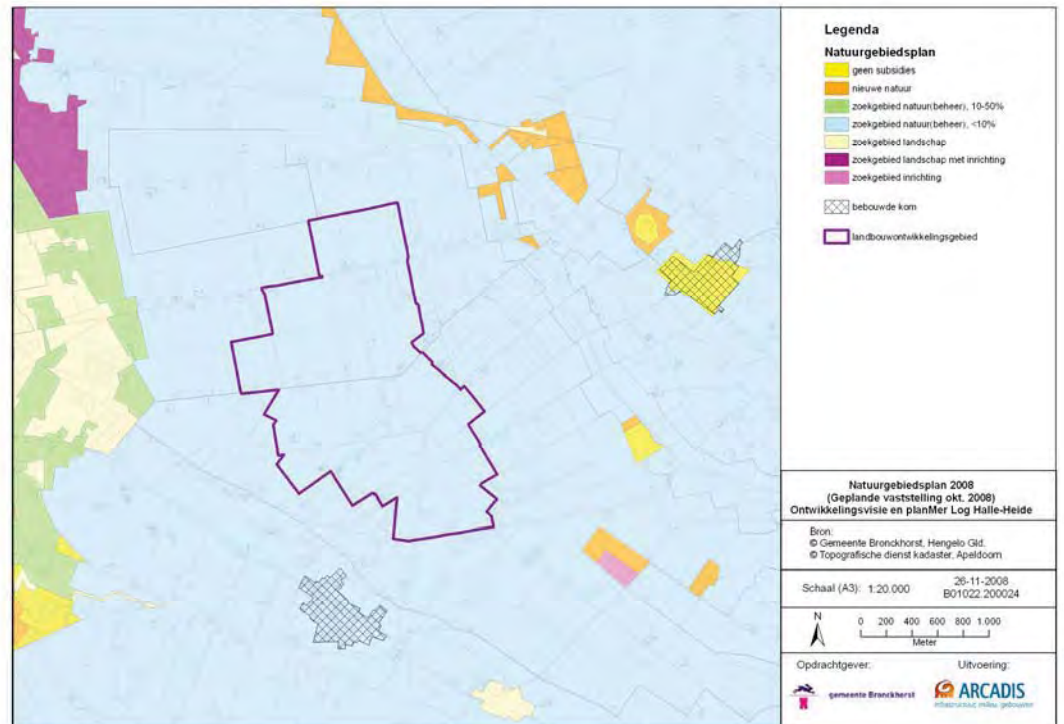
In afbeelding 3.12 is het natuurgebiedsplan van provincie Gelderland weergegeven (zie ook bijlage 2). Het LOG valt binnen het zoekgebied natuur(beheer), binnen dit zoekgebied zal minder dan 10% voor natuur(beheer) gebruikt kunnen worden. Er is geen sprake van een speciaal weidevogelregime of andersoortige bescherming.

In afbeelding 3.13 zijn een aantal onderdelen van het Gelderse streekplan weergegeven (zie ook bijlage 2). Verder zijn ook de gevoelige gebieden voor de Wet Ammoniak en Veehouderij weergegeven. In de afbeelding is te zien dat een beperkt deel van een beschermingsgebied natte natuur binnen het LOG valt. Deze gebieden dienen als hydrologische beschermingszone van natte natuur binnen de EHS. Voor deze gebieden geldt een stand-still principe van de grondwaterstanden en oppervlaktepeilen¹⁴.

¹⁴ Stroomgebiedsvisie Achterhoek en Liemers, provincie Gelderland, 2003.

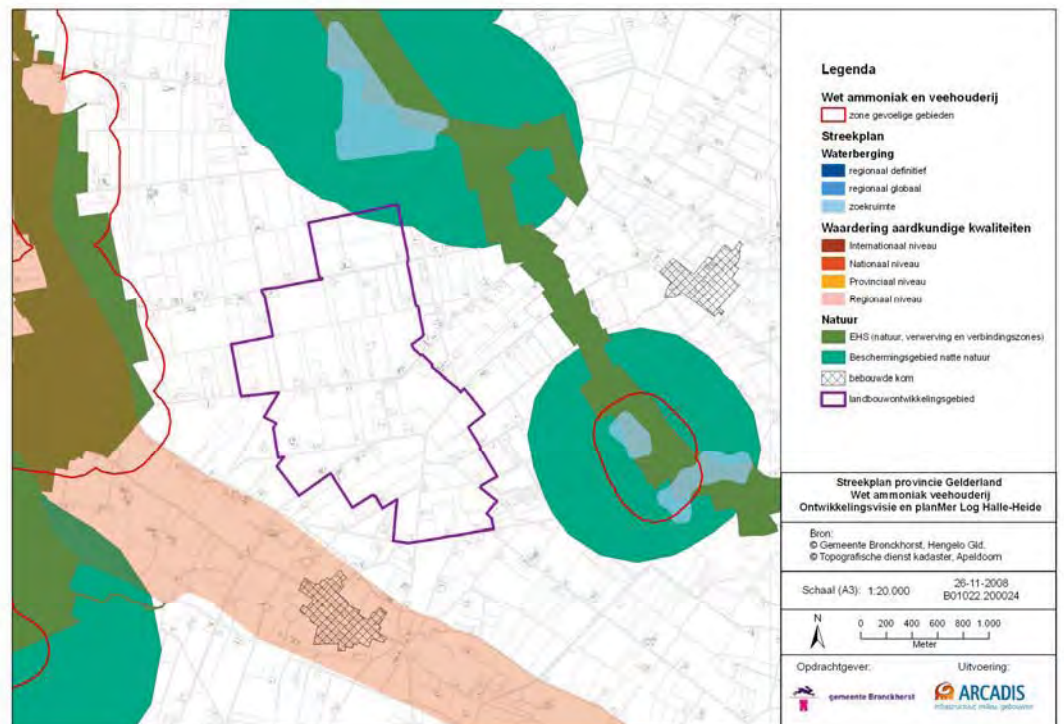
Afbeelding 3.12

Natuurgebiedsplan 2008

Afbeelding 3.13

Streekplan en wet ammoniak veehouderij

Water

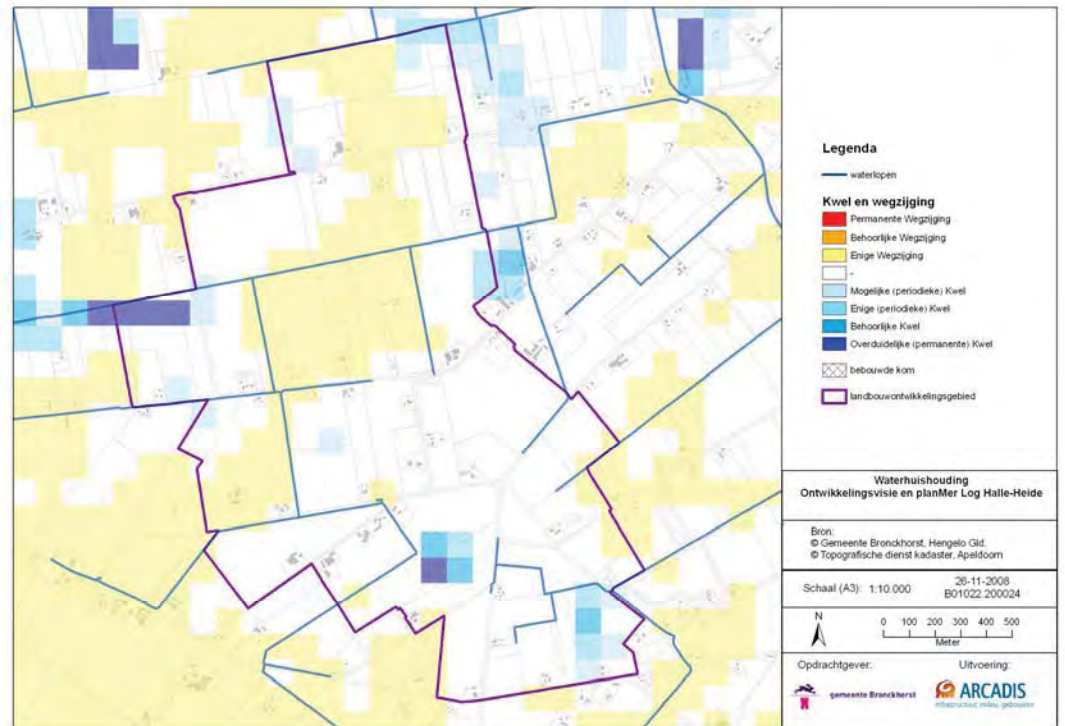
Voor nieuwe bedrijven wordt een stand-still beginsel gehanteerd ten aanzien van de lozing van bedrijfswater en de invloed op het watersysteem. Dat betekent dat er geen verslechtering van de huidige waterkwaliteit mag optreden. Dus afvalwater naar riolering en schoon (dak)water in de bodem infiltreren of lozen op oppervlaktewater. Het water van de terreinverharding (erven) mag niet rechtstreeks worden geloosd op oppervlaktewater. Hiervoor moet een oplossing worden gevonden in overleg met het waterschap (afhankelijk

van type bedrijf, voertuigbewegingen, et cetera). Voor grote verharde oppervlakken geldt dat er ruimte voor waterberging moet worden aangelegd, voordat het wordt geloosd op oppervlaktewater om pieken in de afvoer te voorkomen.

In afbeelding 3.14 (zie ook bijlage 2) zijn de waterlopen binnen het LOG aangegeven, ook zijn kwel en wegzijgingsgebieden binnen het LOG aangegeven. Binnen het LOG zijn vooral een aantal kwel gebieden aanwezig, wegzijging is minder van belang binnen het gebied.

Afbeelding 3.14

Waterlopen binnen het LOG

HOOFDSTUK

4 Van wensen naar uitgangspunten

4.1**INLEIDING**

In dit hoofdstuk komen wensen en overwegingen met betrekking tot de visie op het LOG aan bod. In hoofdstuk 3 is het wettelijk en beleidsmatig kader voor het LOG beschreven. Naast de begrenzing van het LOG zelf, komt het reconstructieplan voornamelijk neer op het uitgangspunt “primaat bij landbouw” en dat her- en nieuwvestiging van intensieve veehouderij hier mogelijk is.

De invulling van dit algemene kader is een taak voor de gemeente, en vormt de directe aanleiding tot het opstellen van voorliggende visie. De gemeente heeft een aantal “knoppen” om aan te draaien. Op grond van het wettelijk kader en gebiedskenmerken is een lijst van thema’s gemaakt, die vervolgens is doorgenomen met de gemeentelijke projectgroep en de werkgroep. Hierna volgt een korte samenvatting.

4.2**WENSEN****4.2.1****PUBLIEKE WENSEN**

De publieke wensen zijn geïnventariseerd door middel van een sessie met het college en de projectgroep. Aan de hand van een matrix met een aantal thema’s zijn de verschillende mogelijkheden besproken (zie bijlage 4). Per onderdeel wordt hieronder ingegaan op de publieke wensen. Overigens geeft onderstaande beschrijving de keuze van *het merendeel* van de aanwezigen weer. Voor details wordt verwezen naar bijlage 4.

De gemeente is van mening dat de bestaande ondernemers ruimte moeten krijgen om te blijven ondernemen. Daarnaast moet er ruimte komen voor verplaatsers in het LOG, waarbij de voorkeur bestaat voor verplaatsers die afkomstig zijn vanuit het Reconstructiegebied Achterhoek en Liemers. Hervestiging op bestaande locaties (waaronder burgerwoningen) heeft de voorkeur. Pas als de afweging is gemaakt dat hervestiging niet mogelijk is, dan is nieuwvestiging aan de orde. De onderlinge afstand van nieuwvestiging tot bestaande bedrijven dient 50-100 meter te bedragen. Voor burgerwoningen kan een grotere afstand aangehouden worden. Bij hervestiging wordt uitgegaan van de wettelijke minimumafstanden.

Inpassing van bedrijven in de omgeving wordt door de gemeente als belangrijk ervaren, wel maatwerk bieden. Een bouwblok van 1,5 hectare wordt als voldoende gezien voor nieuwe IV-bedrijven, omdat deze het erf efficiënt kunnen inrichten. Door bedrijven goed in te passen is het mogelijk om de landschappelijke structuren in de LOG’s te versterken. Het

hebben van een bedrijfswoning wordt wel als wenselijk gezien, in verband met de leefbaarheid. Niet-agrarische activiteiten zijn in het LOG mogelijk, op het moment dat deze geen hinder voor bestaande bedrijven opleveren.

De gemeente ziet mogelijkheden om actief mee te denken en te sturen waar mogelijk. Op deze wijze kan de gemeente de regie in handen houden en voorwaarden stellen. Kavelruil en bedrijfsbeëindiging zijn zaken die door de initiatiefnemers zelf geregeld moeten worden.

Ten aanzien van aspecten als geur en fijn stof worden de wettelijke, standaardnormen gehanteerd. Wel kan via stimulerende maatregelen (bijvoorbeeld subsidies) de inzet van bovenwettelijke maatregelen worden gestimuleerd.

4.2.2

WENSEN WERKGROEP HALLE-HEIDE

De werkgroep voor het LOG Halle-Heide is drie maal bij elkaar geweest. De verslagen van deze sessies zijn als bijlage 3 opgenomen. Tijdens de eerste sessie heeft aan de hand van de matrix met onderwerpen (bijlage 4) een richtinggevende discussie plaatsgevonden. In de tweede sessie zijn de uitgangspunten voor de conceptvisie en een conceptvisie-kaart besproken.

In algemene zin kan gesteld worden dat leden van de werkgroep Halle-Heide zeer terughoudend zijn voor wat betreft ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen. Vanuit deze werkgroep wordt vooral zeer kritisch gereageerd op de mogelijkheid om nieuwvestiging toe te staan; een groot aantal leden wenst in het geheel geen nieuwvestigers.

De wensen van de werkgroep zijn geïnventariseerd door middel van een sessie met de matrix. Per onderdeel wordt hieronder ingegaan op de gedachten. Overigens geeft onderstaande beschrijving de keuze van *het merendeel* van de aanwezigen weer. Voor details wordt verwezen naar bijlage 4.

De werkgroep is van mening dat de bestaande ondernemers ruimte moeten krijgen om te blijven ondernemen. Eventuele verplaatsers moeten afkomstig zijn vanuit het Reconstructiegebied Achterhoek en Liemers. Hervestiging op bestaande locaties heeft de voorkeur. Pas als de afweging is gemaakt dat hervestiging niet mogelijk is, dan is nieuwvestiging aan de orde. De onderlinge afstand van nieuwvestiging tot bestaande bedrijven dient 300 meter of meer te zijn. Voor burgerwoningen kan een andere (grotere) afstand aangehouden worden. Bij hervestiging moet worden uitgegaan van een afstand van 200 meter of meer.

Inpassing van bedrijven in de omgeving wordt door de werkgroep als belangrijk ervaren, wel blijft maatwerk van groot belang. Een bouwblok van 1,5 hectare wordt als voldoende gezien voor nieuwe IV-bedrijven. Door bedrijven goed in te passen is het mogelijk om de landschappelijke structuren in de LOG's te versterken. Het hebben van een bedrijfswoning wordt wel als wenselijk gezien. Niet-agrarische activiteiten zijn in het LOG mogelijk, op het moment dat deze geen hinder voor bestaande bedrijven opleveren. Ten aanzien van aspecten als geur en fijnstof moeten minimaal de wettelijke, standaardnormen gehanteerd worden.

In de tweede werkgroepbijeenkomst zijn, gebaseerd op de daar gepresenteerde uitgangspunten en de conceptvisie-kaart, nog enkele aanvullende suggesties gedaan. Het betreft:

- Maak vooraf bij uitbreidings, her- en nieuwvestigingslocaties inzichtelijk welke maatregelen nodig zijn op het vlak van infrastructuur;
- Formuleer de uitgangspunten dusdanig dat andere interpretaties niet mogelijk zijn;
- Clustering van IV-bedrijven wordt in de praktijk vanwege de geringe omvang van het LOG niet als haalbaar geacht en is (mede) daardoor niet wenselijk;
- Breng bestaande natuurwaarden nader in beeld en houdt hiermee rekening;
- Benoem de mogelijke hervestigingslocaties zo specifiek mogelijk;
- Geef aan hoeveel inplaatsers zich maximaal kunnen vestigen.

In de derde en laatste werkgroepbijeenkomst zijn de definitieve uitgangspunten en visiekaart toegelicht. Er zijn diverse aanvullende vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de onderbouwing en consistentie van de uitgangspunten en visie. Daarnaast hebben de leden hun voorkeur uitgesproken voor landschappelijke inpassing via het principe van Zwaar blok (zie paragraaf 5.4) en zijn ideeën aangedragen ten behoeve van het Uitvoeringsprogramma (zie hoofdstuk 6). Ten slotte gaf de werkgroep aan in de toekomst graag betrokken te willen worden bij de evaluatie.

4.3

OVERWEGINGEN EN UITGANGSPUNTEN VOOR DE VISIE

Op grond van het voorgaande volgt hieronder een opsomming van overwegingen en uitgangspunten per thema.

Zorgvuldig uitvoering geven aan het Reconstructieplan

Kernpunt van de voorliggende visie is dat uitvoering wordt gegeven aan het Reconstructieplan. Hierin staat aangegeven dat in de LOG's mogelijkheden bestaan voor de nieuw- en hervestiging van intensieve veehouderijbedrijven.

Nieuwvestiging dient te voldoen aan de wettelijke eisen die er zijn vanuit onder andere milieu en ruimtelijke ordening. Naast deze eisen, zijn de aanwezigheid en uitbreidingsmogelijkheden van de reeds bestaande agrarische bedrijven en leefbaarheid gelet op bewoners in het LOG van belang. De ruimte die wordt geboden aan nieuwvestiging dient dan ook zorgvuldig te worden afgewogen. Deze afweging wordt gemaakt in het volgende hoofdstuk.

Afgewogen visie

De laatste tijd zijn er door veel organen (commissies, adviesraden, et cetera) verschillende notities opgesteld over hoe om te gaan met landbouwontwikkelingsgebieden en afgeleiden daarvan. Hierin zijn adviezen en suggesties opgenomen hoe deze op een goede manier invulling kunnen krijgen. De gemeente Bronckhorst heeft deze adviezen ter harte genomen en gebruikt om te komen tot een afgewogen visie. De gemeente is van mening dat alleen maatwerk een goede invulling van het LOG kan geven. De generieke adviezen zijn dan ook altijd gezien in het licht van de ter plaatse geldende situatie. In dit proces is te allen tijde, zoals ook al in bovenstaande paragraaf staat opgenomen, een afweging gemaakt tussen de aanwezige belangen.

Aantal inplaatsers

De gemeente Bronckhorst kiest ervoor om het aantal inplaatsers in een LOG te beperken tot een maximaal aantal. De gemeente is van mening dat in het LOG het huidige karakter en de samenhang behouden dient te blijven, ook na de inplaatsing van enkele agrarische bedrijven. Binnen de gemeente Bronckhorst bevinden zich enkele IV-bedrijven in extensiveringsgebied en er is sprake van enkele lokale knelpunten. De gemeente Bronckhorst is na de inventarisatie en de daaropvolgende discussie, van mening dat er in het LOG Halle-Heide ruimte is voor maximaal drie nieuwvestigings en twee hervestigers. Het is overigens niet mogelijk om locaties te 'reserveren' voor verplaatsers vanuit de omgeving, tenzij de overheid actief deze locaties gaat verwerven.

Geen fasering

Alle beschikbare ruimte die er is voor intensieve veehouderij, mag in principe direct worden ingenomen. Er wordt geen fasering van locaties toegepast. Wel geldt het principe 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'.

Bij voorkeur hergebruik van bestaande bouwblokken

Er wordt de voorkeur gegeven aan het zoveel mogelijk hergebruiken van bestaande bouwblokken, zowel agrarische bouwblokken als burgerwoningen. Ondernemers dienen aan te tonen dat er geen geschikte bestaande bouwblokken aanwezig zijn, vóóordat zij in aanmerking komen voor nieuwvestiging.

Beperking hinder voor bestaande bedrijven en burgerwoningen

Een ander belangrijk punt van deze visie is dat bestaande bedrijven en burgerwoningen zo weinig mogelijk hinder mogen ondervinden van de nieuwvestiging. Deze stelling geldt zowel ten aanzien van aspecten als geur, geluidshinder en landschap, maar ook ten aanzien van de mogelijke beperkingen in uitbreidingsruimte van bestaande bedrijven.

Geur***Standaard geurnorm***

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij kan de gemeente andere odour units hanteren dan de standaard waarden vanuit de Wet geurhinder en veehouderij. Deze afwijkende waarden kunnen zowel inhouden dat de norm voor de bedrijven strenger wordt als dat de norm voor de bedrijven ruimer wordt. Binnen de gemeente Bronckhorst is momenteel geen verordening vastgesteld of in voorbereiding voor het LOG of voor (de gehele of een gedeelte van) de gemeente. Specifiek voor het LOG Halle-Heide geldt de volgende redenering:

- Strengere norm voor de agrarische bedrijven: Bij het vaststellen van afwijkende waarden moet de gemeenteraad de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied betrekken. Aangezien het plangebied een landbouwontwikkelingsgebied betreft is het gezien de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied niet wenselijk een strengere norm te hanteren voor de agrarische bedrijven;
- Soepelere norm voor de agrarische bedrijven: Hiervoor geldt een tweetal redenen:
  1. De huidige geursituatie in het gebied is beperkt doordat er voornamelijk extensieve veehouderij is gevestigd. Aangezien de huidige geurbelasting vanaf de verschillende veehouderijen beperkt is bestaat er in het gebied voor de bestaande bedrijven alsmede voor nieuwvestiging voldoende mogelijkheden om uit te breiden in de intensieve veehouderij. Dit beeld wordt bevestigd doordat bij de beoordeling van de aangevraagde vergunningen van de intensieve veehouderijen in Bronckhorst de geurbelasting vaak niet de

beperkende factor is. Indien geur toch een knelpunt oplevert zijn er voor de verschillende technische of praktische oplossingen voorhanden om toch aan de geurnormen te voldoen.

2. De huidige geurnorm voor het gebied is momenteel 14 OU per bedrijf. Indien één bedrijf uitbreidt tot de 14 OU heeft het dichtstbijzijnde geurgevoelige object mogelijk 25 tot 30% hinder. In het gebied wordt de mogelijkheid geboden aan agrarische bedrijven om te ontwikkelen in de intensieve veehouderij. Dit zal inhouden dat ter plaatse van een geurgevoelig object de geurbelasting meer is dan 14 OU (cumulatief effect). Om te voorkomen dat de milieukwaliteit zeer of zelfs extreem slecht is wordt de geurnorm niet verruimd.

Kortom, er wordt geen geurverordening vastgesteld voor het LOG om te voorkomen dat de milieukwaliteit in het gebied afneemt tot zeer slecht of extreem slecht en omdat bedrijven op dit moment voldoende ruimte hebben om te ontwikkelen in de intensieve veehouderij.

Voldoende milieuruimte voor een nieuw bedrijf

Om een toekomstgericht bedrijf van enige omvang te kunnen realiseren, dient er voldoende milieuruimte te zijn. Bij de verkenning ervan is als *ondergrens* op basis van de WGV een indicatieve milieuruimte van 69.000 OU (wat ongeveer overeen komt met 3.000 vleesvarkeneenheden) op een traditionele manier gehuisvest, als minimum aangehouden. *Dit betekent overigens niet dat elk nieuw bedrijf deze omvang minimaal moet hebben. Deze omvang is alleen gehanteerd om gebieden te selecteren met voldoende ruimte.*

Met andere woorden: de ruimte in het LOG Halle-Heide wordt mede bepaald, rekeninghoudend met de hindergrenzen uit de WGV van 14 OU in het buitengebied en 3 OU in de bebouwde kom én de mogelijkheid tot het realiseren van voldoende omvang (vergelijkbaar met minimaal 3.000 mve). Op basis van dit criterium blijkt dat in het LOG nog op diverse plaatsen milieuruimte is voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen (zie hierna).

Gezondheid

Er is de laatste periode veel onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van de schaalvergroting van de landbouw op de volksgezondheid. De uitkomsten van de studies zijn niet allemaal gelijklopend. Wel kan worden gesteld dat er nog weinig ervaring is met de gevolgen van grootschalige landbouw op volksgezondheid. Dit blijkt onder andere uit een recente review van bestaand onderzoek, gedaan door het RIVM. Uit deze review blijkt dat er weinig bekend is over de gevolgen voor de volksgezondheid en dat op sommige onderdelen nieuw onderzoek nodig is. De gemeente volgt deze lopende onderzoeken met veel interesse. Regelingen ten aanzien van volksgezondheid behoren niet tot de 'knoppen' waar de gemeente aan kan draaien ten einde invloed te hebben op de volksgezondheid. De gemeente roept de hogere overheden (provincie, rijk en Europese overheden) dan ook op om haar verantwoordelijkheden te nemen ten aanzien van regelgeving omtrent volksgezondheid. Mochten zich mogelijkheden voordoen om actief te sturen op het aspect gezondheid, dan zal de gemeente deze mogelijkheden aanpakken. De gemeente kan wel sturen op de onderliggende aspecten die de gezondheid mogelijk beïnvloeden. Het gaat dan om zaken als fijnstof, geur en geluid. Voor deze aspecten wordt binnen voorliggende visie vastgelegd hoe de gemeente daarmee om wenst te gaan.

Landschap

Structuur en inpassing

De gemeente is van mening dat het LOG een onderdeel is van een bepaald landschapstype, dat de grenzen van het LOG overschrijdt. Vanuit landschappelijk oogpunt is het niet wenselijk dat de begrenzing van het LOG in het veld zichtbaar wordt. Er wordt bij de aanpassing van bestaande erven en de nieuwvestiging van nieuwe bedrijven daarom uitgegaan van het principe ‘inpassen’. Bij deze inpassing wordt niet alleen het erf van het bedrijf meegenomen, maar moet ook de omgeving van het erf worden meegenomen in de plannen.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het nieuwe erf zodanig wordt vormgegeven, dat wordt aangesloten bij de bestaande open structuren van het landschap. Streven is om de transparante structuur te versterken. Hiermee wordt (mede) invulling gegeven aan het landschapsontwikkelingsplan van Zelhem. Voorafgaand aan de nieuwvestiging c.q. uitbreiding dient een uitgewerkt landschapsplan te worden overlegd, waarbij behoud van de openheid van het landschap de belangrijkste maatstaaf is. In het plan wordt uitgebreid ingegaan op:

- Relatie met het omliggende landschap;
- Ligging, vorm, oriëntatie en omvang van de bouwkvavel;
- Beplanting op de bouwkvavel;
- Beeldkwaliteit van de bedrijfsgebouwen en de bedrijfswoningen.

Bij vergroting van het bouwkvavel, via wijzigingsbevoegdheid of anderszins worden aanvullende eisen gesteld ten aanzien van het landschap.

In het gebied bevinden zich enkele karakteristieke elementen zoals bomenlanen, singels, bosjes en watergangen. Bijzonder is de open structuur van het landschap in het noordelijk deel van het plangebied. Nieuwvestiging mag hier niet ten koste gaan van de openheid van dit landschap.

Voldoende afstand

Vanuit landschappelijk oogpunt is zicht vanaf de weg tussen de erven door op het open landschap van belang. Dit zicht is een belangrijk onderdeel van de karakteristiek van het gebied. Daarnaast is fysieke ruimte voor uitbreiding van bedrijven gewenst. Om deze redenen wordt een minimale afstand van 100 meter rondom de bestaande agrarische bouwkvallen (tussen beide grenzen van het bouwkvavel) en een afstand van 200 meter rond bestaande burgerwoningen (tussen grens bouwkvavel en gevel woning) vrijgehouden van nieuwvestiging.

Clustering van bedrijven

Clustering van bedrijven wordt als niet-wenselijk ervaren vanwege de karakteristiek van het gebied. De losse erven langs de transparante wegen in het open gebied zijn een belangrijk kenmerk van het landschap in het LOG. Clustering zou deze karakteristiek aantasten.

Bouwkvavel

Omvang

Ten aanzien van het bouwkvavel wordt aangesloten bij de omvang zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied van Zelhem. In dit bestemmingsplan wordt uitgegaan van 1,0 hectare met wijziging tot 1,5 ha bij recht voor nieuwe IV-bedrijven. Naar verwachting hebben bestaande IV-bedrijven (peildatum ‘bestaand’: vigerende vergunning

op het moment van vaststelling van deze visie door de gemeenteraad) soms een grotere bouwkveld nodig gezien de inefficiënte inrichting van deze kavels. In deze gevallen wordt, onder strikte voorwaarden ten aanzien van, onder andere, landschappelijke inpassing, groei van de bouwkveld tot een maximale omvang van 2 hectare toegestaan. Hiervoor moet dan wel het bestemmingsplan worden gewijzigd.

Voor de maatvoering van de gebouwen wordt in het nieuwe bestemmingsplan een maximale goothoogte van 6 meter en een nokhoogte van 10 meter (met ontheffing voor een hoogte tot 12 meter) opgenomen.

Bedrijfswoning

Het bouwkveld dient (indien nog niet het geval) te worden voorzien van een bedrijfswoning. Deze woning draagt bij aan de sociale veiligheid en leefbaarheid in het LOG. Bovendien is dit wenselijk vanuit het oogpunt van dierenwelzijn, aangezien op deze wijze een structureel toezicht op de dieren mogelijk is.

Bestaande bedrijven

Ten aanzien van het bouwkveld van bestaande bedrijven wordt tevens uitgegaan van een omvang van 1,5 hectare, met de mogelijkheid te groeien tot een maximale omvang van 2 hectare. Bij de vergroting van het bouwkveld dient de aantasting van de bestaande landschapstructuren als bosjes, singels en/of watergangen zo veel mogelijk beperkt te blijven.

Inpassing

Bedrijven met een omvang tot circa 1,5 hectare passen binnen de bestaande landschapstructuren. Dit geldt zowel voor nieuwe als bestaande bedrijven. Bedrijven tot deze omvang dienen uit te gaan van het principe 'inpassen' volgens de verderop gestelde voorwaarden. Mocht een bedrijf het bestaande bouwkveld willen wijzigen, dan is een overlegging van een volwaardig ondernemersplan met een onderdeel landschap noodzakelijk. De inpassingmaatregelen vallen buiten de begrenzing van het bouwkveld.

Infrastructuur

Voor de mogelijke ontwikkelingen in het LOG is infrastructuur een factor van wezenlijk belang. Inplaatsing van nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijven kan een extra belasting van de wegen tot gevolg hebben. Theoretisch is de capaciteit van de wegen in het LOG voldoende om het extra aanbod van verkeer te kunnen verwerken, uitgaande van een toename van een gemiddelde van één à twee vrachtwagens per nieuwvestiging per dag. Ter vergelijking, de gemiddelde capaciteit van een provinciale weg is circa 3.200 voertuigbewegingen per uur. Voor lokale wegen geldt dat de capaciteit varieert van enkele honderden tot 6.000 voertuigbewegingen per dag. De toename van enkele vervoersbewegingen valt daarbij in het niet. Wel beperkend is de constructie van de wegen. De oudere, smallere wegen zijn niet bestand tegen de toename van vervoersbewegingen van grote vrachtwagens of tractoren (ontwerpvoertuig (trekker/vrachtwagen + oplegger), 2,65 m breed, 4,15 m hoog en maximaal 70 ton aan gewicht). De belangrijkste verkeersafwikkeling vindt nu plaats via de Halle-Heideweg. Voorafgaand aan inplaatsing of hervestiging van een bedrijf dient de verkeersafwikkeling ter plaatse nader onderzocht te worden en overwogen te worden om de constructie van deze weg en andere wegen, zowel qua draagcapaciteit als breedte (passeerbaarheid) hierop aan te passen. Ook ten aanzien van verkeersveiligheid wordt gepleit voor een verbreding van de bestaande wegen, bij voorkeur volgens het Duurzaam Veilig principe. Hierbij is de gedachte dat de weg op zo'n manier

wordt ingericht dat duidelijk is wat van de weggebruiker verwacht wordt. Concrete uitwerkingmogelijkheden van dit principe zijn bijvoorbeeld fietsstroken. Indien dit (gezien de beperkte ruimte aan weerszijden van de weg vanwege ligging leidingen en aanwezigheid bomenlanen) niet mogelijk is, dient te worden gezocht naar een alternatieve oplossing.

Nieuwvestiging moet in principe plaatsvinden in de nabijheid van verharde wegen. Nieuwvestiging van bedrijven langs zandwegen is dus niet toegestaan

Kosten

Bij de realisatie van de nieuwe bouwblokken is de initiatiefnemer geheel verantwoordelijk voor de realisatie van de erftoegangsweg. Deze weg dient aan te sluiten op de dichtstbijzijnde openbare weg, met de hoogste wegencategorie. Indien blijkt dat de wegen niet geschikt zijn voor de vervoersbewegingen (ten aanzien van capaciteit en/of verkeersveiligheid en/of constructie), dienen deze te worden verbeterd. Onder het regime van de nieuwe Wro is het mogelijk om hiervoor exploitatieplannen af te sluiten met de ondernemers, teneinde een deel van de kosten ten laste te laten komen van de ondernemers.

Bij de eventuele uitbreiding van de bouwblokken is de initiatiefnemer geheel verantwoordelijk voor de aanpassing van de erftoegangsweg. Deze weg dient aan te sluiten op de dichtstbijzijnde openbare weg, met de hoogste wegencategorie. Indien blijkt dat de wegen niet geschikt zijn voor de vervoersbewegingen (ten aanzien van capaciteit en/of verkeersveiligheid en/of constructie), dan dient nader onderzoek naar verbetering plaats te vinden. Bij te plannen herstructurering van de wegen in het LOG, zal er rekening worden gehouden met de aanpassingen die de moderne landbouwvoertuigen van de wegen vragen.

Overige milieuaspecten

Geluidhinder

De uitstraling van geluid van de bedrijfsgebouwen en de eventuele toename van verkeer naar woningen van derden als gevolg van uitbreiding, her- of nieuwvestiging van IV-bedrijven spelen uiteraard een rol. De ontwikkelingen dienen aan de normen uit de Wet geluidhinder getoetst te worden. Naar verwachting zal deze wet echter geen beperkingen opleveren voor het wel dan niet kunnen vestigen van nieuwe bedrijven. Uiteraard kan de wet wel leiden tot extra financiële investeringen bij de aanleg c.q. reconstructie van wegen.

Fijnstof

Op dit moment wordt er bij de toetsing van initiatieven gebruik gemaakt van het CAR II-model, het model agrarische sector en worden individuele bijdragen van projecten aan het achtergrondniveau getoetst. Deze individuele projecten worden getoetst aan de Wet Luchtkwaliteit. Deze methode zal ook worden gehanteerd bij de beoordeling van de aanvragen van intensieve veehouderijen. Indien blijkt dat niet wordt voldaan aan de Wet Luchtkwaliteit, zal geen toestemming worden verleend. De normen waaraan wordt getoetst zullen continu worden aangepast, conform de op dat moment geldende, wettelijke normen en gegevens. Door het ministerie van VROM is een handreiking in de maak over de toetsing van fijnstof bij vergunningsaanvragen.

Bodem

Voorafgaande aan de daadwerkelijke planontwikkeling en het gebruik zal op basis van historisch onderzoek een eventueel verdacht geval moeten worden bepaald, waarna door middel van een bodemonderzoek de kwaliteit van de bodem wordt vastgesteld. Ter plaatse

van een locatie bestemd voor menselijk verblijf (wonen, kantoren, scholen, etc.) moet te allen tijde een bodemonderzoek worden uitgevoerd.

Indien grondverzet plaatsvindt en de uitkomende grond naar elders wordt afgevoerd dient te worden voldaan aan de criteria conform het Besluit Bodemkwaliteit.

Onttrekkingen van ter plaatse aanwezig grondwater en infiltraties dienen aan de daarvoor bevoegde waterschappen te worden gemeld. Voor omvangrijke onttrekkingen moeten vergunningen worden aangevraagd.

Ammoniak: voldoende plaatsingsruimte

Vanuit de Natuurbeschermingswet zijn de Natura2000-gebieden beschermd tegen een grote toename van stikstofdepositie vanuit (onder andere) de intensieve veehouderij. Gezien de grote afstand van het LOG tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied wordt er van uitgegaan dat dit aspect niet bepalend is voor de nieuw- of hervestigingsmogelijkheden. Maar via de procedure Plan-MER wordt dit nader onderzocht. Overigens dient per aanvraag nog wel te worden getoetst.

Overige doelstellingen in het LOG

De beschermingszone voor natte natuur, welke is gelegen in het noordoostelijk deel van het LOG, wordt gevrijwaard van bebouwing. Nieuwvestiging is hier niet mogelijk.

Begin 2008 stemde de gemeente Bronckhorst in met het klimaatbeleidsplan 2008-2011. Eind 2007 tekenden diverse ministeries en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een nieuw klimaatconvenant, met als doel een reductie van de uitstoot van broeikasgassen in 2020 en een jaarlijkse energiebesparing te realiseren. In navolging hierop stimuleert de VNG gemeenten in ons land om een lokaal klimaatbeleid te realiseren. De gemeente Bronckhorst heeft dat nu gedaan. Het doel van het Bronckhorster klimaatbeleid is het realiseren van een reductie van de CO₂-uitstoot met 4% in 2011 ten opzichte van 1990 (landelijk uitgangspunt voor de metingen), het verminderen van het energieverbruik met 2% per jaar en het stimuleren van de toepassing van minimaal 3% duurzame energie in 2011 ten opzichte van 1990. Bij vergunningverlening en handhaving besteedt de gemeente aandacht aan energiebesparingsmogelijkheden. Bij agrarische bedrijven in het algemeen en nieuw- en hervesting in het bijzonder stimuleert de gemeente de opwekking van biogas en geeft voor zover mogelijk medewerking aan energiebesparende initiatieven (bijvoorbeeld zuiniger verlichting).

HOOFDSTUK 5

Visie

5.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt het tafelblad, de Ontwikkelingsvisie, op de poten gezet die in de voorgaande hoofdstukken zijn beschreven. Concreet wordt de manier waarop de gemeente Bronckhorst omgaat met het landbouwontwikkelingsgebied in beeld gebracht. Ingegaan wordt op omgang met bestaande agrarische bedrijven en welke ruimte wordt er geboden aan her- en nieuwvestiging van de intensieve veehouderij (paragraaf 5.3). Daarnaast wordt aangegeven aan welke landschappelijke voorwaarden agrarische bedrijven dienen te voldoen in geval van uitbreiding, her- en nieuwvestiging (paragraaf 5.4).

5.2 UITGANGSPUNTEN

In hoofdstuk 3 en 4 is een onderbouwing gegeven van afwegingen die geleid hebben tot uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de visie:

Algemeen

- Kernpunt van de voorliggende visie is dat uitvoering wordt gegeven aan het Reconstructieplan;
- Er dient ruimte te blijven voor de groei van de bestaande bedrijven;
- Bestaande bedrijven en burgerwoningen dienen zo min mogelijk hinder te ondervinden van eventuele nieuw- en hervestiging van IV-bedrijven;
- Bij groei van bestaande, her- en nieuwvestiging van bedrijven dient voldaan te worden aan actuele wettelijke eisen;
- Her- en nieuwvestigingslocaties worden bij voorkeur ingevuld door eventuele verplaatsers vanuit het reconstructiegebied Achterhoek en Liemers;
- Door middel van aanvullende maatregelen wordt de inrichting van het LOG (en daarmee landschap, infrastructuur en natuur) verbeterd als daar door concrete;initiatieven een noodzaak toe is.
- Clustering van bedrijven wordt in de praktijk als niet haalbaar en niet wenselijk geacht.

Bouwblokken

- Bestaande bouwblokken en burgerwoningen worden “hergebruikt” vóór de vestiging van intensieve bedrijven;
- Omvang van een nieuw IV bouwblok is maximaal 1,5 hectare bij recht;
- Bestaande grondgebonden bedrijven (peildatum ‘bestaand’: vigerende vergunning op het moment van vaststelling van deze visie door de gemeenteraad) mogen onder de genoemde voorwaarden in deze visie groeien tot een omvang van maximaal 2 hectare door een wijzigingsbevoegdheid in het voor dit gebied op te stellen bestemmingsplan buitengebied;
- Het bouwblok dient te zijn voorzien van een bedrijfswoning;

- Gebieden met minder dan 69.000 OU¹⁵ milieugebruiksruimte zijn uitgesloten van nieuwvestiging van een nieuw bouwblok;
- De minimale afstand van nieuwvestigingslocaties tot de rand van omliggende agrarische bouwblokken dient 100 meter te bedragen;
- De minimale afstand van nieuwvestigingslocaties tot de gevel van burgerwoningen dient 200 meter te bedragen.

Milieu

- De standaard geurnorm vanuit de Wet Geurhinder wordt gehanteerd: 14 OU in het buitengebied en 3 OU in de bebouwde kom;
- Her- en nieuwhervestiging en (uitbreiding van) bestaande bedrijven dient te voldoen aan alle geldende wettelijke eisen;
- Het nemen van aanvullende milieumaatregelen wordt gestimuleerd.

Landschap

- Vanwege behoud van de landschapskarakteristiek kan geen nieuwvestiging plaatsvinden in de open gedeelten van het plangebied;
- Nieuwvestiging moet voldoen aan de gestelde inpassingsprincipes waarbij het Landschapsontwikkelingsplan leidend is;
- Uitbreiding van bestaande bouwblokken moet voldoen aan de gestelde inpassingsprincipes;
- Voorafgaand aan de uitbreiding c.q. nieuwvestiging van bedrijven dient een uitgewerkt landschapsplan voor erf en omgeving te worden overlegd om daarmee de karakteristieke waarden van het landschap te kunnen versterken;

Infrastructuur

- Her- en nieuwvestigingslocaties moeten direct gelegen zijn aan de bestaande, verharde openbare weg;
- Bij her- en nieuwvestiging dienen de wegen actief verbeterd of aangepast te worden;
- Nieuwe locaties mogen geen nieuwe knelpunten veroorzaken;

Natuur

- Nieuwvestigingslocaties worden geweerd in het beschermingsgebied natte natuur.

Water

- Op nieuwvestigingslocaties dienen in gebieden met sterke kwel aanvullende maatregelen te worden onderzocht en ondernomen.

5.3

VISIEKAART

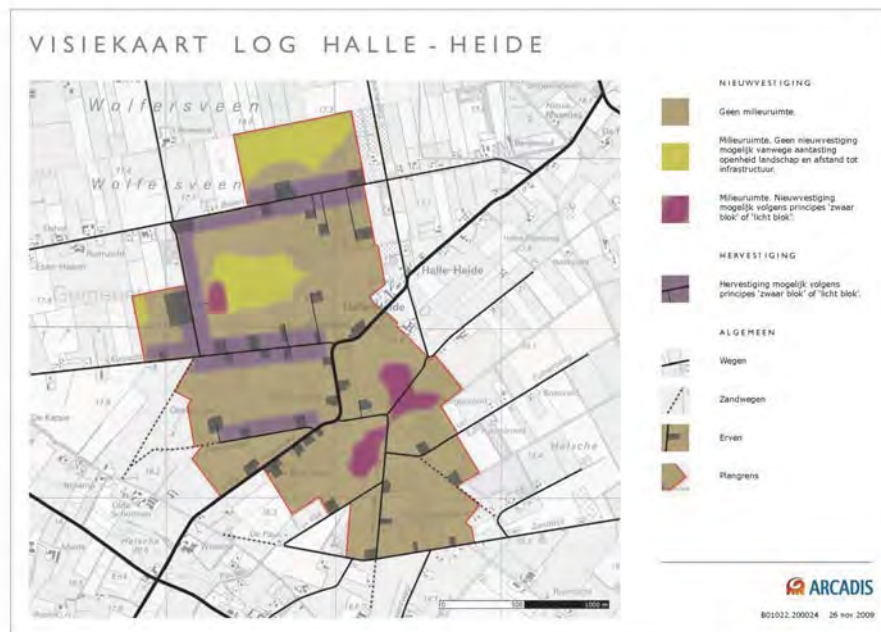
De volgende stap is het vertalen van de uitgangspunten in een ruimtelijk beeld. Zoals aangegeven is de milieugebruiksruimte zeer bepalend voor vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden in de IV sector. Binnen de milieugebruiksruimte is de geurwet bepalend voor de mogelijkheden op een locatie. Dit wordt dan ook als een eerste schifting voor mogelijke locaties gebruikt. Gebieden waar minder ruimte is dan 69.000 OU worden niet als duurzame locaties voor nieuwvestiging gezien. Vervolgens zijn de overblijvende locaties aan de hand van de uitgangspunten in paragraaf 5.2 getoetst. Hierdoor ontstaat er een kaart met vier kleuren (afbeelding 5.1). In het bruine gebied is nieuwvestiging niet toegestaan, omdat er minder milieuruimte is dan 69.000 OU. In de groen-gele gebieden is wel

¹⁵ Dit komt bv. overeen met een bedrijf van 3.000 vleesvarkens met reguliere huisvesting.

milieuruimte, maar zijn er landschappelijke en infrastructurele beperkingen waardoor nieuwvestiging niet mogelijk is. Op de paars-rode locaties is ruimte voor nieuwvestiging van IV-bedrijven, als aan de wettelijk verplichte procedures (milieu- en bouwvergunning) en de gestelde voorwaarden voor inpassing wordt voldaan. En tenslotte zijn in paars de zoekzones voor hervestiging van IV-bedrijven weergegeven. Op deze locaties gelden dezelfde voorwaarden voor inpassing als bij nieuwvestiging.

Afbeelding 5.1

Vsiekartaat LOG Halle-Heide (in bijlage 5 is een vergrote vsiekartaat opgenomen)

5.3.1

HERVESTIGING

Het ontwikkelen van nieuwe bedrijven op bestaande locaties is mogelijk aan de Bielemansdijk, de Dwarsdijk, Kuiperstraat en de Potronsdijk. Deze vier wegen liggen in het noordelijk deel van het LOG. Vanwege de grote open ruimtes en de lange rechte wegen is hervestiging in dit gebied goed mogelijk. Ruimtelijk gezien bieden deze locaties plaats aan het hervestigen van nieuwe bedrijven. Het zuidelijk deel van het plangebied is hiervoor minder geschikt, vanwege de kleinere open ruimtes en het onregelmatiger patroon. Voor hervestiging in LOG Halle-Heide gelden dezelfde principes als voor nieuwvestiging: 'zwaar blok' of 'licht blok' (zie paragraaf 5.4).

5.3.2

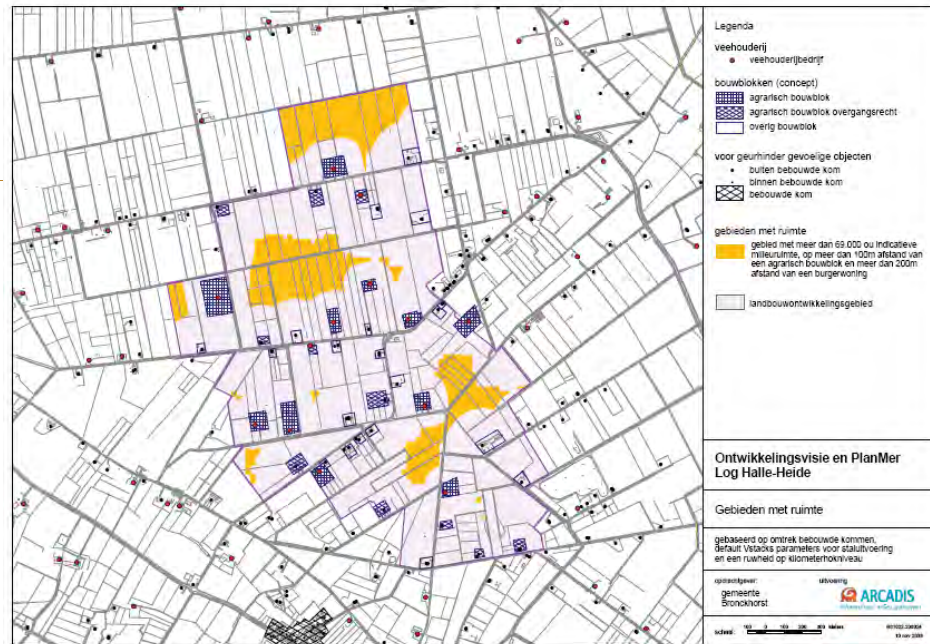
NIEUWVESTIGING

De berekende milieuruimte is op basis van de ligging in het landschap in twee categorieën onder te verdelen (zie afbeelding 5.2):

- Milieuruimte langs wegen (Landweerweg, Dwarsdijk en Halsedijk);
- Milieuruimte in open veld (ten noorden en zuiden van Bielemansdijk).

Afbeelding 5.2

Milieuruimte (in bijlage 4 is een vergrote versie opgenomen)

Door nieuwe bedrijven in te plaatsen in de milieuruimte langs de Landweerweg, Dwarsdijk en de Halse Dijk wordt aangesloten op de karakteristieke ruimtelijke structuur van Halle-Heide. Door aan te sluiten op de bestaande wegbeplantingen wordt de open ruimte minimaal aangetast. Ruimtelijk gezien is er in dit deel van het plangebied plaats voor nieuwe bedrijven met een bouwblok van 1,5 hectare. Qua maat en schaal is dit redelijk fors vergeleken met de erven in de omgeving. Een groter bouwblok is dan ook niet wenselijk. Voor het ontwikkelen van nieuwe erven gelden de principes 'zwaar blok' of 'licht blok' (beschreven in paragraaf 5.4).

Nieuwvestiging in de open ruimtes van Halle-Heide is niet wenselijk. Deze openheid is van grote waarde voor de structuur van het landschap en voor de beleving van de bewoners. Aan de Dwarsdijk recht tegenover het bestaande bouwblok is de openheid reeds aangetast. Deze locatie bevindt zich voldoende aan de rand van het open gebied om een nieuwvestigingslocatie te rechtvaardigen. Ruimtelijk gezien is er in dit deel van het plangebied plaats voor één nieuw bedrijf met een bouwblok van 1,5 hectare. Uiteraard zijn ook op deze locatie de eerder genoemde inpassingsprincipes van toepassing.

5.3.3**BESTAANDE BEDRIJVEN**

Het streven is dat er ruimte moet blijven voor bestaande bedrijven om te kunnen uitbreiden om zo toekomstgericht te kunnen blijven ondernemen. Om te kunnen voldoen aan nieuwe wetgeving (milieu, dierwelzijn) zijn bedrijfsaanpassingen nodig, die vaak een schaalvergroting van het bedrijf nodig maken. Bestaande ondernemers hebben vaak te maken met een gegroeide situatie op een kavel die minder efficiënt is ingericht.

De bestaande bedrijven kunnen daarom uitbreiden naar een bouwblok van maximaal 2 hectare. Uitbreiding van bestaande bouwblokken dienen te voldoen aan de gestelde inpassingsprincipes zoals beschreven in paragraaf 5.4. Dit wordt geborgd door het opstellen van een landschapsplan dat gezamenlijk met de benodigde aanvragen wordt ingediend. De gemeente wil graag hierover meedenken met de ondernemers en roept ondernemers ook op

om in een vroeg stadium van de planvorming in overleg te gaan over landschappelijke inpassing.

5.4

INPASSINGSPRINCIPES

Voor de erven in het LOG Halle-Heide zijn een tweetal inpassingsprincipes opgesteld: 'zwaar blok' en 'licht blok'. Bij nieuwvestiging, hervestiging of uitbreiding van een erf dient één van deze principes vertaald te worden in een landschapsplan voor het erf (als onderdeel van het totale ondernemersplan). De keuze voor het principe ligt bij de initiatiefnemer, maar het behouden van de openheid staat hierbij voorop. Daarnaast moet de ligging van het erf ten opzichte van Halle-Heide meegenomen worden bij de afweging. Het eventuele zicht vanuit Halle-Heide op het erf vraagt om een gepaste indeling en vorming van het betreffende erf.

De basis van de twee principes is hetzelfde:

- De compacte erven zijn gekoppeld aan de wegen;
- De rationele verkaveling geeft de richting van de erven aan;
- Tussen de erven door heeft de passant zicht op het achtergelegen open gebied;
- De blokvormige erven hebben een rechthoekige en strakke ordening;
- De overgang van erf naar landschap is duidelijk herkenbaar;
- De hoofdvorm van de gebouwen dient dwars op, of evenwijdig aan de weg te staan, waarbij rekening gehouden moet worden met de verkaveling;
- Bedrijfsgebouwen dienen achter de voorgevelrooilijn van de woning geplaatst te worden.

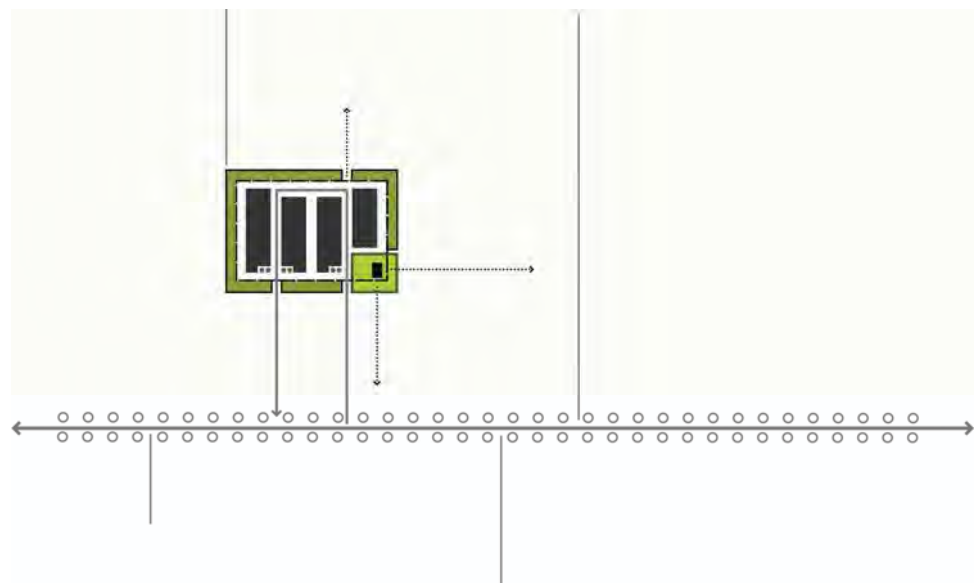
5.4.1

ZWAAR BLOK

Dit blok wordt toegepast wanneer het erf niet direct gelegen is aan de toegangsweg. Het principe is geïnspireerd op de veenbosjes die als restant van de ontginningen nog in het open landschap van het LOG zichtbaar zijn. Bij het principe 'zwaar blok' ligt het accent dus op de beplanting rondom het erf. Door een brede zone met beplanting rondom het erf te plaatsen vormt het erf een groen eiland in de open ruimte van het ontginningslandschap.

Afbeelding 5.3

Inpassingsprincipe "zwaar blok"

Uitgangspunten:

- Singels rondom erf, 10 meter breed, uitgezonderd ter hoogte van woning;
- De beplanting valt buiten het bouwblok van 1,5 ha;
- De beplanting vormt een strakke rand van het erf;
- Toepassen van streekeigen beplanting: eik, berk, krent, (haag-)beuk, els;
- Tuin bij woning omzomen met haag passend bij aard en omvang van woning;
- De kleuren van de bedrijfsgebouwen dienen gedekt te zijn (antraciet, zwart, zeer donkergroen);
- Gedekte kleuren van eventueel metselwerk (rood, rood/bruin, bruin);
- Sobere detaillering van bedrijfsgebouwen;
- Opgaande elementen zoals silo's integreren in de gebouwen aan voorzijde van het erf;
- Het gebruik van glimmende materialen is niet toegestaan.

Referentiebeelden:

Transparante singelbeplanting met Berk en Zwarte els passen bij het ontginningslandschap.

Sobere vormgeving van de stallen en de woning sluit aan bij het rationale karakter van het ontginningslandschap, donker kleurgebruik sluit aan het bij zware blok en valt minder op achter de transparante singelbeplanting.

*Hagen van beuk (*Fagus sylvatica*) of esdoorn (*Acer campestre*) rondom de siertuin.*

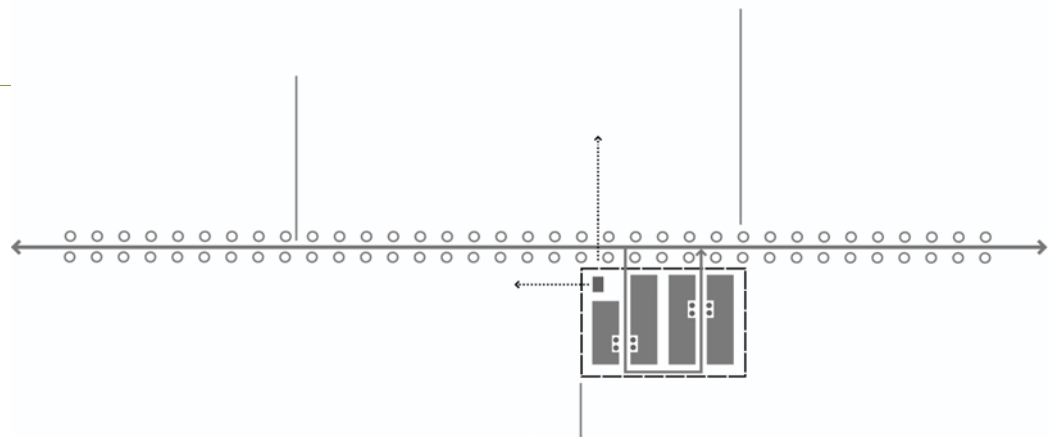
5.4.2

LICHT BLOK

Het inpassingsprincipe van 'licht blok' wordt toegepast bij erven die direct gelegen zijn aan toegangswegen. Het principe sluit aan bij de karakteristieke openheid van het gebied. Er wordt sobere beplanting toegepast en de architectuur van de gebouwen speelt een grote rol. Het erf wordt zo functioneel en transparant mogelijk gehouden, passend in het landschap.

Afbeelding 5.4

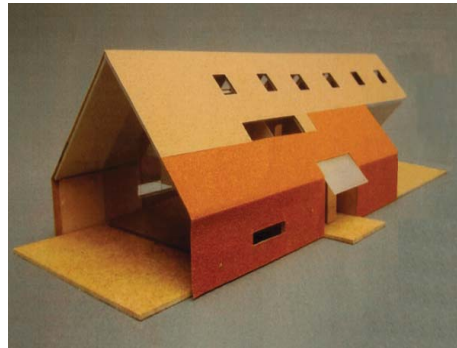
Inpassingsprincipe "licht blok"

Uitgangspunten:

- Open en transparant karakter van het erf;
- Het accent ligt op bijzondere architectuur van stallen, schuren en woning;
- Heldere vormen;
- De gebouwen vormen samen een blokvormig erf;
- Geen beplanting om de schuren en stallen, hooguit een siertuin op het voorerf;
- Sober en licht kleurgebruik;
- Opgaande elementen zoals silo's integreren in gebouwen, midden op het erf.

Referentiebeelden:

Het groen op het erf bestaat uit gras en eventueel enkele transparante solitaire bomen om de overgang naar open ruimte te accentueren

Heldere vormen, staafvormige volumes, lichte materialen en vernieuwende architectuur passen bij het principe 'licht blok' (bronnen: onix architecten, next architecten, aequo architectural).

5.5

PROCESAFSPRAKEN EN EVALUATIE

Procesafspraken

De gemeente Bronckhorst wil graag op een overwogen manier komen tot zowel aanpassingen in bestaande erven als nieuwvestigingslocaties. De gemeente wil daarom al in een vroeg stadium in overleg met de initiatiefnemers, om duidelijke kaders te kunnen scheppen waaraan de nieuwe situatie moet voldoen. In de voorliggende visie zijn reeds de nodige randvoorwaarden vastgelegd (zie hoofdstuk 4 en 5). De gemeente wil echter van te voren niet alles volledig vastleggen, omdat er ruimte moet zijn voor maatwerk-constructies. De gemeente nodigt initiatiefnemers dan ook uit om in een vroeg stadium contact te zoeken met de gemeente. Tijdens dit vooroverleg kunnen verschillende aspecten worden besproken en vastgelegd zoals landschappelijke inpassing, verkeersafwikkeling, infrastructuur en beeldkwaliteit.

Evaluatie

Het Reconstructieplan van de Provincie Gelderland dateert uit 2005. De ontwikkeling van de landbouw in Nederland heeft sindsdien een niet voorziene vlucht genomen, waardoor nu soms tegen destijds onverwachte zaken wordt aangelopen. De wensen en randvoorwaarden die in de onderhavige visie worden neergelegd, zijn een vertaling van de situatie zoals deze nu is. Natuurlijk is hierin ook een doorzicht naar de toekomst

opgenomen. Desondanks kan het zo zijn dat de uitgangspunten en randvoorwaarden die deze visie stelt, over enige tijd achterhaald blijken te zijn of onvoldoende handvatten te bieden om de ontwikkelingen in goede banen te leiden. Daarom wordt deze visie in 2014 herzien om hiermee de mogelijkheid te bieden om het beleid dan aan te passen. Eventueel kan de gemeenteraad besluiten om, als zij daar aanleiding toe ziet, deze visie zoveel eerder of later als nodig te herzien.

HOOFDSTUK

6 Uitvoeringsplan

6.1

INLEIDING

In voorgaande ontwikkelvisie voor het LOG worden de mogelijke ontwikkelingen voor de komende tien jaar (planperiode bestemmingsplan buitengebied) benoemd. Hoe de ontwikkelingen er daadwerkelijk uit komen te zien is afhankelijk van de ondernemers, want zij moeten de plannen indienen. Zij kunnen zich vroegtijdig melden bij de gemeente als zij zich in een LOG willen vestigen en samen met de gemeente de kosten van eventueel te treffen voorzieningen te bespreken. De gemeente streeft er naar om kosten te verrekenen met initiatiefnemers. De mogelijkheden hiertoe worden nog nader onderzocht.

De gemeente Bronckhorst heeft aangeven mee te willen denken met ondernemers die zich melden. Uiteindelijk worden ontwikkelingen gefaciliteerd door de mogelijkheden die het bestemmingsplan buitengebied en de milieuvergunning geven.

6.2

CONCRETE PROJECTEN

Ten behoeve van een goede invulling van de ontwikkelingsvisie voor het LOG Halle-Heide, zijn enkele projecten geformuleerd. Deze projecten betreffen zowel projecten die nodig zijn ten behoeve van de uitbreiding van bestaande bedrijven en de vestiging van nieuwe bedrijven als ook het behoud van de bestaande kwaliteiten in het LOG.

De hieronder genoemde projecten komen voort uit werkgroep en de gemeente. Deze projecten dienen te worden uitgevoerd ten behoeve van de invulling van het LOG. Mochten er zich concrete aanvragen aandienen, dan kan onderstaand uitvoeringsplan wijzigen. Immers, per aanvraag worden concrete afspraken gemaakt (door middel van de in paragraaf 5.5 genoemde procesafspraken) waarin wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn om een ontwikkeling mogelijk te maken.

Infrastructurele maatregelen

Ten behoeve van de landbouw en omwonenden is onderzoek naar aanpassingen aan de infrastructuur van belang. Vooruitlopend op de aanvragen van initiatiefnemers betreft het hier zowel studie naar maatregelen ter versterking van de constructie als ter verbetering van de passeerbaarheid op de weg. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Het scheiden van snel- en fietsverkeer en ontwikkeling van wandelverbindingen;
- Het toepassen van snelheidsremmende maatregelen zoals versmallingen en drempels;
- Verkeerssituatie in de kern van Halle-Heide;
- Doorgaand verkeer ten opzichte van het schoolgebouw;

- Doorgaand verkeer en de verhardingssituatie van de Landeweerweg.

Invulling procesafspraken

De gemeente wenst graag in een vroeg stadium van de planvorming betrokken te worden bij een nieuwe ontwikkeling. Dit kan zowel het aanpassen van een bestaand erf als het realiseren van een nieuwe bedrijfslocatie het geval zijn. De gemeente kan zo nadrukkelijk haar invloed uitoefenen op het initiatief, onder andere op het vlak van landschappelijke inpassing, verkeersafwikkeling, infrastructuur en beeldkwaliteit.

Met deze procesafspraken zal ook ervaring opgedaan dienen te worden, aangezien een dergelijke insteek niet tot de dagelijkse gang van zaken behoort. Zodra initiatiefnemers zich melden zal een drietal pilots worden uitgevoerd, om meer kennis te kunnen vergaren van een dergelijk proces. Om een en ander goed te kunnen begeleiden is extra ambtelijke capaciteit benodigd.

Verbetering landschappelijke structuur van het LOG

In de werkgroep en vanuit het gebied is gebleken dat landschappelijke inpassing van bedrijven en het behoud/versterking van landschappelijke structuren in het LOG van groot belang is voor het draagvlak onder bewoners van het LOG. Aandacht voor het landschap in het LOG is dan ook essentieel voor een goede invulling van het LOG. Ter verbetering van de landschappelijke structuur van het LOG zijn dan ook enkele projecten geformuleerd.

Versterken doelen Landschapsontwikkelingsplan

In de voorliggende visie en het Landschapsontwikkelingsplan Zelhem (het in ontwikkeling zijnde Landschapsontwikkelingsplan Bronckhorst zal hierop aanhaken) is veel aandacht voor de versterking van het open en transparante karakter van het landschap. In voorliggende visie zijn, op basis van het concept Landschapsontwikkelingsplan, inpassingsprincipes voor agrarische erven weergegeven. Om deze erven tot hun recht te laten komen in een groter geheel, is het van belang dat de bewoningsassen in het gebied versterkt worden. Afhankelijk van de locatie van de as, kan dat verschillende maatregelen tot gevolg hebben, variërend van de aanplant van laanbomen tot de kap van begroeiing.

Uitvoeren pilot Land voor Later, een idee voor het duurzaam inrichten van het landschap

De verschillende landschappen binnen de gemeente Bronckhorst gaan meer en meer op elkaar lijken. Open landschappen raken meer verdicht en besloten landschappen worden steeds opener. Karakteristieken vervagen. Het onderhoud van het groen kost handen vol met geld. Nieuwe en vervangende aanplant zijn niet duurzaam en staan niet op de goede plek. Daarnaast spelen er veel ontwikkelingen in het buitengebied: schaalvergroting, bereikbaarheid, groenblauwe diensten, nevenfuncties, recreatie et cetera.

Het is tijd om te zoeken naar nieuwe functionele landschappen, die door hun schaal en vormgeving nu én in de toekomst ook weer als karakteristiek ervaren worden. Door groen weer een functie te geven heeft het weer bestaansrecht en kunnen meerdere doelen gediend worden. De uiteindelijke landschappelijke kwaliteit is dan niet de toevallige resultante van alles wat er gebeurt, maar het resultaat van een doelgerichte investering in het land voor later.

Land voor Later is een pilotproject waarin wordt gezocht naar nieuwe manieren om het landschap duurzaam in te richten. Voorbouwend op de historie, maar gericht op de

toekomst. Als pilotgebied wordt het LOG Halle-Heide (Wolfersveen) opgepakt. De pilot vormt een aanzet tot het denken over nieuwe landschappen.

Een duurzaam LOG Halle-Heide

In het kader van het energie- en klimaatbeleid van de gemeente Bronckhorst zal nader onderzocht worden welke concrete maatregelen kunnen worden toegepast bij de uitbreiding, her- en nieuwvestiging van IV-bedrijven. Zo kan gedacht worden aan stimuleren van toepassing van zonnecollectoren op daken van stallen en schuren en het opslaan en hergebruiken van hemelwater.

Kosten

Bovenstaande projecten brengen kosten met zich mee. In onderstaande tabel zijn bedragen opgenomen om een indicatie te geven van de kosten voor de uitvoeringsprojecten. Deze kosten zijn gebaseerd op kentallen en aannames en dienen te worden verscherpt op het moment dat de projecten daadwerkelijk worden uitgevoerd. De projecten die voortkomen uit de procesafspraken zijn niet opgenomen in deze kostenraming

Projectnaam	Globale kosten (€)
Onderzoek naar infrastructurele maatregelen	€ 7.500,-
Invulling procesafspraken	€ 15.000,--
Pilot procesafpraak	€ 7.500,--
Versterken doelen Landschapontwikkelingsplan	€ 20.000,--
Pilot Land voor Later	€ 15.000,--
Een duurzaam LOG Halle-Heide	€ 5.000,--

Uitgangspunten:

- Bovenstaande bedragen zijn indicatief;
- Invulling procesafpraak: uitgaande van 3 trajecten met een budget van € 5.000,- elk.

BIJLAGE 1

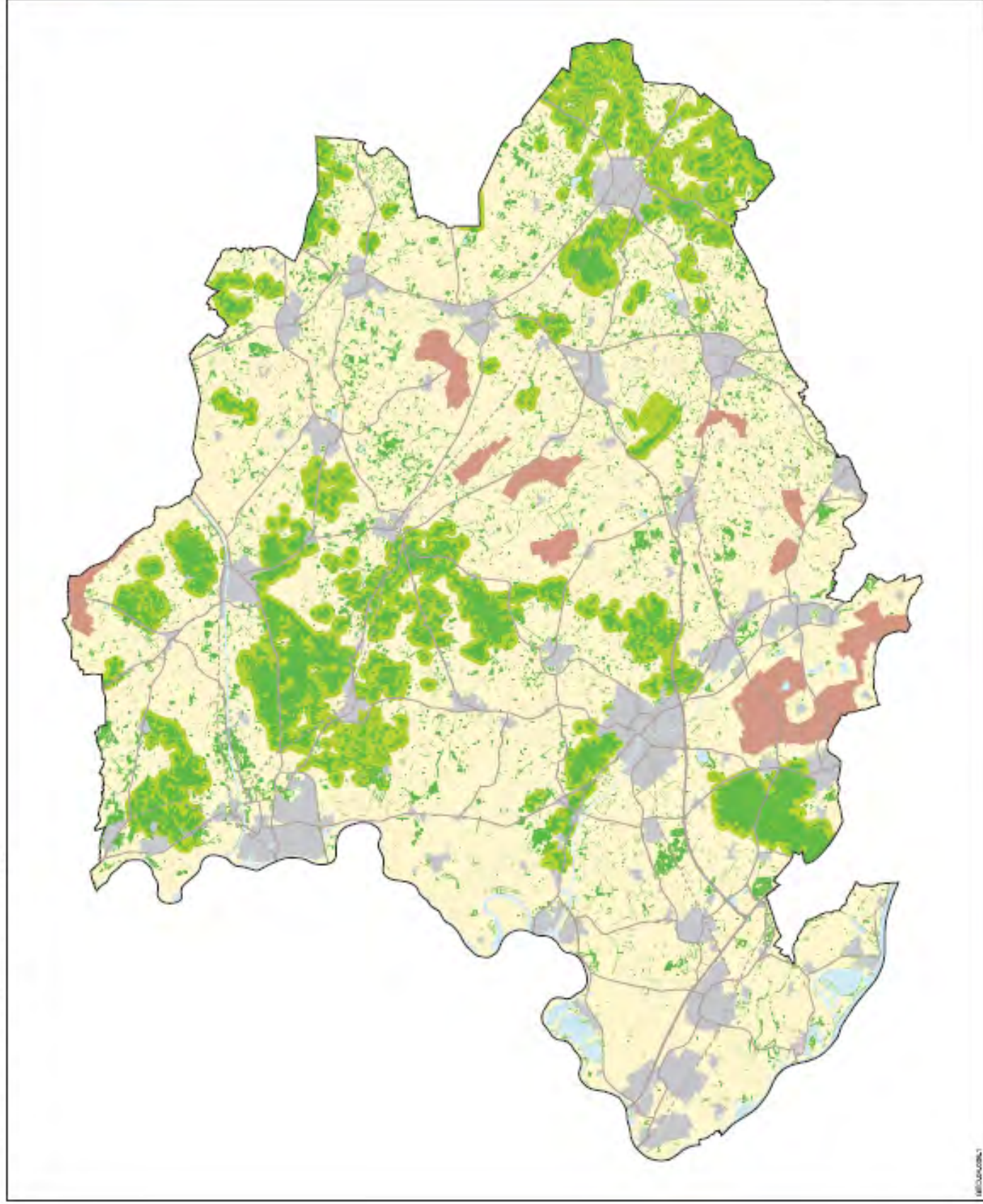
Lijst van afkortingen

dB	Decibel
ECN	Energieonderzoek Centrum Nederland
EHS	Ecologische hoofdstructuur
IPCC	Intergovernmental panel on climate change
IV	Intensieve veehouderij
LOG	Landbouwontwikkelingsgebied
MER	Milieueffectrapportage
NIBM	Niet in belangrijke mate
nge	Nederlandse grootvee eenheid
ou	Odeur units (Wet geurhinder en veehouderij)
Plan-MER	Milieu effect rapportage van plannen
PM	Particulate matter; fijn stof
PM10	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 10 μm
PM5	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 5 μm
PM2,5	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 2,5 μm
RvR	Rood voor Rood
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing
Wav	Wet ammoniak en veehouderij

BIJLAGE 2 Achtergrondkaarten

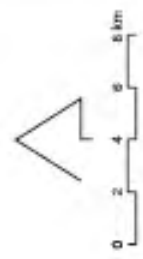
Reconstructie-zonering

Kaart 6

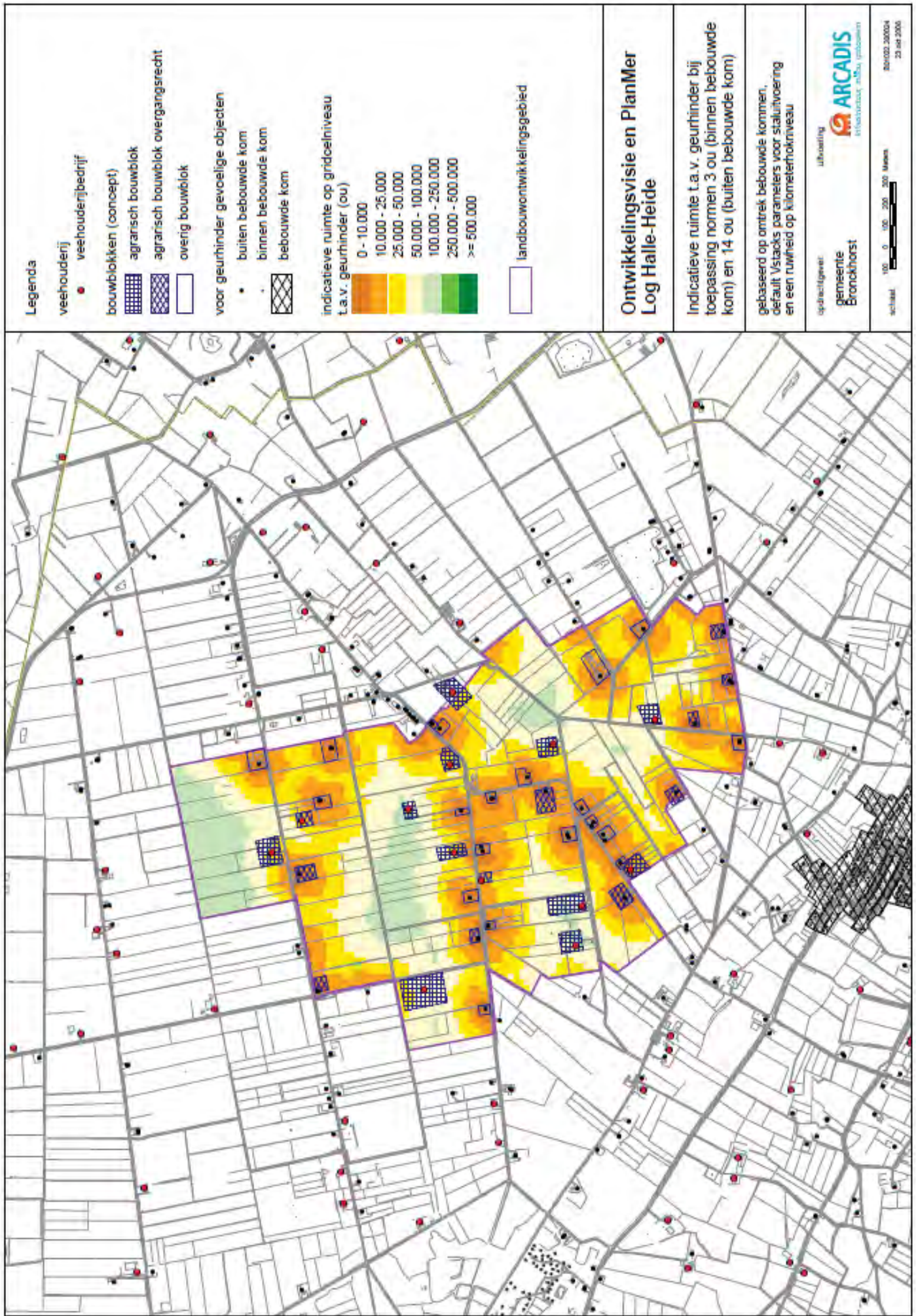
LEGENDA

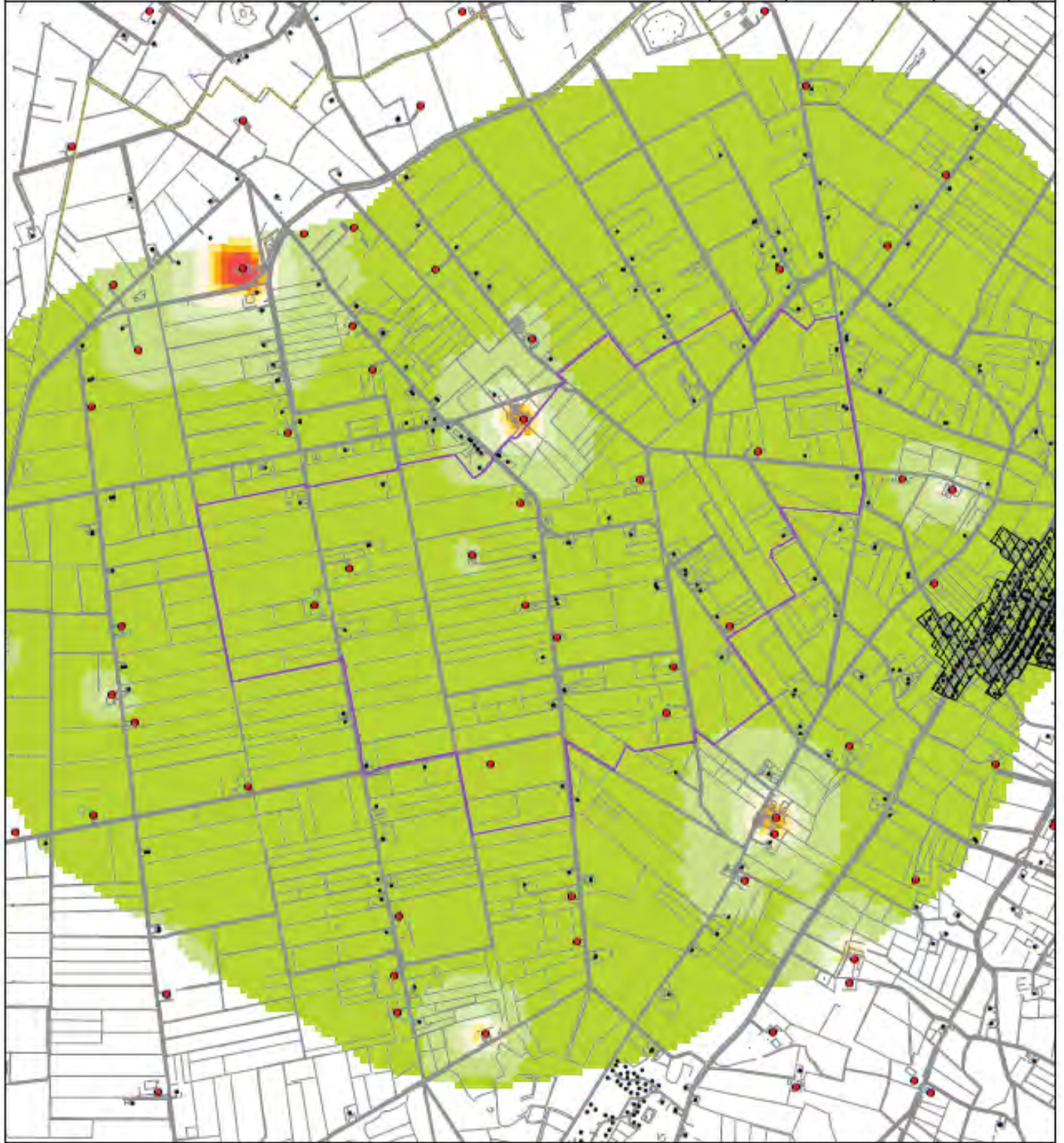
- Extremevervalsgebied
- Vervalsgebied
- Landbouwmetastabiliteitsgebied
- Beetsand, bos- en natuurgebied
- Bebouwingsgebied

provincie
GELDERLAND

Dienst REW
Afdeling LG
Bron: Prov. Gelderland
23 februari 2005
Vormgeving: GEORV

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
- bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

landbouwontwikkelingsgebied

achtergrond- belasting (ou)	toeslag op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 2,0	+ 5 %	zeer goed
2,1 - 4,0	+ 10 %	goed
4,1 - 10,0	+ 15 %	redelijk goed
10,1 - 15,0	+ 20 %	matig
15,1 - 20,0	+ 25 %	tamelijk slecht
20,1 - 25,0	+ 30 %	slecht
25,1 - 30,0	+ 35 %	zeer slecht
30,1 - 35,0	+ 40 %	extreem slecht
>35,0		extreem slecht

**Ontwikkelingsvisie en PlanMer
Log Halle-Heide**

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

gebaseerd op een ruwheid van 0,20 en default Vstaaks parameters voor staluitvoering

opdrachtgever: gemeente Bronckhorst

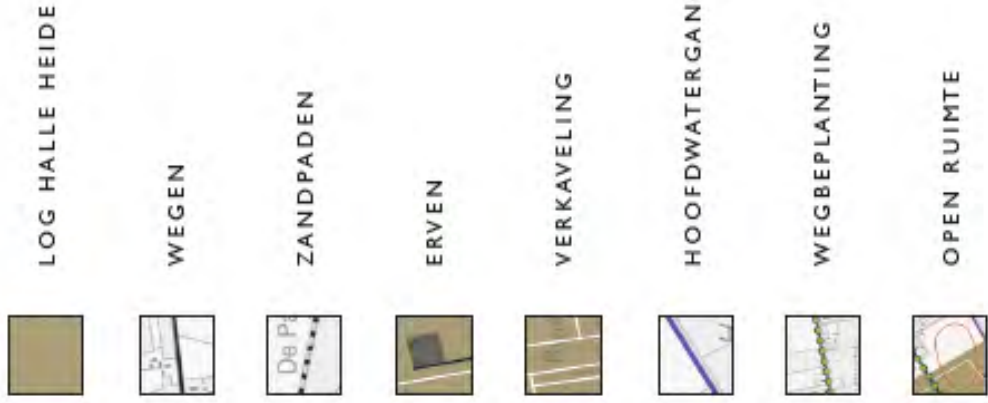
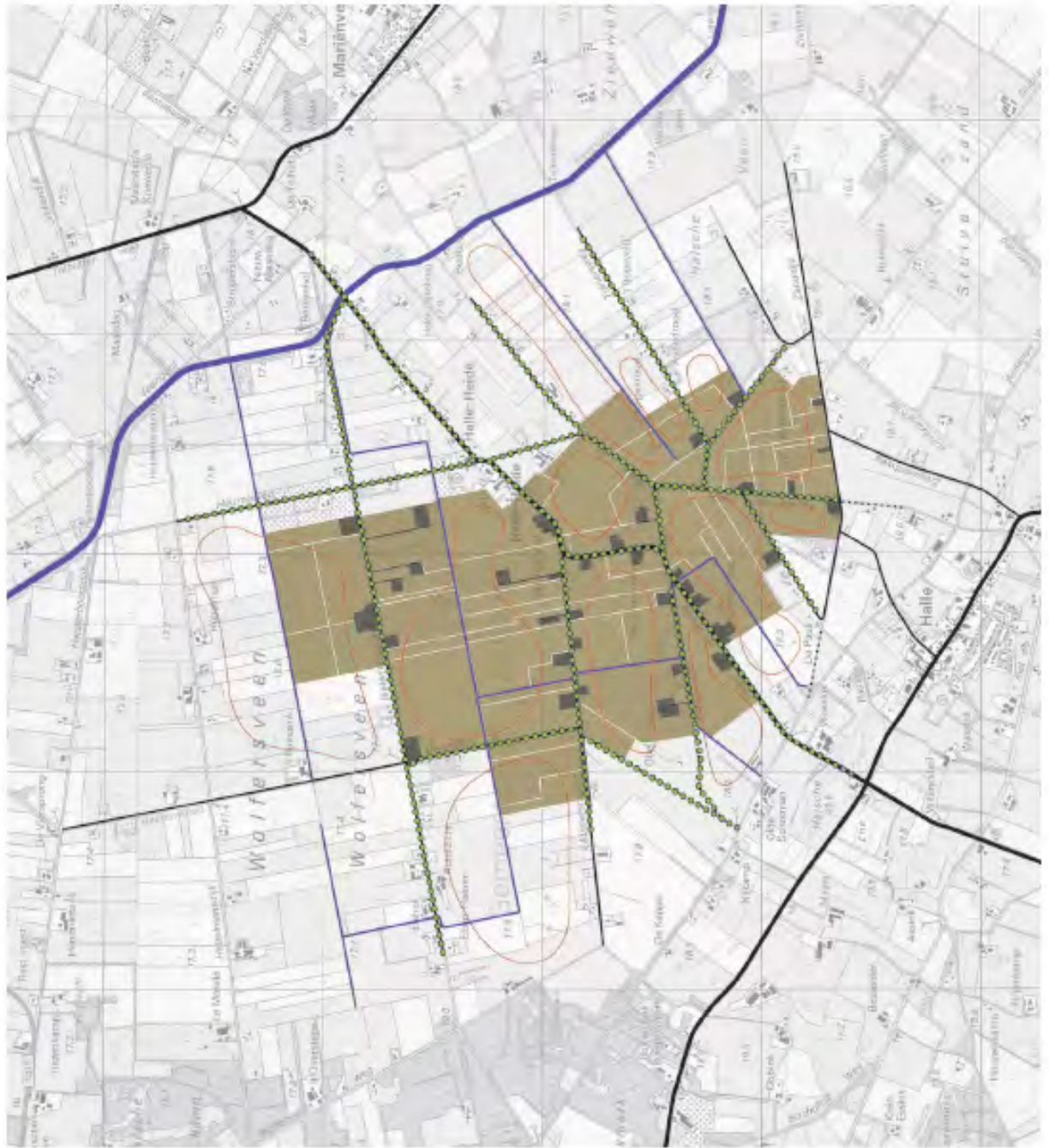
afzetting

schaal: 1:00 0 100 200 300 Meter

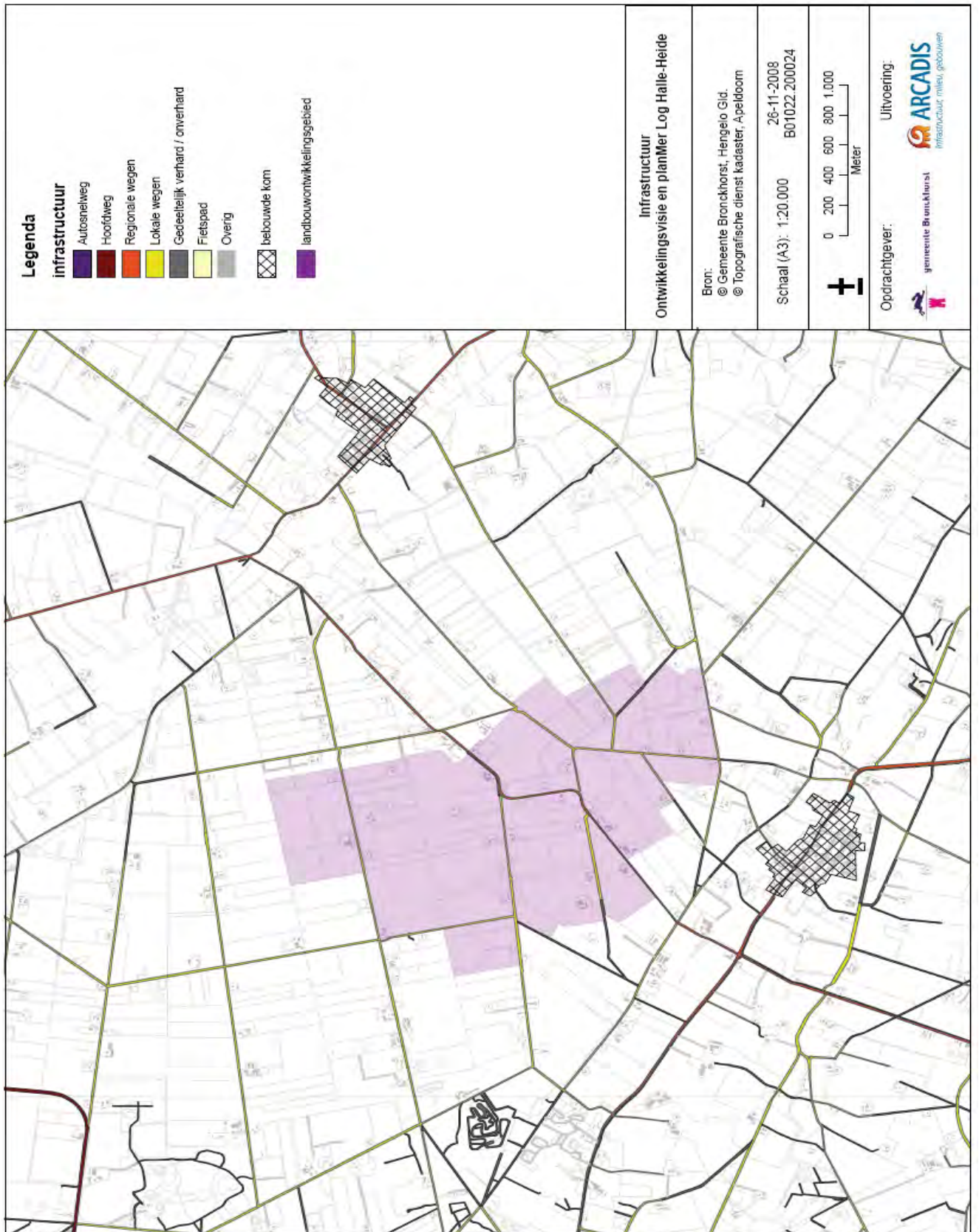
201002.000004
23 okt 2008

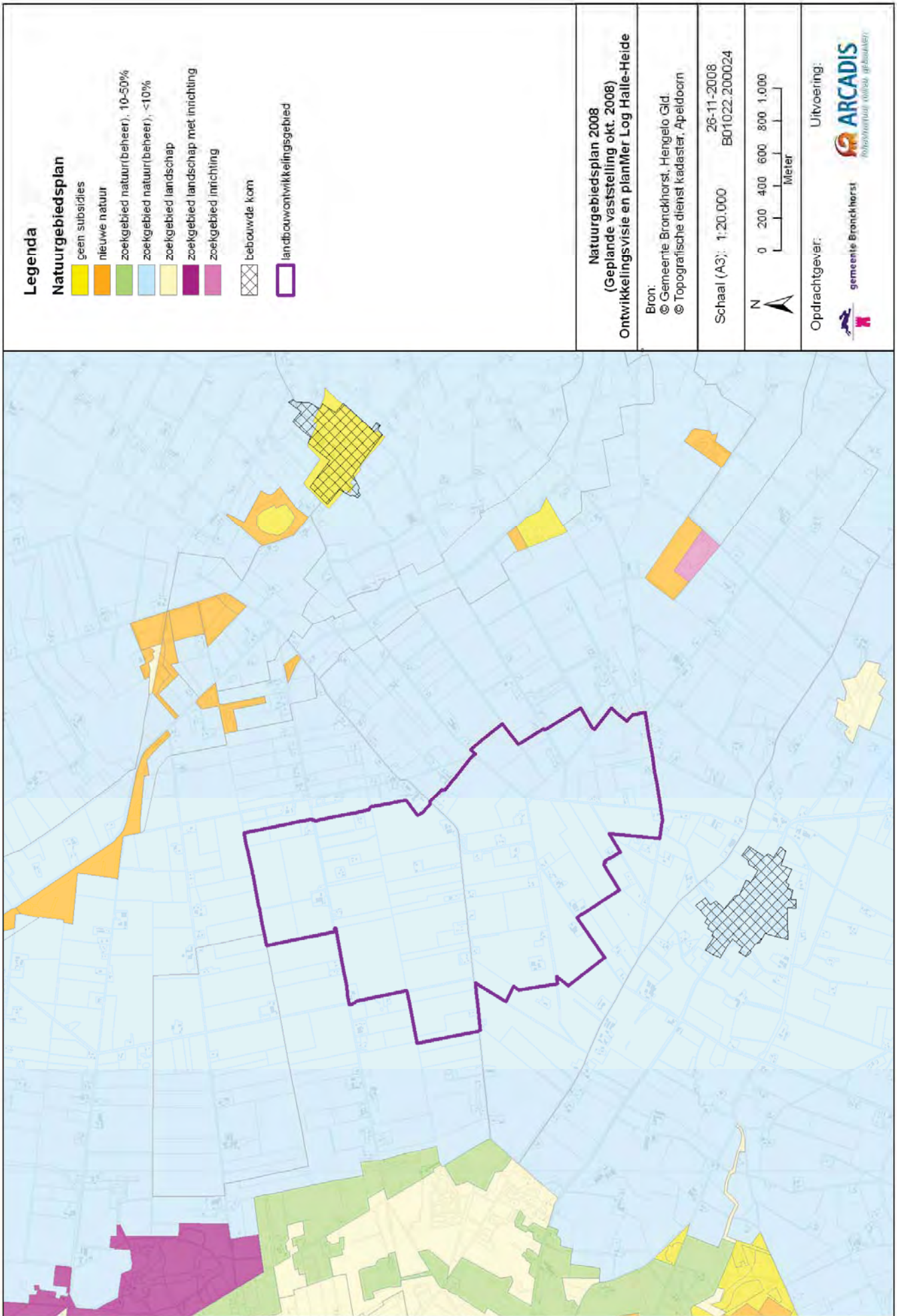
LANDSCHAPSSTRUCTUUR LOG HALLE HEIDE

B 01022.200024
22 OKTOBER 2008

Legenda

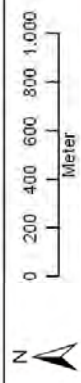
Natuurgebiedsplan

- geen subsidies
- nieuwe natuur
- zoekgebied natuur (beheer), 10-50%
- zoekgebied natuur (beheer), <10%
- zoekgebied landschap
- zoekgebied landschap met inrichting
- zoekgebied inrichting
- bebouwde kom
- landbouwontwikkelingsgebied

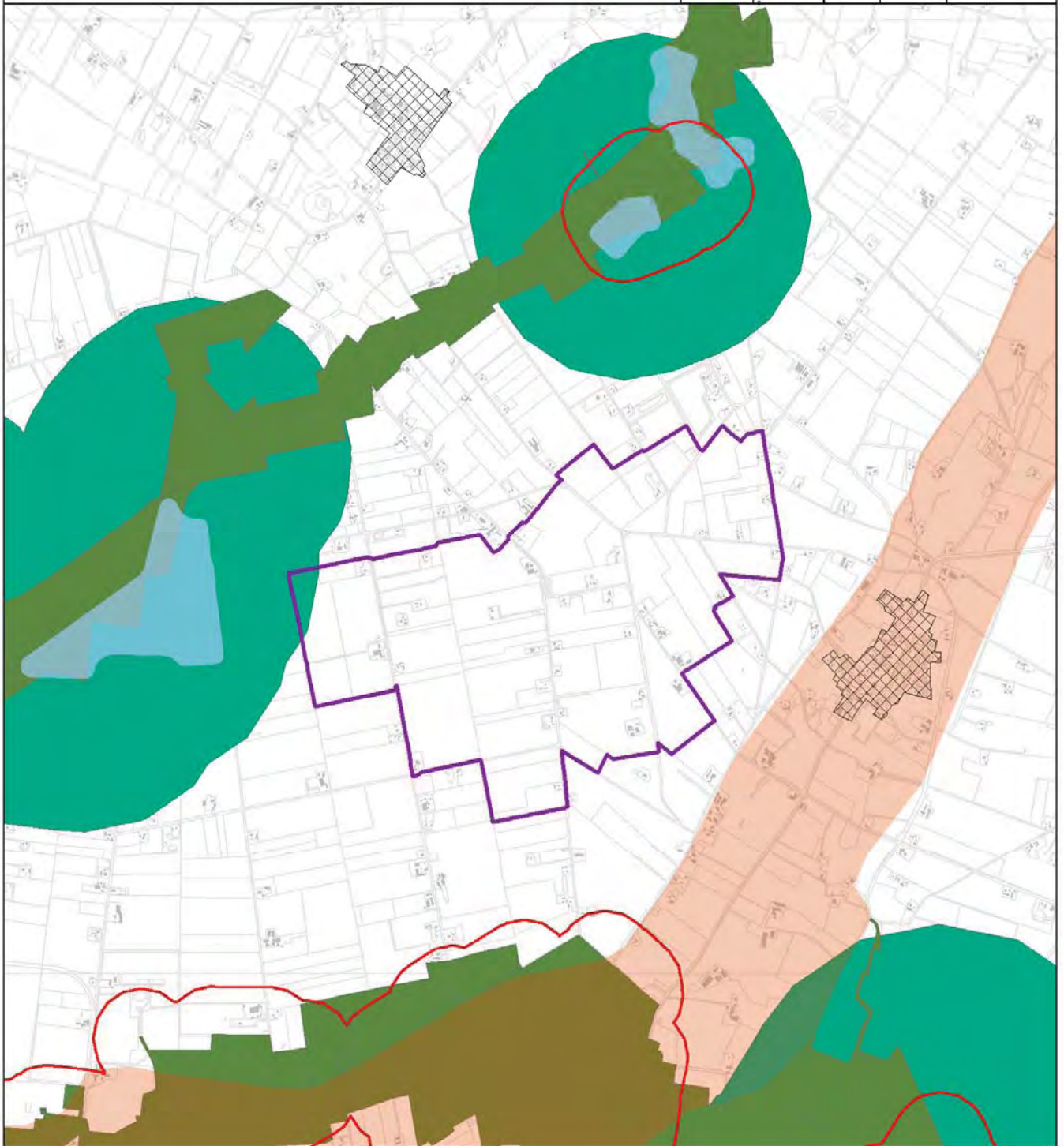
Natuurgebiedsplan 2008
 (Geplande vaststelling okt. 2008)
Ontwikkelingsvisie en planMer Log Halle-Heide

Bron:
 © Gemeente Bronckhorst, Hengelo Gld.
 © Topografische dienst kadaster, Apeldoorn

Schaal (A3): 1:20.000
 26-11-2008
 B01022.200024

Opdrachtgever: gemeente Bronckhorst
 Uitvoering: ARCADIS
toekomst voor nu gebouwd

Legenda

Wet ammoniak en veehouderij

zone gevoelige gebieden

Streekplan

regionaal definitief
 regionaal globaal
 zoekruimte

Waardering aardkundige kwaliteiten

Internationaal niveau
 Nationaal niveau
 Provinciaal niveau
 Regionaal niveau

Natuur

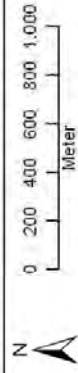
EHS (natuur, verwerving en verbindingzones)
 Beschermingsgebied natte natuur
 bebouwde kom
 landbouwontwikkelingsgebied

Streekplan provincie Gelderland
 Wet ammoniak veehouderij
 Ontwikkelingsvisie en planMer Log Halle-Heide

Bron:

© Gemeente Bronckhorst, Hengelo Gld.
 © Topografische dienst kadaster, Apeldoorn

Schaal (A3): 1:20.000
 26-11-2008
 B01022.200024

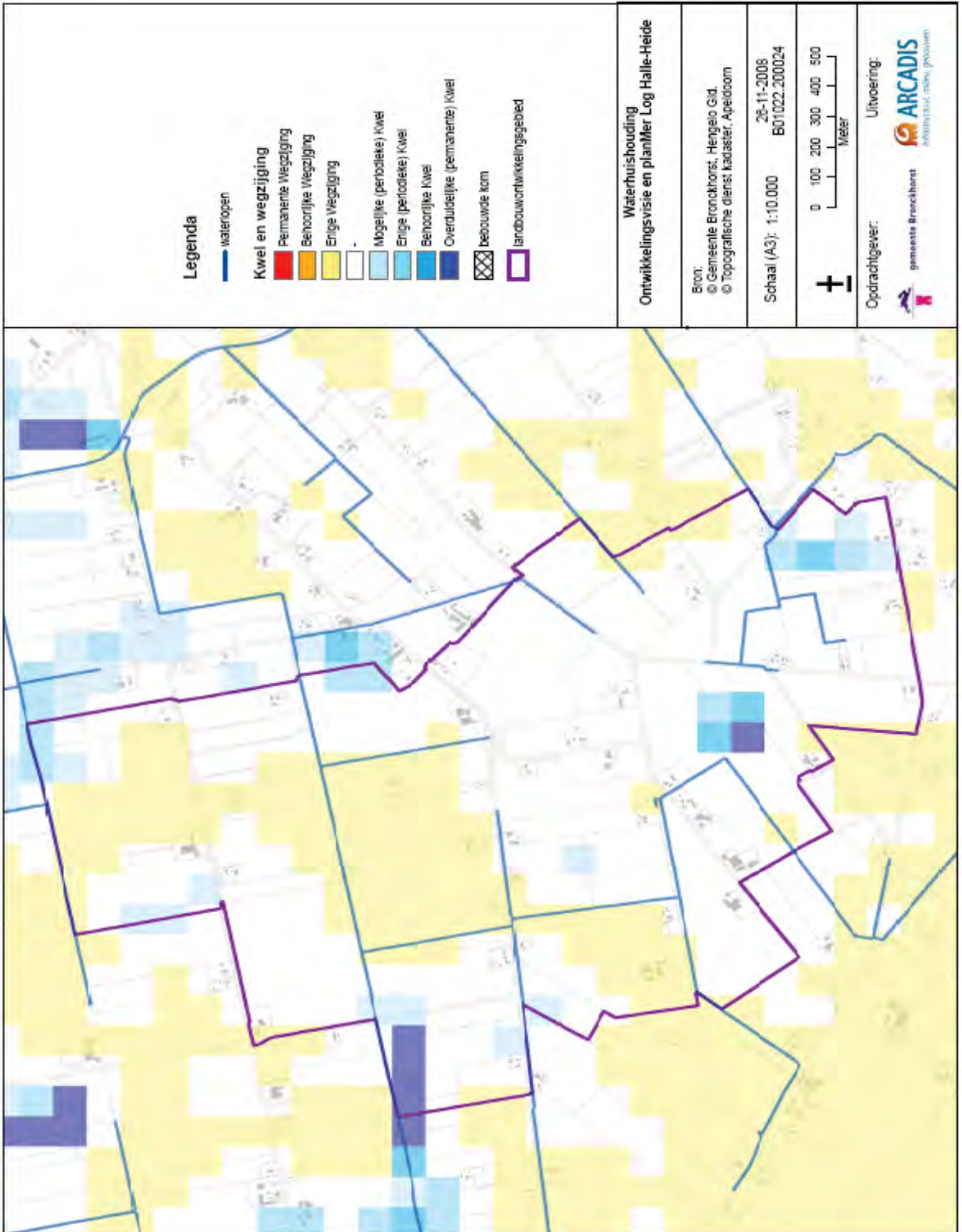

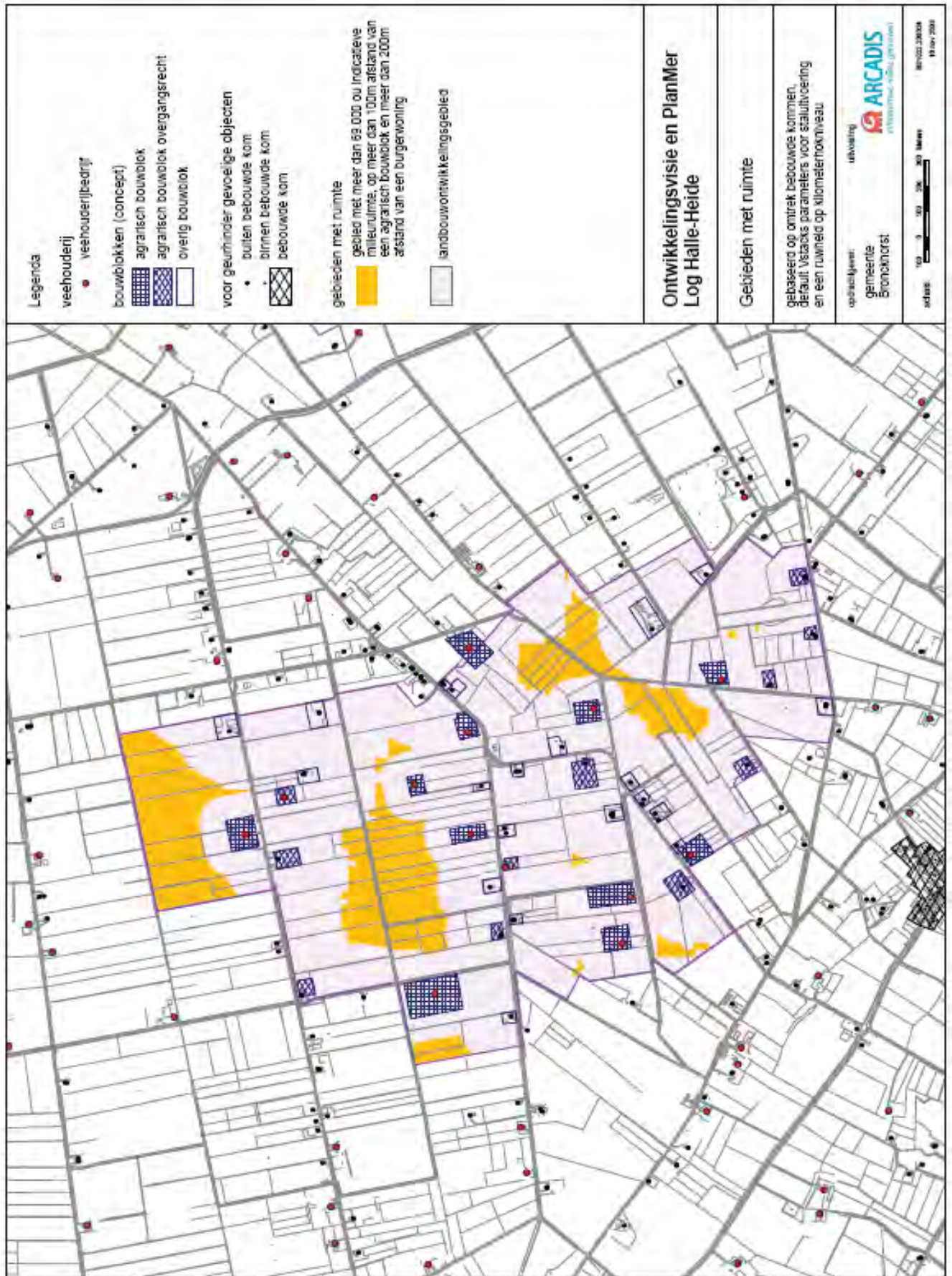
Opdrachtgever:

Uitvoering:

BIJLAGE 3

Leden projectorganisatie en verslagen werkgroep

Ambtelijke leden projectgroep

Naam	Organisatie
J. Ditzel	Gemeente Bronckhorst
J. Niewold	Gemeente Bronckhorst
M. Withagen	Gemeente Bronckhorst
Mw. M. Overbeek (secretaris)	Gemeente Bronckhorst
F. Eggink	Gemeente Bronckhorst
L. Hemelaar	Provincie Gelderland
Mw. M. Fiset	Provincie Gelderland
P. Hartskeerl	ARCADIS Nederland BV
H. Pohlmann	ARCADIS Nederland BV
G. Bakker (voorzitter)	ARCADIS Nederland BV

Bestuurlijke leden projectgroep

Naam	Organisatie
H. Aalderink	Gemeente Bronckhorst, burgemeester
A. Baars	Gemeente Bronckhorst, wethouder Volkshuisvesting, RO, Milieu en Plattelandsontwikkeling
D. Nas ¹⁶	Gemeente Bronckhorst, (ex-)wethouder Werk, Inkomen en Zorg en Volksgezondheid
A. Boers	Gemeente Bronckhorst, wethouder Ouderen, jeugd- en onderwijsbeleid, Financiën en belasting
P. Glasbergen	Gemeente Bronckhorst, wethouder Welzijn, Wegen, Groen en Water, Verkeer en Vervoer.

Leden Werkgroep (Geanonimiseerd)

Naam	Organisatie
Persoonlijke titel 1	Persoonlijke titel
Persoonlijke titel 2	Persoonlijke titel
Persoonlijke titel 3	Persoonlijke titel
Belangenvereniging Bos & Enk	Bestuur Belangenvereniging Bos & Enk
Stichting Leefbaar Halle-Heide	Stichting Leefbaar Halle-Heide
Belangenvereniging Halle-Heide	Belangenvereniging Halle-Heide
LTO Noord	LTO Noord afdeling Bronckhorst e.o.
IVN	IVN Oude IJsselstreek

¹⁶ Tot eind 2008.

Stichting Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek	Stichting Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek
J. Niewold	Gemeente Bronckhorst
M. Overbeek (secretaris)	Gemeente Bronckhorst
L. Hemelaar	Provincie Gelderland
H. Pohlmann	ARCADIS Nederland BV
G. Bakker (voorzitter)	ARCADIS Nederland BV

Verslagen Werkgroep**vergadersverslag**

onderwerp	: 1 ^e werkgroep LOG Halle Heide
datum	: 28 oktober 2008
plaats	: Raadszaal
aanvangstijd	: 20.00 uur
aanwezig	: Persoonlijke titel 1, Persoonlijke titel 2, Persoonlijke titel 3, Belangenvereniging Bos & Enk, Stichting Leefbaar Halle-Heide, Dbo Halle's Belang, LTO Noord, Stichting Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek, IVN, A. Hemelaar (provincie Gelderland), H. Pohlmann (Arcadis), J. Niewold (gemeente) L. van der Toorn (Arcadis), M. Overbeek (gemeente)
kopie aan	: - Archief - bovengenoemde personen
opgesteld door	: M. Overbeek

De heer H.Pohlmann legt aan de hand van een presentatie uit wat de bedoeling is van de avond en het opstellen van de visie.

Doel van deze avond is:

- Komen tot uitgangspunten;
- Aanhoren van elkaars argumenten.

De verslagen van de werkgroepoverleggen zullen in het besluitvormingstraject als bijlage bij de stukken ter visie worden gelegd.

Reacties n.a.v. de presentatie:

Belangenvereniging Bos & Enk informeert of de werkgroep een onafhankelijke adviseur heeft. Dit is niet het geval.

Persoonlijke titel 2: Er ligt een uitspraak van de Hoge Raad dat mensen die geen bewoner/aanwonende zijn van het gebied, geen partij zijn in de besluitvorming. Hij doelt hiermee op partijen als LTO Noord en Milieubelangenorganisaties.

De heer J. Niewold: De opdracht van de raad is een visie op te stellen, waarbij geluiden uit het gebied betrokken worden. Gezien de goede ervaringen met het LOP Zelhem, is voor deze samenstelling gekozen.

LTO Noord : het probleem ligt niet alleen in het LOG- gebied. LTO vertegenwoordigt ook andere partijen, zoals de Intensieve veehouders die wegmoeten uit de extensiveringgebieden.

Stichting Leefbaar Halle-Heide betreurt het dat gemeente niet eerder in gesprek is getreden met de burgers. Het Reconstructieplan is immers al in 2005 door provincie vastgesteld.

Daarna heeft de gemeente op 2 momenten op verzoek van de buurt informatie verstrekt.

Nu moet in ijl tempo een visie worden opgesteld.

De stichting heeft zojuist een pak handtekeningen overhandigd van gezinnen die tegen zijn, 135 in totaal. Er is wat hen betreft duidelijk geen draagvlak.

Doel van Stichting Leefbaar Halle- Heide is geen intensieve veehouderij in Halle Heide, en daarom de visie zo in te richten dat dit niet mogelijk is. De stichting zit niet in de werkgroep om draagvlak te creëren.

In de gebiedsvisie willen zij opgenomen zien, hoe gedacht wordt over het voorkomen van dierziekten.

Verder stelt de Stichting dat de nieuw te vestigen bedrijven niet welkom zijn in het gebied en dit niet leuk is voor de nieuwe bewoners.

Op de avond in de Halle-Heideschool op 22 januari zijn deze signalen ook al aangegeven. Het opstellen van een Plan-MER, vóór onderzoeken, is omgekeerde wereld.

Daarnaast zijn de verwevingsgebieden door een uitspraak van de Raad van State niet van kracht, dus vraagt de stichting zich af of een avond als deze geen nutteloze discussie is.

Het gebied heeft een lage ontginning, is geen turfgebied. Halle-Heide heeft potentie om natuur te maken.

Verder benadrukt de stichting dat zij nu meepraten, te laat vinden.

Vaststelling begrenzing en publicaties

Persoonlijke titel 1: hoe is deze tot stand gekomen en is hierbij rekening gehouden met de afstanden t.o.v. waterbergingen, EHS, dorpskernen etc., zoals genoemd in het Reconstructieplan.

Persoonlijke titel 2 vanuit het midden in het gebied een straal van 1 km trekken en je komt altijd een gevoelig object tegen. Dit is onvoldoende weerlegd in de vaststelling en wil hier graag duidelijkheid over.

De heer A. Hemelaar: De vaststelling van de begrenzing van het LOG is gedaan aan de hand van bijlage 5 van het Reconstructieplan. Als dit niet het geval is dan verzoekt de heer Hemelaar dit schriftelijk aan te tonen. Op basis van deze aantoning kan een gesprek plaatsvinden. Hij merkt op dat ook de provincie de inwoners van het gebied in het proces wil betrekken en dat daarom de invulling nu samen besproken wordt.

Er volgt een discussie over de openbaarheid van het kaartje van de begrenzing van het LOG en de publicaties destijds. Het kaartje met de begrenzing heeft bij alle stukken ter inzage gelegen.

Stichting Leefbaar Halle-Heide wil graag alle notulen en artikelen volgens provincie en gemeente over de info-avonden van het Reconstructieplan. De heer Hemelaar zorgt hiervoor.

Belangenvereniging Halle-Heide: leest een publicatie voor over het LOP Zelhem, waarin de goede samenwerking met de burgers genoemd wordt. Waarom kon dit bij het LOG niet?

Gezondheid

Persoonlijke titel 2 wil de afstanden tussen pluimvee- en varkensbedrijven onderschreven zien door de raad. 200-300 meter tussen deze bedrijven is te kort voor pluimvee. Dit vormt een gezondheidsrisico voor het gebied over 20 jaar. Er zijn Amerikaanse onderzoeken die aantonen dat een gewenste afstand tussen grotere veehouderijen minimaal 1 tot 2 km moet zijn om te voorkomen dat ziekten over kunnen slaan. Stel dat over tien jaar bedrijven op een dergelijke afstand van elkaar moeten liggen. Dan heeft de gemeente tweemaal binnen tien jaar een probleem met bedrijven die moeten verplaatsen. Gezondheid weegt zwaarder dan bijv. fijnstof.

Rapporten

De rapporten van RIVM en andere instanties welke van belang zijn voor dit onderwerp worden betrokken bij de besluitvorming over het LOG.

Matrix uitgangspunten LOG Halle-Heide

De genoemde punten in de matrix zijn terugkerende punten in discussies over LOG-gebieden en zijn tevens grotendeels punten waarop de gemeente invloed heeft.

(Uitzondering hierop zijn verbeteren verkaveling, afkomst inplaatsers, uitbreiding/inbreiding IV, Bedrijfsbeëindiging, Onderscheid agrarische bouwblokken en burgerwoningen.)

Door invulling van de matrix wordt een startpunt gevormd. Het is mogelijk de matrix later aan te leveren. In de conceptvisie die 2 december besproken wordt, zullen locaties etc. nader worden beschreven. Er is dan volop gelegenheid hierop te reageren.

Belangenvereniging Bos & Enk en Stichting Leefbaar Halle-Heide kiezen ervoor de matrix later aan te leveren.

Bespreken van de ingevulde matrix

1. Geur

4x streng, 5x standaard

Belangenvereniging Halle-Heide: In gebied waar meer vervuilende bedrijven komen moeten de regels ook strenger gemaakt worden.

Persoonlijke titel 2: dan moeten burgers hier ook aan voldoen.

2. Karakter landschap

5x behouden, 2x aantasting beperken, 3x actief verbeteren.

Persoonlijke titel 2: actief verbeteren door bijv. creëren van meer houtwallen, het bedrijf op te laten gaan in de omgeving en uitspraken over bijv. kleur dak.

3. Infrastructuur

5x meewegen in locatiekeuze, 4x actief verbeteren.

Persoonlijke titel 2: actief verbeteren, de afvoerroutes en drukke wegen goed inrichten, eventueel creëren van fietsroutes tussen de weilanden door voor schoolgaande jeugd.

Daarbij kunnen mensen in het gebied ervoor kiezen meer met de fiets te gaan, dus scheiden van verkeersstromen.

4. Waterbeheer

1x geen gebieden uitsluiten, 5x van tevoren toetsen, 2x watertoets.

Geen opmerkingen

5. Verbeteren verkaveling

6x niets aan doen, 3x ruilen op maat.

Hierin is gemeente geen partij.

6. Max. inplaatsers

3x alleen bestaande groei, 6x alleen verplaatsers eigen gebied.

Persoonlijke titel 2: alleen inplaatsers vanuit Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. De vrees is dat er direct bijv. een Brabants bedrijf komt met 20.000 vleesvarkens.

De heer A.Hemelaar wil ook geen externe bedrijven, omdat dit niet het doel is van het Reconstructieplan. De tendens is nu dat Brabantse bedrijven richting Overijssel trekken, omdat hier bouwblokken van 3ha zijn vastgesteld. In provincie Gelderland is dit 1,5 ha, met een bevoegdheid voor de gemeenteraad tot verruiming, mits goed onderbouwd.

7. Bestaande burgerwoningen:

5x zien als gegeven, 3x omvorming mogelijk maken, 1x actief ruimte maken.

LTO Noord : Actief ruimte maken, als een bedrijf wegmoet uit het extensiveringgebied dan is overheid partij bij bijvoorbeeld woningruil.

8. Bestaande bedrijven

2x zien als gegeven, 5x rekening houden met plannen.

Persoonlijke titel 1: er moet gekeken worden naar eventuele plannen van de agrariërs in het gebied, anders gaat dit ten koste van de huidige veehouders.

Persoonlijke titel 2 pleit voor een initiatief in samenspraak met de gemeenschap, zodat het mogelijk is een bedrijf aan de rand van het gebied te verplaatsen naar het LOG.

De heer A.Hemelaar geeft aan dat in 2009/2010 een herziening van het Reconstructieplan volgt, waarin zaken als begrenzing aan de orde kunnen komen. Op basis van de huidige uitspraken en rapporten lijkt het dat Provinciale Staten geen aanleiding zien om van het Reconstructieplan af te willen.

9. Nieuw bedrijf

4x op bestaand bouwblok, 1x eerst bestaand, 1x nieuw.

Persoonlijke titel 2: Bij bestaande gebouwen is alleen vestiging in bestaande bebouwing mogelijk.

Persoonlijke titel 1 het Reconstructieplan voorziet in nieuwvestiging.

10. Afstand tussen bouwblokken (nieuwvestiging)

1x 50-100m, 2x 200m, 6x 300m of meer

Persoonlijke titel 2: het is wetenschappelijk aangetoond dat een straal van 2 km nodig is bij grotere bedrijven, omdat hier procentueel een hogere kans is op ziekten en bacteriën vanwege aanloop. Deze dierziekten kunnen uiteindelijk overslaan op mensen. Dit kan tzt. Een gigantisch probleem veroorzaken.

Persoonlijke titel 3: Met deze straal voorkom je clustering en piekbelasting op de infrastructuur. Qua berekening is het mogelijk 2 keer bedrijven van 7000 varkens neer te zetten. Ondanks luchtwassers met een reductie van 90%, is die 10% meer dan een gemiddeld bedrijf nu.

11. Afstand tussen bouwblokken (hervestiging)

1x wettelijke eis, 1x 100m en 7x 200m of meer.

Persoonlijke titel 3: ter bescherming van de huidige ondernemers.

12. Rood voor rood (woningen)

4x gelijk aan elders, 4x geen woningen in LOG

Als aangewezen is, dat een IV bedrijf op bepaalde plekken niet kan vestigen, is het onnodig in dat gedeelte de boel langer op slot te zetten.

13. VAB (bedrijven)

4x gelijk aan elders, 3x toestaan mits geen belemmering

Persoonlijke titel 2: lastig. Hij heeft zelf een bedrijf met een zorgtak erbij, dus nieuwvestiging is belemmering van de huidige tak. Hier moet rekening mee gehouden worden.

14. Omvang bouwblok intensieve Veehouderij

5x 1,5 ha, 3x 2 ha

LTO Noord : Er staat geen bebouwingspercentage genoemd.

De heer J. Niewold: de huidige systematiek kent bij 1 ha geen percentage.

15. Onderscheid omvang tussen nieuw en bestaand

4x ja, 5x nee

Belangenvereniging Halle-Heide vraagt zich af waarom deze keuze voorgelegd wordt

16. Maatvoering

5x kleiner dan bestemmingsplan, gelijk aan bestemmingsplan.

Stichting Leefbaar Halle-Heide wil dat de drempelhoogte nader omschreven wordt, vanwaar gemeten wordt en hoe hier toe gekomen is. Dit wordt in de concept-visie opgenomen. (wijze van meten, ondergronds bouwen)

17. Vorm bouwblok

1x vooraf voorgeschreven, 7x maatwerk

Geen opmerkingen

18. Landschappelijke inpassing

3x plan vooraf, 6 x plan voor erf en omgeving.

Persoonlijke titel 2: een bedrijf van een dergelijke omvang mag wat voor de omgeving terugdoen.

19. Bij nieuwbouw bedrijfswoning erbij?

6x verplicht, 3x wenselijk

Persoonlijke titel 3: Bedrijfswoning erbij zou verplicht moeten zijn. Hij verwijst naar het RIVM rapport waarin staat dat een boerderij een gezinsbedrijf is.

20. Overige milieu-eisen

5x standaard, 4x strenger.

Persoonlijke titel 3 herhaalt het standpunt van de Belangenvereniging Halle-Heide: Hoe meer bedrijven er komen, hoe strenger de eisen moeten zijn.

21. Uitbreiding/ inbreiding IV

2x positief meewerken, 6x oplossingsgericht zoeken.

Persoonlijke titel 2: oplossingsgericht onder voorwaarden.

22. Bedrijfsbeëindiging

6x natuurlijk verloop, 2x bedrijfsdoorlichting.

Geen opmerkingen

23. Onderscheid agrarische bouwblokken en burgerwoningen (bestaande situatie)?

6x ja, 2x nee.

Persoonlijke titel 2: Als een bedrijfswoning ineens een burgerwoning wordt, zet dat naastgelegen bedrijven op slot. De norm is afhankelijk van de bepaling in het gebied straks.

Stichting Leefbaar Halle-Heide mist handhaving in de matrix en wil een goede omschrijving van hoe handhaving geregeld wordt en waar mensen terecht kunnen met klachten. Ook willen zij dat de visie de geurnorm waarborgt, zodat deze niet verslechterd kan worden.

De conceptvisie wordt op 2 december in de werkgroep besproken. De concept-visie wordt een week daarvoor toegezonden.

Persoonlijke titel 1 verzoekt om het Alterra-rapport dat in 2007 in opdracht van de provincie is opgesteld. De heer Hemelaar levert deze aan.

Beleving van de avond

Persoonlijke titel 1 en Belangenvereniging Bos & Enk hebben de avond als positief ervaren, al vraagt Persoonlijke titel 3 zich wel af hoe de opmerkingen uiteindelijk vertaald zullen worden in de visie. Persoonlijke titel 2 benadrukt dat de wetenschappelijke relevantie (zoals in het RIVM rapport) soms antwoord geeft op gevoelens die leven. Hij verzoekt daarom dit rapport mee te nemen.

vergaderverslag

onderwerp	: 2e werkgroep LOG Halle- Heide
datum	: 2 december 2008
plaats	: Raadzaal
aanvangstijd	: 20.00 uur
aanwezig	: De heren Persoonlijke titel 1, Persoonlijke titel 2, Persoonlijke titel 3, Belangenvereniging Bos & Enk , Stichting Leefbaar Halle-Heide,. Belangenvereniging Halle-Heide, Dbo Halles belang, LTO Noord,. Stichting Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek, IVN, de heren A. Hemelaar (provincie Gelderland), H.Pohlmann (Arcadis), G. Bakker (Arcadis), F. Eggink (gemeente) J. Niewold (gemeente), mevr. M. Overbeek (gemeente)
kopie aan	:
opgesteld door	: M. Overbeek

Opening

De heer Bakker opent om 20.00 uur het overleg en heet de aanwezigen van harte welkom.

Korte terugblik 1^e werkgroep

Onderstaande actiepunten zijn blijven staan en worden z.s.m. uitgevoerd:

Wat	Wie
Alterra-rapport aanleveren aan de heer Persoonlijke titel 3	De heer A. Hemelaar
Publicaties/ aankondigingen infoavonden Reconstructieplan Achterhoek en Liemers aanleveren aan Stichting Leefbaar Halle-Heide	De heer A. Hemelaar

- 50 puntenlijst st. Leefbaar Halle-Heide is ontvangen: de punten zijn waar mogelijk verwerkt. Dit komt verder aan bod bij de bespreking van agendapunt 4. Wat betreft de opmerking over gebiedskennis: een ambtelijke projectgroep bereidt de visie voor, daarnaast heeft deze werkgroep mede tot doel om vanuit gebiedskennis bijdragen te leveren;
- Vaststellen LOG aan de hand van de criteria genoemd in de bijlage 5 van het Reconstructieplan: het huidige LOG voldoet niet aan deze criteria. Wat is de reden hiervan? De heer A. Hemelaar geeft aan dat de criteria geen harde criteria betreffen, maar de begrenzing van het LOG- gebied de instemming had van de betrokken partijen. De heer Vos geeft aan dat de werkelijke reden is dat Halle-Heide is aangemerkt als categorie 1 en 2 gebied vanuit milieu, en hier andere criteria voor gelden.
- Scharrelbedrijven: de vraag hoe hiermee om te gaan is niet opgenomen in het verslag. Persoonlijke titel 1 verzoekt hier alsnog om.

Bespreking concept-visie Hoofdstuk 1 t/m 3

Tekstuele op- en aanmerkingen moeten binnen 1 week (uiterlijk 8 december) aangeleverd worden via: log@bronckhorst.nl

Blz 9, alinea "Landbouwontwikkelingsgebied", punt 3: "clustering voorkeur bij nieuwvestiging": de heer Hebbink geeft aan dat hervestiging volgens het Reconstructieplan

de voorkeur heeft. De heer Hemelaar bevestigt dit en voegt hieraan toe dat de provincie neutraal staat tegenover clustering.

Blz 12, Stichting Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek; de conclusie van het CLM rapport lijkt dat geen van de negen voornoemde rapporten op blz 11 voldoende basis bieden om maatregelen te formuleren. De heer Pohlmann beaamt dit. Er bestaat geen wetenschappelijk rapport die aangeeft hoe om te gaan met bedrijven van een dergelijke omvang. Maatregelen kunnen wel in de visie verwoord worden d.m.v het opnemen van voorwaarden.

Blz 13, Persoonlijke titel 2: 'cumulatie van geurhinder': bij cumulatie worden de geurhinder van alle geurgevoelige objecten bij elkaar opgeteld en verdeeld over het gebied.

Blz 19, betekenis kaart: de kaart geeft de milieugebruiksruimte aan, dus waar zijn ontwikkelingen op basis van geur mogelijk is.

Blz 21; tekst "veen afgraven" wordt aangepast.

Blz 23: tekst bij foto's: 'Wolfersveen' wordt vervangen door "Halle-Heide".

Algemeen:

De 200 m afstand tussen bedrijven staat wel genoemd in de tekst maar niet in de matrix. De heer Persoonlijke titel 2 vindt dat het aspect gezondheid in de visie onderbelicht is in relatie tot de afstanden in de matrix en de concept uitgangspunten.

In de Reconstructiewet, artikel 5, staat vermeld dat inzicht gegeven moet worden welke maatregelen zijn getroffen om de kwetsbaarheid (t.a.v. bijv. dierziekten en afstand tussen vee) te verminderen. Hij vraagt aandacht voor leefbaarheid naast veterinaire kwetsbaarheid. Onteigening/ herverkavelwet; toedeling ter bevordering van het doel. In de visie moet omschreven worden hoe omgegaan moet worden met opkoop van gronden, onroerend goed, wegaanpassing etc.

De heer Hemelaar: Provinciale Staten hebben recentelijk besloten dat bij onteigening voor natuurdoeleinden voor maximaal 5% van de totale natuurdoelstellingen kan. Voor onteigenen voor realisatie van een LOG zijn geen uitspraken gedaan. Onteigening is daarom nu niet aan de orde.

Bespreking concept uitgangspunten

De heer Pohlmann licht de concept uitgangspunten toe. Reacties:

Reacties kunnen binnen 1 week (uiterlijk 8 december) aangeleverd worden via log@bronckhorst.nl

- Infrastructuur: Voorafgaand aan de feitelijke nieuw- of hervestiging moet helder zijn wat door gemeente en/ of bedrijf gedaan moet worden voor een goede infrastructuur. Hier moet ook een termijn aan gesteld worden.
Per 1 januari 2009 is er een provinciale subsidieregeling die voorziet in 70-75% subsidie voor landschappelijke inpassing en aanpassing van de infrastructuur. Dit geldt uitsluitend voor zover een noodzakelijke aanpassing een direct gevolg is van de inplaatsing van één of meerdere iv-bedrijven. Gemeenten kunnen de subsidie aanvragen op grond van een vestigingsplan. Dit kan een kans zijn tot verbetering van het wegennet in het gebied.
- Peildatum wel of geen burger- of agrarische bestemming:
Bij groei van een bedrijf is de peildatum het besluit van de raad in verband met afstandsnormen: tot vaststelling van de visie.
Bij een nieuwe aanvraag wordt op het moment van aanvraag getoetst.
- LTO Noord stelt de vraag in het algemeen of er wel ruimte is voor inplaatsters. Het stuk gaat ver in het stellen van voorwaarden en dit heeft gevolgen voor bedrijven die elders weg moeten. Deze bedrijven zitten al een tijd op slot en zullen wellicht binnenkort

opnieuw getaxeerd moeten worden, maar niet groeien/ geen investering betekent lagere taxatie.

In dit geval gaat het om innovatieve bedrijven, die zeker de nodige milieumaatregelen zullen treffen.

Daarnaast verzoekt hij de term ‘mestvarkens’ te vervangen door ‘vleesvarkens’.

- Stichting Leefbaar Halle-Heide: Verplaatsen van bedrijven is een slecht georganiseerde actie vanuit de overheid. Hij voelt zich niet geroepen deze situatie op te lossen.
- Suggestief taalgebruik bij formulering concept uitgangspunten: wordt waar mogelijk aangepast.
- De Stichting Leefbaar Halle-Heide verzoekt om harde criteria/ uitgangspunten te stellen: dit is niet altijd mogelijk omdat het een visie betreft en geen inrichtingsplan. Op dit moment zijn er een aantal onduidelijkheden, zoals bereidheid tot grondverkoop, waardoor punten niet nader omschreven kunnen worden.
- Clustering bedrijven: Persoonlijke titel 2 stelt dat clustering op voorwaarden wel mogelijk moet zijn. Eén van de belangrijkste voorwaarden moet dan zijn dat het om dezelfde diersoort gaat.
Persoonlijke titel 1 vindt dat bij clustering van bedrijven de minimale afstand wel minder dan bijv. 100 m mag zijn, maar moet naar de andere bedrijven dan groter zijn.
- Persoonlijke titel 2 verzoekt om de invloed van een intensieve veehouderij ten opzichte van een melkveebedrijf nader te omschrijven. Dit met name met betrekking tot dierziekten en de mogelijkheid tot op slot zetten van bedrijven.
- Persoonlijke titel 2 informeert of er rekening is gehouden met mogelijke groei van de kern Halle ten opzichte van het LOG- gebied. Daarop wordt geantwoord dat momenteel een structuurvisie voor het bebouwd gebied in ontwerp ter visie ligt.
Momenteel wordt een structuurvisie voor de kernen voorbereid. Deze voorziet niet in aanzienlijke groei voor Halle.
- Procedure bestemmingsplan Buitengebied Zelhem ten opzichte van procedure bestemmingsplan LOG Halle-Heide:
Momenteel vindt er een actualisatie plaats van het bestemmingsplan Buitengebied Zelhem. Het gebied van het LOG is hier buitengehouden. Voor dit LOG-gebied wordt een apart bestemmingsplan gemaakt.
- Voor het bestemmingsplan Zelhem Buitengebied loopt de inspraakprocedure al. De verwerking hiervan zal de nodige tijd vergen voordat het ontwerp-plan gereed is voor de procedure

Bespreking concept visiekaart

De heer Pohlmann licht de getoonde concept visiekaart toe. Reacties:

Persoonlijke titel 3 informeert welke bedrijven momenteel in beeld zijn voor nieuwvestiging en hoe zich dit verhoudt tot de kaart.

Geantwoord wordt dat momenteel in beeld zijn:

- Harenberg; hiervoor heeft het college van B en W in 2006 principemedewerking toegezegd. Er ligt een aanvraag milieuvergunning met planMER. Aan de adviseur van Harenberg is medegedeeld dat verwacht mag worden dat gemeenteraad geen herziening van het bestemmingsplan zal vaststellen zolang de ontwikkelingvisie niet is afgerond.
- Een pluimveebedrijf elders vanuit Bronckhorst. De gemeente heeft gereageerd dat de raad een opdracht heeft een visie op te stellen en dus niet vooraf op deze aanvraag zal beslissen.

Persoonlijke titel 2: aanbeveling om ontsluiting van de nieuwvestigingsgebieden via de zuidzijde van Halle te laten verlopen (via aan te passen Landeweerweg) om zo de kern Halle te ontlasten.

LTO Noord informeert welke infrastructurele maatregelen genomen zijn voor het melkveebedrijf dat zich nieuw heeft gevestigd. Dit brengt mogelijk meer verkeer met zich mee dan een intensieve veehouderij.

De heer Hemelaar: Provincie wil een visie die reële mogelijkheden biedt voor inplaatsing van bedrijven in het gebied. Op basis van deze kaart is geen duidelijk beeld van waar mogelijkheden liggen en moet er mogelijk nog een verdiepingsslag gemaakt worden. Daarnaast geeft hij aan dat de discussie kan zijn dat inplaatsing ten koste van het open landschap moet gaan.

Persoonlijke titel 1 merkt op dat dit kaartje voorziet in wellicht inplaatsing van vier bedrijven. Dat moet voor de provincie toch heel gunstig zijn.

Daarnaast merkt de heer Persoonlijke titel 1 op dat het LOG Halle-Heide het kleinste LOG betreft. Het is niet reëel te verwachten dat hier de meeste bedrijven geplaatst zullen worden. Ook kan in de besluitvorming het argument grondposities niet leidend zijn.

Belangenvereniging Halle-Heide: In het gebied bevinden zich maar 3 actieve agrarische bedrijven. De rest betreft burgers. Hij deelt een kaart uit ter verduidelijking.

IVN: Infrastructuur moet aangepast worden bij vestiging van dergelijke bedrijven.

Daarnaast moet de mogelijkheid tot verplaatsen van een bedrijf wel blijven bestaan en vraagt zij aandacht voor de omgang met bijzondere fauna.

LTO Noord: bij hervestiging van een bedrijf staat geen omschrijving van het aantal ha. waaraan dit moet voldoen. Dat is juist.

Persoonlijke titel 1 verzoekt de mogelijkheden en problemen bij hervestiging nader te omschrijven. Daarnaast ziet hij geen mogelijkheden tot nieuwvestiging in het gebied.

De heer Pohlmann geeft aan dat de wettelijke bestaande regels blijven gelden en bij vestiging van bedrijven een landschapsplan moet worden overlegd.

Stichting Leefbaar Halle-Heide: Visie creëert geen rust in het gebied.

Stichting Leefbaar Halle-Heide: De overlast wordt straks veroorzaakt door de hervestigingslocaties in plaats van de nieuwvestigingslocaties.

Persoonlijke titel 1: De benoeming van hervestigingslocaties op deze wijze zorgt voor onrust bij de bewoners. Er wordt op deze manier een groot deel van het gebied op slot gegooid. Een optie hiervoor kan zijn specifiek benoemen aantal bedrijven (2 a 3 hervestiging en 4 nieuwe), of de kaart beperken. Dit biedt duidelijkheid op den duur en biedt daarnaast de mogelijkheid tot woningsplitsing voor ouders/ kinderen.

Provincie: Het plan LOG is van zoekgebied naar zoekzones gegaan. Nader onderzoek wat betreft feitelijke mogelijkheden voor hervestiging kan onrust wegnemen.

Persoonlijke titel 2 informeert welke locaties bij nieuwvestiging in aanmerking komen voor onteigening. Onteigening is niet aan de orde.

Stichting Leefbaar Halle-Heide verzoekt gemeente in huis-aan-huisblad te vermelden dat bewonersavond in december niet doorgaat en opgeschort wordt naar januari.

Gevraagd wordt naar de status van de getoonde visiekaart: deze is concept, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. De concept kaart bevat vertrouwelijke informatie en daarom niet worden verspreid.

Vervolgafspraken:

1. Opmerkingen op de concept visie zijn welkom binnen 1 week (uiterlijk 8 december) via log@bronckhorst.nl;

2. Aanbevelingen worden in de ambtelijke projectgroep besproken en nader uitgewerkt. Vervolgens wordt een complete eindvisie opgesteld;
3. De werkgroep wordt hierover schriftelijk geïnformeerd. Het verzoek vanuit de leden van de werkgroep is echter om hiervoor een 3^e werkgroep te plannen. Dit verzoek wordt voorgelegd aan de wethouder.
4. Uiteindelijk zal de Ontwikkelingsvisie worden behandeld in de raad.

Sluiting

De heer Bakker dankt iedereen voor zijn of haar inbreng en sluit het overleg om 22.45 uur.

vergaderverslag

onderwerp	: 3e Werkgroep LOG Halle-Heide
datum	: 4 maart 2009
plaats	: gemeentehuis, commissiekamer
aanvangstijd	: 20.00 uur
Aanwezig	: LTO Noord afdeling Bronckhorst, Persoonlijke titel 1, Persoonlijke titel 2, Persoonlijke titel 3, Belangenvereniging Halle-Heide, Stichting Leefbaar Halle-Heide, Dbo Halle's Belang, L. Hemelaar, G. Bakker, H. Pohlmann, J. Niewold,
Afwezig m.k.n.	: Bos & Enk, St. Milieuwerkgroep Oude IJsselstreek, IVN
kopie aan	:
opgesteld door	: M. Overbeek

1. Ontvangst en opening

De voorzitter dhr. Bakker heet iedereen van harte welkom en meldt de afwezigen.

2. Toelichting programma

De voorzitter licht het doel van de avond toe. Deze avond zal de werkgroep geïnformeerd worden over de stand van zaken en is er de mogelijkheid tot het aanreiken van ideeën voor het uitvoeringsprogramma. Daarnaast wordt het eindconcept van de visie toegelicht. Naar aanleiding van de vorige werkgroepbijeenkomsten zijn de volgende reacties binnengekomen:

- Reactie Leefbaar Halle-Heide: gemeente heeft hier per brief op gereageerd. Door de toelichting van vanavond wordt verwacht de inhoudelijke vragen van antwoord te voorzien;
- Reactie Bos & Enk over aanwezigheid dhr. F. Eggink bij werkgroepoverleg: dhr. Eggink is vanavond niet aanwezig, verder zijn geen nieuwe gezichten aangeschoven waardoor het punt niet van toepassing is;
- Reacties Persoonlijke titel 2: publicatie over gezondheidsrisico's bij megastallen. Komt aan de orde tijdens de toelichting van de visie;
- Reactie Stichting Leefbaar Halle-Heide: publicatie over gezondheidsrisico's bij mega-industrie.

3. Bespreken eindconcept visie

Het toegezonden eindconcept is in principe de definitieve versie van de visie. Het is echter nog wel mogelijk om onvolkomenheden in dit stuk te repareren.

De visie wordt inclusief de verslagen van de werkgroepbijeenkomsten aan het college voorgelegd. In deze verslagen zullen de namen verwijderd worden.

De werkgroep verzoekt dan ook het verslag van de werksessie met B&W bij te voegen. De voorzitter geeft aan dat hier geen verslag van gemaakt is. De reacties zijn namelijk direct verwerkt in de uitgangspuntenmatrix.

De visie is geschreven als zijnde een besluit. Het betreft echter een ambtelijke standpuntbepaling zoals deze wordt voorgelegd aan de raad, waarbij de intentie bestaat dat de raad dit overneemt.

4. Aanreiking ideeën en projecten

Opmerkingen naar aanleiding van de toelichting door dhr. H. Pohlmann op de definitieve uitgangspunten:

Bouwblok:

- in visie duidelijk vertalen dat onderzoek naar hervestiging aangetoond moet worden vóór overgegaan wordt naar nieuwvestiging;
- Standaard bouwblok is 1 ha. Indien aangetoond kan worden dat meer nodig is, is via wijzigingsbevoegdheid 1,5 ha mogelijk. De reden om dit per wijzigingsbevoegdheid te regelen is om een controle te houden op de inpassing van bedrijven;
- Bestaande bedrijven hebben de mogelijkheid te groeien naar 2 ha. De mogelijkheid is nu bij bedrijven waarbij de agrarische bedrijvigheid gestopt is, maar de agrarische bestemming er wel op zit, 2 ha bouwblok te realiseren???
- Bedrijfswoning bij stal: wenselijk, maar niet afdwingbaar;
- Minimale grens van 69.000 ou: Ondergrens is bewuste keuze. Opmerking werkgroep: een bedrijf dat onder dit aantal ou gaat zitten, kan hiermee bepaalde regelingen ontduiken. Ondergrens niet toekomstgericht, kan invloed hebben op her- en nieuwvestiging;
- Minimale afstand tussen bouwblokken: in visie vermelden dat dit om de rand van het bouwblok gaat;
- Afwijkingspercentage 10%: volgens werkgroep is dit een nieuw gegeven. Dit wetende zouden zij in het vorig overleg andere afstandsmaten hebben genoemd, omdat dit een forse overschrijding van het bouwblok betekent. Het opnemen van afwijkingspercentages is standaard conform de ruimtelijke ordeningssysteematiek. Provincie geeft aan dat het percentage overschrijding niet over het volledige bouwblok zal zijn, maar slechts benut zal worden voor een betere inpassing. Met het volledig opnemen van afstandsmaat 220 m gaat de provincie niet akkoord.

Landschap:

- Open ruimte: tekst aanpassen wat hieronder valt;
- Licht en zwaar bouwblok: werkgroep wil geen onderscheid en verzoekt alleen zwaar bouwblok te hanteren;
- Bijzondere architectuur: werkgroep wil geen futuristisch ogende bouwwerken en vindt zonnecollectoren niet onder glimmende materialen vallen;

Infrastructuur:

- Actualiseren/ verbeteren: Visie is hier niet consistent in. Provincie pleit voor afweging op het moment zelf.
- Blz 34, classificatie wegen: hier ook landbouwverkeer opnemen;
- Blz 35, "geplande herstructurering", tekst aanpassen
- Kosten ondernemer: Geldt voor alle bedrijven in het buitengebied. Op het moment dat een uitbreiding aanpassing van de omgeving vereist, kan een deel van de kosten doorberekend worden naar de ondernemer;
- Blz 35: "plaatselijk" nader toelichten;
- Voor wegaanpassing kan nu een indicatie worden vastgesteld, die bij vestiging van een bedrijf gedetailleerd kan worden;

Visiekaart:

Op de kaart zijn vier locaties voor nieuwvestiging aangewezen. Van deze locaties mogen er drie ingevuld worden. In de hervestigingszone wordt mogelijkheid gegeven tot twee hervestigingen van bedrijven;

In de hervestigingszones kan alleen hervestiging plaatsvinden, als bouwblokken gekoppeld aan de weg liggen.

De werkgroep betreurt het dat de onrust bij de bewoners op deze manier nog niet weggehaald wordt. Duidelijkheid ontstaat op het moment dat de markt zijn werk doet.

Opmerkingenronde:

- Andere functies in het Log: tekst blz 11 en 30 strookt niet met elkaar;

- Nokhoogte nader specificeren;
- Geplande herstructurering duurzaam en toekomstgericht maken;
- Vernietiging besluit voor vaststelling verwevingsgebied in Reconstructieplan: geldt alleen voor Veluwe;
- Stand van zaken gezondheidsonderzoek: het bericht in de media dat er een nieuw onderzoek naar gezondheidsrisico's volgt, is niet juist. Er is een review van bestaande rapporten uitgebracht.. Voor verdere lopende onderzoeken is het rijk het aanspreekpunt. De Raad besluit op basis van de de informatie die op dat moment voorhanden is;

Evaluatie ontwikkelingsvisie:

De visie wordt vijf jaar na vaststelling, dus 2014 geëvalueerd, of eerder indien de Raad dit wil.

Vervolgprocedure

Werkgroepleden ontvangen het definitieve concept voor de bewonersavond.

Na de bewonersavond wordt de visie ter inzage gelegd voor inspraak.

Evt andere inspraakmogelijkheden doen zich voor bij:

- herziening/ vaststelling nieuw geurbeleid;
- aanvragen milieu en bestemmingsplanwijzigingen bij nieuw- of hervestiging van bedrijven, waarbij opgemerkt wordt dat bij een bestaand agrarisch bouwblok soms alleen kan worden volstaan met een milieuvergunningaanvraag.

Uitvoeringsprogramma:

Infrastructuur:

- Aanpassingen in kaart brengen en detaillering volgt later;
- Verkeerstechnische knelpunten: Dwarsdijk, Kuipersstraat, kern Halle-Heide;
- Ontsluiting nieuwvestigingsgebieden over Landeweeweg laten lopen;
- Fietsers scheiden van overige verkeersstroom;
- Aanpassingen wegenstructuur heeft consequenties voor groen in de omgeving.

Stichting leefbaar Halle-Heide levert binnen 1 week na dit overleg punten aan voor het uitvoeringsprogramma.

Rondvraag en sluiting

- Persoonlijke titel 1: Vraagt de aanwezigen op de bewonersavond ook punten aan te dragen voor het uitvoeringsprogramma;
- Persoonlijke titel 2: Verzoek om werkgroepleden/ bewoners te betrekken bij toekomstige evaluatie van de visie;
- Belangenvereniging Halle-Heide: Vraag of er extra compensatie is voor inwoners van het gebied bijv. in de vorm van inpassingsmaatregelen. Vindt dat gemeente Zelhem destijds onzorgvuldig gehandeld heeft bij de aanwijzing van het LOG-gebied, maar vindt het plan zoals het er nu ligt goed opgesteld;
- Dhr Hemelaar: Provincie is gematigd positief en benadrukt dat GS moet beslissen. Het plan levert een bijdrage aan de inpassing van de te verplaatsen bedrijven, maar de markt moet het doen;
- Persoonlijke titel 2: de effectiviteit van de visie is afhankelijk van het standpunt dat je hebt;
- Stichting Leefbaar Halle-Heide: niet tevreden. De onrust blijft.

De heer Bakker bedankt de werkgroepleden voor hun inzet, ondanks dat zij met gemengde gevoelens deelnamen aan de werkgroep. De heer Pohlmann vindt de houding van de werkgroep gedurende het proces positief gewijzigd en vindt dit een groot compliment voor de werkgroepleden. De werkgroepleden geven aan dat zij niet anders kunnen, omdat dit hun enige manier van invloed uitoefenen op de invulling nog is.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de heer Bakker het overleg en dankt iedereen voor de deelname.

BIJLAGE 4

Uitgangspuntenmatrix

Locaties

Geur (WGV, Odeur Units)	Geen mening	Streng (3 OU voor alles)	Standaard (14 OU voor buitengebied en 3 OU voor bebouwde kom)	Soepel (35 OU voor buitengebied)	
Gemeente	1	1	5		
Werkgroep		4	6		
Karakter landschap	Geen mening	Behouden	Aantasting beperken	Speelt geen rol	Actief verbeteren
Gemeente		2	1		4
Werkgroep		6	2		3
Infrastructuur	Geen mening	Speelt geen rol	Meewegen in locatiekeuze	Actief verbeteren	
Gemeente			3	4	
Werkgroep			6	4	
Waterbeheer	Geen mening	Geen gebieden uitsluiten	Van tevoren toetsen	Watertoets	
Gemeente	1	1	3	2	
Werkgroep	1	1	6	2	
Verbeteren verkaveling	Geen mening	Niets aan doen	Ruilen op maat	Landinrichting	
Gemeente		1	4	1	1
Werkgroep		7	3		
Max. inplaatsers	Geen mening	0 (alleen groei bestaande)	Alleen verplaatsers van eigen gebied (begrenzing reconstructieplan A&L)	Ook ruimte voor meer	
Gemeente			5	2	
Werkgroep		3	7		
Bestaande burgerwoningen?	Geen mening	Zien als gegeven (wettelijke eisen)	Omvorming mogelijk maken	Actief ruimte maken	
Gemeente		1	5	1	
Werkgroep	1	5	3	1	
Bestaande bedrijven	Geen mening	Zien als gegeven (wettelijke eisen)	Rekening houden met bekende plannen	Standaard ruimte creëren	
Gemeente		1	4	2	
Werkgroep	2	3	6		
Nieuw bedrijf	Geen mening	Alleen op bestaand bouwblok	Eerst op bestaand, daarna pas nieuw	Nieuwvestiging	
Gemeente			4	3	
Werkgroep	1	5	1	3	

Afstand tussen bouwblokken (nieuwvestiging)	Geen mening	50/100 m	200 m	300 m of meer
Gemeente	1	3	2	1
Werkgroep		1	2	7
Afstand tussen bouwblokken (hervestiging)	Geen mening	Wettelijke eisen (50 m)	100 m	200 m of meer
Gemeente	1	4	2	
Werkgroep		1	1	8
Rood voor rood (woningen)	Geen mening	Gelijk aan elders gemeente	Geen woningen bouwen in LOG	Actief bouwlocatie creëren buiten LOG
Gemeente	1		4	2
Werkgroep	1	4	5	
VAB (bedrijven)	Geen mening	Gelijk aan elders gemeente	Toestaan, mits geen belemmering bestaande bedrijven	Toestaan, mits geen belemmering nieuw vestiging
Gemeente	1		3	2
Werkgroep	2	4	4	1
Omvang bouwblok Intensieve veehouderij (excl woning)?	Geen mening	1,5 ha	2 ha	3 ha (max)
Gemeente		7		
Werkgroep		6	4	
Onderscheid omvang tussen nieuw en bestaand?	Geen mening	Ja	Nee	
Gemeente		2	5	
Werkgroep		4	6	
Maatvoering	Geen mening	Kleiner dan best. plan	Gelijk aan best. Plan (nokhoogte <=12 m)	Groter dan best.plan
Gemeente			7	
Werkgroep		5	5	
Vorm bouwblok	Geen mening	Voorgeschreven vooraf	Maatwerk	Vrij
Gemeente		1	6	
Werkgroep	1	1	8	
Landschappelijke inpassing	Geen mening	Geen aanvullende eisen	Plan voor erf	Plan voor erf en omgeving
Gemeente			1	6

Voorwaarden

	Werkgroep			3	7
	Bij nieuwbouw bedrijfswoning erbij?	Geen mening	Verplicht	Wenselijk	Niet belangrijk
	Gemeente		5	1	1
	Werkgroep		7	3	
	Overige milieueisen	Geen mening	Soepeler	Standaard (wet. eisen)	Strenger
	Gemeente			7	
	Werkgroep			5	5
	Uitbreiding / inbreiding IV	Geen mening	Positief meewerken als ondernemer zich meldt	Opglossingsgericht zoeken naar locatie	Gemeente ontwikkelt zelf
Rol gemeente	Gemeente		2	4	1
	Werkgroep	1	3	6	
	Bedrijfsbeëindiging	Geen mening	Natuurlijk verloop	Bedrijfsdoorlichting aanbieden	Actief stimuleren om ruimte te creëren
	Gemeente	1	3		2
	Werkgroep	1	7	2	1
	Onderscheid agrarisches bouwblokken en burger-woningen (bestaande situatie)?	Geen mening	Ja	Nee	
Laatste vraag	Gemeente		5	2	
	Werkgroep	1	6	3	

Legenda:

Groen: voorkeuren onverdeeld

Geel: voorkeuren verdeeld

Blauw: meerderheid van voorkeuren

BIJLAGE 5 Visiekaart

B01022.200024 26 nov 2009

COLOFON

ONTWERPVISIE LANDBOUWONTWIKKELINGSGBIED
HALLE-HEIDE**OPDRACHTGEVER:**

GEMEENTE BRONCKHORST

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

De heer drs. G.J.N. Bakker

GECONTROLEERD DOOR:

De heer ing. N.J. van Dijk

VRIJGEGEVEN DOOR:

De heer H.M. Pohlmann

12 maart 2009

B01022/EA9/001/200024/hde

ARCADIS NEDERLAND BV

Piet Mondriaanlaan 26

Postbus 220

3800 AE Amersfoort

Tel 033 4771 000

Fax 033 4772 000

www.arcadis.nl

Handelsregister

9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.